

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALA A SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-VLAHIEI

2

FEBRUARIE

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI MITROPOLII A UNGRO-VLAHIEI

APARE LUNAR SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

Redacția și Ad-ția : Sectorul Social-Cultural al Arhiepiscopiei Bucureștilor
Str. Patriarhiei Nr. 21 — Raionul Nicolae Bălcescu.

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: P. F. JUSTINIAN, Mitropolitul Ungro-Vlahiei și Patriarhul României.

Vice-Președinți: P. S. ANTIM, Episcopul Buzăului
P. S. CHESARIE, Episcopul Dunării de Jos.

Membri: P. S. THEOCTIST, Episcop Vicar; P. C. Pr. AL. IONESCU, Vicar al Mitropoliei; P. C. Pr. M. BOGOIU, Vicarul Eparhiei Buzăului; P. C. Arhim. IERONIM MOTOC, Vicarul Eparhiei Dunării de Jos.

Redactor responsabil: P. C. Pr. Petre F. Alexandru, Consilier Administrativ al Mitropoliei.

ÎNDRUMĂRI PASTORALE SCHIȚE ȘI PREDICI

DUMINICA XVII DUPĂ RUSALII (A HANANEENCII)

Cînd Mîntuitorul a venit pe pămînt, lumea de atunci zăcea în întuneric și în umbra morții. Oamenii duceau o viață în care nedreptatea, ura, mîndria, vrajba și păcatele de tot felul erau ridicate la rangul de virtuți. Tot felul de boli trupești și suielești măcinau viețile oamenilor. Sărăcia și sclavia țineau pe cei mai mulți mai jos chiar decît animalele, în timp ce bogăția, luxul și despotismul celor puternici nu cunoșteau margini.

La toate acestea se mai adăuga mîndria și fanatismul național și religios, care țineau popoarele departe unele de altele și într-o continuă vrăjmășie și neliniște.

Aceasta însă nu era starea care să corespundă vocii lui Dumnezeu. Aceasta nu era starea în care Dumnezeu a creat pe om, căci răul și suferința din lume nu sînt lucrarea lui Dumnezeu, de la Care vine numai «darea cea bună și tot darul desăvîrșit».

Domnul nostru Iisus Hristos vine ca să redea omului adevărata lui stare în care a fost creat, să restabilească în om chipul și asemănarea lui Dumnezeu și să ridice iarăși pe oameni la rangul de fii ai lui Dumnezeu. Evanghelia lui Hristos este o putere a lui Dumnezeu, pentru mîntuirea fiecărui care crede, deoarece în Evanghelia aceasta este descoperită o stare în care omul este după voia lui Dumnezeu, stare pe care o dă Dumnezeu, care se capătă prin credință și care duce la credință, după cum este scris: «Cel după voia lui Dumnezeu va trăi prin credință» (Rom. I, 16-17).

Pentru propoveduirea acestei Evanghelii Mîntuitorul și-a ales 12 apostoli, pe care i-a pregătit eliberîndu-i de toate prejudecățile și ideile de încătușare ale timpului lor. Astfel, în Sf. Evanghelie de la Matei, cap. XV, vers. 21-28, care se citește în Duminica XVII după Rusalii, numită și Duminica Hananeencii, pe de o parte Mîntuitorul arată apostolilor că mîndria și șovinismul național și religios dispar pentru cei ce cred în El, iar pe de altă parte ne arată și nouă că cei care prin faptă înlătură orice pie-

dică din calea credinței lor și persistă în rugăciune se învrednicesc de împlinirea cererilor și dobândirea mântuirii.

În această pericopă evanghelică ni se spune că Mântuitorul a trecut din Galileia în părțile Tirului și Sidonului. Acest ținut era în afara teritoriului iudeilor, guvernat de Irod Antipa. Era ținutul ocupat de populația băștinașă păgînă cucerită de israeliteni, dar nu expulzată, cum ni se spune la Iosua XVII, 13: Și cînd fiii lui Israel se întăriră, făcură pe Hananei tributari, dar nu-i alungară». Și iudeii se țineau departe de ei și-i urau pentru neamul și păgînatatea lor.

O femeie hananeiancă era cu inima sfișiată de durere, pentru că fiica ei era stăpînită de demon care o chinuia. Ea auzise de minunile săvîrșite de Mîntuitorul și-L căuta, fiindcă era încredințată că numai El o putea ajuta în necazul ei.

Mîntuitorul, care cu iubirea Lui dumnezeiască, iubește pe toți oamenii fără deosebire, vine în ținuturile unde această femeie păgînă putea să-L întîlnească, căci El caută pe cei care au nevoie de ajutor. De aceea El, Păstorul cel Bun, a lăsat mulțimea celor 99 de oi la Marea Galileii și vine să găsească și să salveze oia cea pierdută în întunerecul păgîn din Ținutul Tirului și Sidonului. El aduce harul lui Dumnezeu în ținutul unde hananeianca îl putea găsi, căci omul își dobîndește mîntuirea prin conlucrarea sa cu harul divin. Din partea lui Dumnezeu s-a făcut începutul prin trecerea Mîntuitorului peste granițele dintre țări, iar hananeianca după un drum lung și greu prin pustie, se află în urma Lui, în apropierea Lui, dar mai trebuia să pună acum și partea omenească: credința și fapta ei. De acum începe lucrarea salvării aîi a ei, cit și a fiicei sale. Harul lui Dumnezeu îi deschisese ochii minții, că să primească credința că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat. Această credință o face ca să strige, înainte chiar de a ajunge în fața Mîntuitorului: «Ai milă de mine, Doamne, Fiul lui David, fiica mea rău se îndrăcește». Dar credința nu este de ajuns, mai trebuia și fapta, arătată în răbdare, umilnță și stăruință în rugăciune, căci «credința dacă n-are fapte este moartă» (Iacob II, 17). Și Mîntuitorul îi dă posibilitate de a-și arăta și fapta, în încercarea la care o supune. Mai întîi El nu dă nici un răspuns strigătelor ei.

Ucenicii, de teamă să nu fie descoperiți de neamurile păgîne, roagă pe Mîntuitorul să o slobozească, însă Mîntuitorul nu le satisface această cerere, fiindcă ea nu izvora din iubirea față de aproapele, ci din interesele lor egoiste și din frica omenească, ceea ce nu cadra cu viitoarea Lui misiune apostolică de jefire. Drept răspuns, El le aduce aminte părerea marginală, pe care și ei o țineau, că «Fiul lui Dumnezeu nu este trimis fără numai către oile pierdute ale casei lui Israel». Aceste cuvinte aduc pe ucenici la tăcere, dar nu pe femeia hananeiancă, a cărei credință era încercată pentru a doua oară. Ea își face loc printre ucenici și ajungînd în fața Mîntuitorului, I se închină în genunchi, rugîndu-se: «Doamne, ajută-mi». Acum Mîntuitorul se adresează direct hananeiancii, pentru prima dată, dar pentru a-i pune pentru a treia oară credința și nădejdea ei la încercarea cea mai mare zicîndu-i: «Nu este bine a lua pîinea copiilor și a o arunca ciinilor».

În acest răspuns Mîntuitorul folosește cuvintele de mîndrie ale iudeilor, care se considerau singurii fii ai lui Dumnezeu, în baza legămîntului Vechiului Testament, iar celelalte neamuri erau desconsiderate și batjocorite. Această părere însă nu era conformă cu iubirea lui Dumnezeu ară-

ată în Intruparea Fiului Său, care a venit ca pe toți să-i mintuiaască și să dărime zidul despărțitor dintre neamuri. De aceea aceste cuvinte n-au fost pronunțate de Mintuitorul în tonul mindru și batjocoritor al iudeilor, ci cu blindețea mîngîietoare și cu iubirea zîmbitoare de încurajare a Învățătorului care însușă ideea ucenicului și a Dătătorului de Har, a Cărui mină dăruitoare este întinsă tuturor pe deasupra granițelor popoarelor și prejudecăților oamenilor.

În contact cu iubirea divină, sufletul femeii hananeence se deschide și în el strălucește lumina cunoașterii adevărului, pe care ea, cu umilință — dar cu încredere nezdruncinată îl mărturisește în cuvintele: «Da, Doamne, așa este; dar și ciinii mănîncă din fărimiturile care cad de la masă». Adică: da, Doamne, așa este: sînt o păcătoasă, departe de Dumnezeu, dar nu exclusă de la mila și Harul Lui, căci Dumnezeu cel adevărat nu exclude pe nimeni de la Piinea Vieții, din care chiar o fărîmă, o bucată cit de mică, este tot viață și de ajuns ca să mă scoată din necazul meu.

Prin aceste cuvinte hananeanca a biruit încercarea. A biruit neluarea înseamnă, a biruit exclusivismul și șovinismul național și a dobîndit cununa vieții pentru ea și pentru fiica ei, căci s-a învrednicit de împlinirea rugăciunii ei, cînd Mintuitorul îi zice: «O, femeie, mare este credința ta, fie ție precum dorești. Și s-a tîmăduit fiica ei din ceasul acela».

Hananeianca din această evanghelie reprezintă lumea păgînă. Prin împlinirea rugăciunii ei, făcută cu credință tare și cu stăruință neștrămutată, Domnul nostru Iisus Hristos arată că mintuirea este adusă tuturor oamenilor fără deosebire. În Împărăția lui Dumnezeu, în Biserica lui Hristos, nu se face deosebire de neam sau stare, ci toți oamenii sînt deopotrivă chemați să trăiască într-o singură comunitate de frățietate. Ura dintre oameni este înlocuită cu iubire, cu acea iubire care vede în fiecare om un frate.

Nici un om nu este exclus de la împărtășirea darurilor lui Hristos, stă însă numai în voia liberă a omului de a se apropia de Hristos cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste. Dumnezeu dă Harul Său întreg și din belșug și în cea mai mică fărîmă a Pîinii Vieții.

Concepția iudaică despre drepturile poporului ales, mindria națională și exclusivismul sînt umbre ale legii vechi, care a trecut. De aceea Apostolii au să propovăduiască Evanghelia la toate popoarele și să boteze pe tot omul cel ce crede în Iisus Hristos.

Vindecarea fiicei hananeencei, ca și vindecarea slugii sutașului, sînt minuni săvîrșite de Mintuitorul fără ca bolnavii să fie de față și ambii fiind de alt neam, nu din neamul iudeilor.

Neamurile păgîne au venit la creștinism numai prin predica cuvîntului, fără ca aceste neamuri să fi văzut pe Mintuitorul în trup. De aceea credința lor a fost mare, iar Mintuitorul îi fericește mai mult decît pe cei ce L-au văzut: «Tomo, pentru că M-ai văzut, ai crezut. Ferice de cei ce n-au văzut și au crezut» (Ioan XX, 29).

Și noi cei de astăzi nu vedem pe Mintuitorul în trup pămîntesc, umblînd printre noi și vorbind cu noi, cum a vorbit cu femeia hananeiancă. Dar noi îl vedem prin credința noastră, cu ochii sufletului nostru.

Noi astăzi nu mai avem nevoie să mergem cale lungă prin țînturi pustii, ca să-L întîlnim, căci El este totdeauna în mijlocul nostru. El poate fi în fiecare dintre noi, dacă noi îl primim în casa sufletului nostru. El este deapauri prezent în sfîntul Altar. Trupul și Sîngele Lui sînt în

Sî. Potir. În fiecare duminică și sărbătoare El ne cheamă să ne apropiem «cu credință și cu dragoste» și stă în sîntele uși ale Altarului, așteptîndu-ne, și se întristează dacă nu-L primim, dar nu se minie asupra noastră, căci El este blind și iertător și îndelung-răbdător.

Dacă pînă acum am fost lăsători, să ne hotărîm ca de acum încolo să venim la El cu credința femeii hananeence. Să promitem că vom urma învățătura evangheliei de azi, de a fi umili și stăruitori în rugăciunile noastre, ca să putem trăi în pace și bună înțelegere cu toți semenii noștri, dărîmînd zidul de despărțire.

Și dacă noi ne vom arăta credința noastră în faptele noastre de viațire frățească, pentru că numai faptele desăvîrșesc credința, atunci credința dovedită în faptă va lucra în noi desăvîrșirea noastră, mîntuirea și dobîndirea vieții de veci.

Diac. VINTILA POPESCU

LA SFINTUL MUCENIC TEODOR TIRON

«Amintirea dreptului va fi însoțită cu laudă».

(Proverbe X-7)

Iată-ne din nou adunați în jurul sfintului altar, de data aceasta ca să prăznuim, cu aleasă bucurie duhovnicească, în cîntări de laudă și rugăciuni, aducerea aminte a sfintului Teodor, care se cheamă și Tiron.

Biserica îl prăznuiește ca pe un fiu scump al ei, pentru că 'singele său de mucenic a stropit și întărit temelie sale, alături de singele Mîntuitorului. În asemenea prăznuiri, Biserica își arată — pe de o parte recunoștința sa față de sfinți, care sînt fiii săi cei mai aleși, — iar pe de altă parte, dragostea pentru toți ceilalți fii ai săi, precum și grija pentru mîntuirea lor, arătîndu-le și punîndu-le înainte pe sfinți, ca pilde de urmat în viața lor de creștini.

Sfinții ne vorbesc nouă credincioșilor, prin viața lor. Viața sfinților este pentru noi o neincetată predică, dar nu din vorbe, ci din fapte! Viața lor este faptă și trăire creștină, la care, luînd aminte, ea lucrează asupra noastră cu puterea exemplului, știut fiind că exemplul are o înriurire mult mai mare și mai puternică decît aceea a cuvîntului. De aceea, se cade să ascultăm cu luare aminte, viața sfintului de astăzi, să scoatem din ea învățăminte folositoare, dar mai ales să vedem în ce măsură viața noastră se aseamănă cu a sa; să cunoaștem unde ne aflăm pe calea suișului nostru către Dumnezeu, adică în ce măsură ne-am îmbunătățit și sfințit pînă acum, viața noastră de creștini și cunoscînd aceasta, să tindem mai sus, urcînd din treaptă în treaptă, pînă la apropierea de sfinți și apoi de Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, modelul și ținta noastră cea mai de pe urmă!

Sfîntul Teodor se trăgea dintr-o veche familie de creștini, de fel din orașul Humialon, din mitropolia Aniasiei. El a trăit pe vremea împăraților

Maximilian și Maxim, adică pe acea vreme de grele încercări pentru Biserică și creștini, cind Biserica nu era îngăduită, iar creștinii erau prigoniți. În vremea sa, toți creștinii erau prigoniți, într-un fel sau altul, dar mai ales aceia care ocupau o funcție publică. Spre a-i putea descoperi, împărații romani hotărâseră că oricine ocupă o asemenea funcție, să facă dovada că nu este creștin, adică să jertfească idolilor.

Ne putem închipui în ce grele situații erau puși creștinii în asemenea cazuri! Ei aveau de ales între credință și viață: măturiseau pe Hristos, pierdeau viața; se lepădau de Hristos, păstrau viața și o dată cu ea, avantajele funcției și chiar recompense și mari onoruri. În aceasta stă marea vrednicie a mucenicilor, pentru că ei n-au ezitat nici o clipă în această alegere.

Dintru început, au ales pe Hristos, renunțînd la viața lor și la toate ale lor.

Intr-un caz asemănător s-a aflat și sfîntul mucenic Teodor Tiron, căci intrînd în oaste și anume în ceata Tironilor — de unde și numele său de Tiron — a fost pus și el la încercare și întrebat fiind dacă este creștin, el a mărturisit pe față și cu îndrăzneală, că este creștin, că Hristos este Dumnezeuul său, aducînd chiar batjocorire idolilor păgîni, ca unii ce sînt lucruri neînsuflîte, făcute de mină omenească!

Alîndu-se astfel că este creștin, i s-a dat un oarecare timp de gîndire, că poate cumva își va lua seama și se va întoarce spre închinarea idolească; arătîndu-i mai ales foloasele pe care le-ar avea din aceasta. Dar sfîntul, plin de rîvna credinței, nu numai că nu s-a lepădat de Hristos, ci, cu multă îndrăzneală a intrat în templu păgîn din orașul acela și a dat foc idolilor, iar podoabele cele scumpe ale templului care a ars, le-a împărțit săracilor.

Fiînd prins și mărturisind fapta sa, sfîntul a fost pus la grele cazne și chinuri: l-au spînzurat pe un lemn, i-au smuls cu ghiare de fier carnea trupului pînă la oase, dar pe toate răbdîndu-le cu tărie, a fost băgat apoi într-un cuptor aprins, unde și-a dat sfîrșitul!

Penru aceasta, Biserica îl cîntă ca «pe un viteaz întru chinuri», «ca pe un luminat purtător de cunună», ca pe unul care s-a adus lui Dumnezeu ca dar», «singe vărsat pentru rîvna credinței». (Slujba sf. mucenic Teodor Tiron, Mineiul lunii februarie, ziua 17).

Din minunile sale, amintim numai pe aceea de care se leagă una din cele mai răspîndite practici creștine: aducerea colivii la biserică în zile de sărbătoare, sau la pomenirea morților.

Era pe vremea împăratului Iulian Apostatul, adică pe vremea aceluși împărat, care din creștin, s-a făcut iarăși păgîn și aprig prigonitor al creștinilor! Acest împărat, cunoscînd că prima săptămînă a postului mare este pentru creștini timp de aleasă curăție sufletească și trupească, a dat ordin ca în această săptămînă toate alimentele din piețele publice, să fie stropite cu singele de la jertfele idolești, pentru ca creștinii, neștiind de aceasta, să mănîce, și astfel, să se spurce. Sfîntul mucenic Teodor Tiron este acela, care cu voia lui Dumnezeu, a ferit pe creștini de această întinare: El s-a arătat episcopului Eudoxie al acelei cotăți, spunîndu-i despre planul împăratului și învățîndu-l ca creștinii să se hrănească în aceste zile, cu colivă, adică cu griu fiert, și nu cu alimente cumpărate din piețele publice.

Pentru aceasta, Biserica mai face pomenirea sfântului mucenic Teodor Tiron și în simbăta primei săptămîni a postului mare, cînd creștinii aduc colivi la biserică, în cinstea lui, și spre amintirea celor adormiți.

Aceasta este viața sfântului mucenic Teodor Tiron: frumoasă și plină de învățăminte pentru noi creștinii!

Noi creștinii, sîntem datori să ne străduim în viața noastră, să devenim cit mai asemenea cu Dumnezeu. Această asemănare este însăși scopul viețuirii omului pe pămînt, rînduit de Dumnezeu dintru început. Dumnezeu a sădit în om chipul Său, minte, sentiment, voință, pentru ca prin aceasta, omul înțelegînd, iubind și căutînd pe Dumnezeu, adică printr-o neîncetată stăruință în bine și aleasă viețuire, să ajungă asemenea cu Dumnezeu. Numai din cauza păcatului în care a căzut, omul n-a putut realiza dintru început această asemănare, și tot păcatul este și azi acela care împiedică pe creștini în realizarea acestei asemănări.

Ce scop măreț ne pune Dumnezeu înainte! Să ajungem noi oamenii asemenea cu Dumnezeu! Să avem în viața noastră iubirea lui Dumnezeu! Să avem față de cei din jurul nostru, mila lui Dumnezeu! Să avem în necazurile și supărările de la semenii noștri, răbdarea și înțelegerea lui Dumnezeu! Acest lucru îl vrea Mîntuitorul Iisus Hristos în viața noastră, cînd ne îndeamnă cu cuvintele: «Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv» (Luca, VI-36).

Păcatul să fie străin de sufletul și trupul nostru, să-l depărtăm sub orice formă ar apărea, să ne curățim deplin de orice întinare, să ne apropiem de Dumnezeu, să trăim în El, să ne unim cu El, să fim una cu El-Dar, putea-vom noi oare, oameni slabi și neputincioși, să realizăm acest scop al vieții noastre? Fără îndoială că vom putea, pentru că începutul l-a făcut Mîntuitorul Iisus Hristos, care este exemplul și modelul nostru. El, pentru aceasta a venit în lume, ca trăind printre noi o viață la fel ca și a noastră, să ne arate în mod deplin, cum putem infrînge păcatul și cum se realizează această asemănare sau unire cu Dumnezeu. Prin viața Sa, El se face pentru noi, pildă de urmat și totodată încredințare că și noi ca oameni, putem atinge prin strădaniile noastre și cu ajutorul lui Dumnezeu, această asemănare cu Dumnezeu, căci omul din Iisus Hristos și-a păstrat, în unirea cu Dumnezeirea, toate caracterale firii Sale de om, dar întreaga Sa fire de om a fost într-o măsură supusă, și de acord cu Dumnezeu, nu forțat de lîrea Sa dumnezeiască, ci din voie liberă, după cum însuși a spus: «Nu caut voia Mea, ci voia Tatălui Celui ce M-a trimis» (Ioan V-30).

Deci dacă Mîntuitorul Iisus Hristos ne-a arătat în firea Sa omenească cum se realizează această asemănare, ea este posibilă și pentru noi oamenii. Pentru aceasta ne-o și cere, căci dacă ar fi peste puterile noastre, El nu ne-ar pune-o înainte ca scop al vieții noastre, cînd ne îndeamnă: «Fiți desăvîrșiți, precum și Tatăl vostru Cel din ceruri, desăvîrșit este» (Matei, V-48), asemănarea fiind tot una cu desăvîrșirea, iar desăvîrșirea tot una cu sfințenia, după cuvîntul lui Dumnezeu, spus către poporul ales: «Fiți sfinți, pentru că sfînt sînt Eu» (Levitic, XI-44).

După fire, sfințenia aparține numai lui Dumnezeu. Noi oamenii nu o avem, dar ne ridicăm la ea și participăm la ea, prin strădaniile noastre și ajutorul lui Dumnezeu. Mîntuitorul Iisus Hristos nu este numai modelul și exemplul nostru de urmat pe această cale, ci și izvorul din care curg pu-

teri dumnezeești care ne ajută și ne întăresc în slăbiciunile și lipsurile noastre în luptă cu ispita, cu păcatul.

De aceea, nu trebuie să uităm nici o clipă, că în această strădanie, noi nu sintem singuri, numai cu puterile noastre, ci avem ajutorul lui Dumnezeu, avem harul isvoritor din crucea mintuitoare, dobândit prin Sfintele Taine, fără de care, nimic vrednic și plăcut înaintea lui Dumnezeu n-am putea face. Sfințenia este deci cu puțință pentru noi oamenii, ea fiind treaptă cea mai de sus, către care să tindă fiecare credincios în strădaniile lui către asemănarea cu Dumnezeu.

Dar sint și dintre noi oamenii, unii care au atins această treaptă a sfințeniei și a unirii cu Dumnezeu. Aceștia sint Sfinții. Sint mucenicii, care și-au vărsat singele pentru credință în vremurile de grele încercări pentru Biserică; sint cuvioșii care s-au lepădat de lume, trăind în strînsă unire cu Dumnezeu, în înfrinare și rugăciune; sint Cerarii care și-au închinat toată viața și puterea lor de muncă, învățării și păstrării drepte a cuvîntului Domnului. Intre acești sfinți, se numără și sîntul mucenic Teodor Tiron, ca unul care și-a vărsat singele său pentru credință, care, între Hristos și viață, între credința lui de creștin și toate ale sale din lumea aceasta, a ales, fără ezitare, de la început, pe Hristos, cu care s-a unit deplin, în suferințele și moartea sa de mucenic.

Cu un cuvînt, sint toți creștinii, care într-un fel sau altul, au atins, în viața lor această înaltă treaptă a sfințeniei. Dar, mai presuș decît toți, este Prea Curata și Pururea Fecioară Maria, care S-a ridicat la cea mai înaltă treaptă de curățenie și sfințenie, făcîndu-Se pe Sine, vrednic sălaş al Dumnezeirii.

Biserica recunoscătoare, urmînd cuvîntul Sfintei Scripturi, că «amintirea dreptului va fi însoțită cu laudă» (Proverbe, X-7), face aducere aminte de toți sfinții, înscriindu-i în calendar, închinîndu-le sărbători și cinstindu-i cu slujbe, rugăciuni și cîntări de laudă, așa cum face azi cu sîntul mucenic Teodor Tiron, a cărui pomenire săvîrșim. Dar Biserica nu-i pune înainte, numai ca să-i cinstim, cu cîntări de laudă și rugăciuni, ci și ca modele pentru viața noastră, indemn și întărire în luptă cu păcatul, pentru că cea mai aleasă și mai deosebită cinstire a lor, este tocmai aceea de a le urma pilda vieții și credinței lor, adică privînd la ei și urmîndu-i, să ne străduim și noi neîncetat, să atingem o treaptă mai sus către Dumnezeu. Acest lucru ni-l arată sîntul apostol Pavel, cînd scrie către Ebrei: «Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvîntul lui Dumnezeu; la a căror săvîrșire a vieții privind, să le urmați credința» (XIII, 7).

Dar cum va fi aceasta pentru noi creștinii? Pentru noi cei mulți? Ni se cere nouă oare o mucenicie a singelui? Nu; pentru că vremurile de persecuție religioasă au apus. Ni se cere nouă oare să părăsim toate ale noastre, să ne retragem în pustie, spre a ne închina cu totul lui Dumnezeu? Nici aceasta, pentru că creștinismul nu vrea slăbirea, ci întărirea familiei și a societății omenești. Condițiile vieții de azi nu mai cer acest lucru, căci este pentru noi toți o altă cale, la îndemîna noastră în tot momentul. Ea nu ne cere nici mucenicia singelui, nici retragerea în pustie. Această cale este însăși viața noastră, trăită în societate, în familia noastră, la locul nostru de muncă, deci alături de ceilalți oameni. În această trăire socială, noi putem cîștiga în fața lui Dumnezeu o vrednicie tot așa de mare ca și a sfinților. Aici putem să ne arătăm dragostea și mila noastră față de

cel lipsit. Aici putem fi noi îndrumător celui neștiutor. Aici putem fi noi întărire celui slab și neputincios. Aici ne putem arăta creștini deplini, în legăturile cu ceilalți oameni, prin gândurile, prin faptele, prin viața, prin munca noastră, deplinătatea noastră stînd în dragoste, dar nu de noi, ci de semenul nostru, mai ales de cel în lipsuri și suferință. Aici deci, în viața socială, ne putem sfinți viața noastră și prin aceasta, ajutînd și la sfințirea celor din jurul nostru, prin exemplul nostru bun și îndemnul pe care-l dăm.

În strădaniile noastre spre mai bine, noi vom avea totdeauna pildă și îndemn pe sfinți, precum și ajutorul Sfintei Biserici. De ea nu trebuie să ne deslîpim nici o clipă, ea fiind adevărata societate de oameni, rînduită de Dumnezeu, în care să realizăm sfințirea noastră, adică mîntuirea noastră. Și, chiar dacă noi creștinii nu atingem cu toții în viața noastră această înaltă treaptă a sfințeniei, atînsă de sfinți, strădania noastră are și ea vrednicia ei în fața lui Dumnezeu, pentru că și noi realizăm o parte mai mare sau mai mică din această sfințenie.

Dar, nu trebuie să uităm nici o clipă, că răsplata în viața viitoare va fi potrivită cu treapta de sfințenie atînsă în viața aceasta, de aci grija fiecărui dintre noi pentru a atînge în viața sa, o treaptă cit mai înaltă de curăție și sfințenie.

Pentru aceasta se cade ca noi creștinii, să avem tăria sfîntului mucenic Teodor Tiron, în lupta noastră cu răul, cu păcatul. Să avem tăria lui de credință în Hrisos, să nu ne abatem de la ea nici o clipă, plecîndu-ne mîntea și viața spre credințe greșite, sau credință deșartă, ca superstiții, vrăji, ghiciri, care vin de la pierzătorul de suflete. Să luptăm pentru lățirea împărăției lui Dumnezeu în lume, prin îndreptarea celor greșiți. Sfințenia, ca treaptă a desăvîrșirii noastre de creștini, să fie neîncetat ținta noastră în toate clipele și faptele vieții noastre. Pentru aceasta, ziua sfîntului de azi, se cade să o prăznuim, nu în petreceri, nu în deslătări trupești ci în cumpătare, cuvioșenie, în cugetare la folosirea cit mai bine a acestei vieți, în ajutorarea cu drag a celor lipsiți, în îndrumarea celor lipsiți de curaj, în îndreptarea celor rătăciți și susținerea celor slabi. Făcînd așa, avem deplină încredere că aducem cea mai potrivită cinștire sfîntului a cărui pomenire săvîrșim, făcîndu-ne astfel și noi vrednici de rugăciunile lui către Dumnezeu, spre a ne da puteri în lupta cu păcatul și a ne ridica din ce în ce mai aproape de El.

Și acum să încheiem vorbirea noastră, cu cuvintele de laudă pe care slîntia noastră Biserică dreptcredincioasă, le aduce sfîntului mucenic Teodor Tiron, prin troparul său: «Mari sint isprăviile credinței, căci în izvorul văpăii, ca într-o apă de odihnă, sfîntul mucenic Teodor s-a bucurat. Căci cu foc tot arzîndu-se ca niște piine dulce, Treimii s-a adus. Pentru rugăciunile lui, Hristoase Dumnezeu nostru, mîntuiește sufletele noastre». Amin!

Preot GH. IORDĂCHESCU

DUMINICA FEMEII CANANEENCE

Mt. XIV XV, 21-28.

Mereu striga în urma Lui femeia :
 «Ajută-mi, Doamne! Scapă-mi de osîndă
 «Copila...» Dar El nu vroia — și-aceea
 Mai mult striga, de mila Lui flămîndă.
 Și i-a răspuns Iisus : «Femeie, mare
 Îți e credința. Fie-ți după vrere!»
 Și i s-a vindecat copila care
 Robită-a fost de-a dracilor putere.

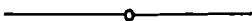
Strigăm ades, în ceasuri de restriște :
 «Ajută-mi, Doamne!» — dar de nu ne-ajută,
 Spre a ne-ncerca, privirile ni-s triste
 Și gura noastră ne rămîne mută.
 Intîiul strigăt vrem ca să ne-aducă
 Și împlinirea — căci credința-i mică :
 Intîia zi de secetă-o usucă,
 Intîiul vînt potrivnic ne-o și strică...

DUMINICA VAMEȘULUI ȘI FARISEULUI

Lc. XVIII, 10-14.

Doi oameni se rugau : cu îngîmfare
 Un fariseu, iar vameșul smerit.
 «Adevărat zic vouă, de iertare
 «Doar cel ce se smerea s-a-nvrednicit.
 «Că tot acel ce-nnalță-se pre sine
 «Cu-atît mai umilit se va afla,
 «Iar cela ce de sine-i e rușine
 «Și se smerește, se va înălța»

! Intoarce-te spre tine, gînd al meu
 Și te întreabă cum îți este ruga ;
 Te bați în piept strigînd : «Acesta-s eu !»
 Și de păcate cerci să scapi cu fuga ?
 Te lauzi că ții atîta post și dai
 Și cîte-un leu, ca să te vadă strada ?
 Oprește-te ! Pe drumul ăsta n-ai
 Să micșorezi păcatelor grămada...

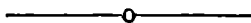

DUMINICA FIULUI RISIPITOR

Lc. XV, 11-32.

Doi frați. Cel mic și-a luat averea toată,
 A cheltuit-o-n desfătări și-apoi,
 Flămînd, s-a-ntors... Și inima de tată
 I-a dat inel în deget, haine noi
 Și, înjunghind vițelul cel mai gras,
 S-a bucurat că s-a întors cel care,
 Semeț în gînd, în faptă și în glas,
 S-a rătăcit pe-a vieții grea cărare...

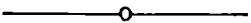
Părinte, gîndu-mi stă năuc în cale :
 Comorile de suflet ce mi-ai dat
 Le-am cheltuit într-alte osanale ;
 De darul Tău eu însumi m-am prădat.
 Nici roșcove, nici rădăcini mi-e hrana.
 Umil mă-ntorc spre îndurarea Ta :
 Mă mai primești acum să-mi vîdeci rana ?
 De rătăcirea mea mă vei ierta ?

DUMINICA INFRICOȘATEI JUDECĂȚI

Mt. XXV, 31-46.

«...Și Fiul Omului cînd va veni
 «Vor sta nainte-I multele noroade
 «Și fiecare îns își va primi
 «Răsplata după inimă și roade.
 «Vor spune unii : «Cînd ai fost flămînd ?»
 «Și alții iarăș : «Cînd Te-am îmbrăcat ?»
 «Și va răspunde Domnul : «Ori și cînd
 «N-ați dat acestor, Mie nu Mi-ați dat».

Va fi-nspăimîntătoare ziua ceea !
 Cum vom răspunde marei întrebări ?
 C-am zăvorît cămărilor cu cheia
 Și-am rîs de goii asprelor cărări ?
 Că n-am adăpostit, măcar în șură,
 Străinul ostenit de lungul drum ?
 Cum vom răspunde pentru-atîta ură
 Cită purtăm în inimă-ne ? Cum ?

PILDE PENTRU PREDICI DIN VIEȚILE SFINȚILOR

Viețile Sfinților sînt o comoară neprețuită a adevărilor sfinte, puse înaintea binecredincioșilor creștini, spre folosul lor sufleteș.

Comoara aceasta este atît de bogată, încît fiecare poate să ia din ea tot ce îi trebuie, pentru buna sporire în viață duhovnicească.

Viețile Sfinților sînt un izvor nesecat al unei vieți morale și fericite. Sînt un mare ajutor pentru orice om dornic de o legătură mai strînsă între el și Dumnezeu. Sînt practica pedagogică a învățăturilor evanghelice, aplicate la viața de toate zilele, de care lumea creștină are mare nevoie.

Ele înfățișează puterea credinței și înțelepciunea celor de demult, a cuviosilor Părinți «mari întru bunătăți și plecați la smerenie adincă», și pilda vieții celor ce s-au învrednicit a primi cununa muceniciei, a răbdării, a smereniei, a mărturisirii și faptelor bune.

Urmînd îndemnul Sfințului Apostol Pavel: «Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit cuvîntul lui Dumnezeu, pentru ca, privind la săvîrșirea vieții lor, să le urmați credința» (Evrei XIII, 7), am cules din înțelepciunea acestora cîteva pilde, ce pot fi folosite în predici și în povățuirile duhovnicești:

I. ASCULTAREA ȘI RĂBDAREA.

1. Cuviosul Ioan Colovul, a cărui amintire se prăznuiește la 8 noiembrie, istorisește cum starețul său i-a încercat puterea de răbdare și ascultarea: și-a înfipt toaigul în pămînt și i-a poruncit să-l ude! Cu toate că apa era destul de departe, Ioan și-a împlinit ascultarea cu răbdare, udînd toaigul în fiecare zi. După 3 ani, toaigul a înverzit, a înflorit și a făcut roade. Cînd s-au copt, bătrînul stareț le-a cules, le-a adus în biserică și a zis celorlalți călugări și frați: «Luați și mîncăți din roadele ascuțării...!».

2. Sfînta Monica s-a rugat ani întregi pentru îndreptarea fiului ei. Intr-o zi, a cerut și sfatul unui episcop. Acesta a încurajat-o în rugăciunile ei, zicîndu-i printre altele: «Nu se poate să piară fiul atîtor lacrimi!». Și așa a fost!

II. BANII SÎNT CA SPINII.

Împărăteasa Elena, soția împăratului Constantin Porfirogenetul (912-959), a pus în fața cuviosului Vasile cel Nou (sec. X), — prăznuit la 26 martie — mai mulți bani de aur și l-a rugat să ia din ei cîți vrea. El a luat numai trei. Cum ofițerii ce însoțeau pe împărăteasă îl îndemnau să ia mai mulți, cuviosul le-a răspuns: «Fiilor, nu ne trebuie mulți spini, că ne înțepă mîinile!»...

III. CLEVETIREA.

«Clevetirea este moartea sufletului» (Cuviosul Or, monahul din Tebaida Egiptului, † 390, prăznuit la 7 august) ...«la început, cînd ne adunam unii cu alții și vorbeam pentru folos, întărindu-ne unii pe alții, ne făceam cete, cete și ne suiam la ceruri, dar acum ne adunăm unul cu altul, venind la clevetire și ne pogorîm în jos» (Cuv. Moise Arapul, din Etiopia, † 400, prăznuit la 7 august) ...«șoptînd șarpele, a scos pe Eva din rai. Asemenea acestuia este cel ce viclenește pe aproapele, că prăpădește sufletul celui ce-l ascultă și nici pe al său nu-l mulțumește (Cuv. Iperchie, 7 august).

IV. COMPARAȚIE ÎNTRE SFINȚII MUCENICI ȘI VIAȚA DE VIE.

Sfîntul Mucenic Iacob Persul a fost ciopîrțit încetul cu încetul, începînd cu degetele de la mîini, de la picioare, mîinile, umerii, pulpele și capul!

La îndemnul celor din jur ca să se lepede de Mintuitorul Hristos, el le-a răspuns: «Oare n-ați văzut vita de vie, cînd i se taie mlădițele? Cînd începe a se încălzi pămîntul primăvara, din fiecare tăietură odrălesc alte mlădițe. Dacă via se taie, pentru ca la vremea viitoare să odrăsească și să facă rod, cu cît mai mult omul credincios, fiind răsădit în via Dumnezeuului Celui Prea Înalt? Oare n-a zis: «Eu sînt vita, voi mlădițele?» (Ioan XV, 5). «Fiind tăiat acum cu moartea vremelnică, voi învia în veacul viitor și voi înverzi cu odrasla slavei nestrîcioase și cu rodul răsplătirii celei veșnice» (Iacob Persul, † 421, 27 noiembrie).

V. DEMNITATEA DE OM.

Cel dintîi sclav care și-a revendicat în fața unui magistrat roman, demnitatea de om, a fost Sfîntul Mucenic Evelopist din Roma, † 167, ucis cu securea (1 iunie).

«Cine ești tu?», l-a întrebat judecătorul Rustic.

«Eu sînt unul din sclavii împăratului, însă creștin. Am primit libertatea de la Domnul Hristos și am aceeași nădejde ca și aceștia», a răspuns Sfîntul Evelopist, arătînd spre ceilalți mucenici, care erau împreună cu el.

VI. DESFRINAREA.

«Diavolul desfrînării, ca și ciinele obișnuit să roadă oasele lîngă măcelărie, șade lîngă omul cel ce se hrănește pînă la săturare» (Cuv. Isidor, † 400, starețul lui Moise Arapul, prăznuit la 10 iulie).

Cuviosul Martinian (sec. V, 13 februarie) a biruit ispitirea desfrînatei Zoe arzîndu-și picioarele în foc, ca s-o încredințeze de suferința focului veșnic. Desfrînata Pelaghia din Antiohia († 457), s-a pocăit prin rugăciunile episcopului Non (8 octombrie). Cuviosul Vitalie († sec. VII), s-a străduit să aducă desfrînatele la pocăință (22 aprilie).

VII. FECIORIA.

Sfîntul Ciprian, episcopul Cartaginei († 258; 31 august), cel ce și-a împodobit arhieria și mucenicia prin sabie, spunea fecioarelor: «Voi sînteți floarea Bisericii, podoaba sufletească, chipul lui Dumnezeu în care se răsfrînge sfințenia Domnului cea mai de seamă. Voi aveți primul rang după mucenici; voi sînteți egale cu îngerii lui Dumnezeu. Nu este îngăduit niciunei fecioare să se gătească pentru a părea frumoasă, nici să se laude cu frumusețea sa...».

Sfîntul Ambrozie, episcopul Milanului († 397; 7 decembrie), spunea: «O fecioară este un dar al lui Dumnezeu, bucuria părinților; ea împlinește în casa sa un sacerdoțiu al curăției... Căsătoria este îngăduită tuturor creștinilor... Fecioria nu o au decît puțini...».

VIII. GÎNDURI RELE.

«Gîndurile cele rele și necurate din inima omului sînt asemenea șoarecilor care umblă prin casă, pe care de-i vei omori pe cite unul îndată ce-i vei vedea, nu te vei osteni; iar de vei lăsa pînă se vor înmulți și vor umple casa, multă osteneală vei avea și neputîndu-i goni, ți se va uri și vei lăsa de se va pustii casa ta...» (Sfîntul Sisoe cel Mare, † 429; 6 iulie).

«...Gîndurile ce vă vor sufla diavolul, să le mărturisiți cu credință curată, căci precum șerpii, cît timp stau în cuiburile lor, trăiesc și nasc mulți șerpi, iar cînd ies afară în calea oamenilor sînt ucși de aceștia, tot așa și gîndurile cele rele, cînd sînt arătate părinților voștri duhovnicești, sînt ucise cu sabia cuvîntului duhovnicesc și nu nasc în voi planuri de săvîrșirea relelor...» (Sfîntul Simeon, noul teolog, † 1022; 11 octombrie).

IX. ÎNFRINAREA.

«Indrăznește fiule, că eu în douăzeci de ani întregi nu m-am săturat nici de piine, nici de apă, nici de somn, ci piinea o mîncam cîntărită la cumpănă, apa o beam cu măsură și numai rezemîndu-mă puțin de pereți, furam puțin somn...» (Sfîntul Macarie cel Mare, † 390; 19 ianuarie).

«Mintea care hoinărește, o statornicește citirea, privegherea și rugăciunea; pofta aprinsă o stinge foamea, osteneala și singurătatea; minia o domolește desăvirșit cîntarea psalmilor, îndelungă-răbdarea și mila...» (același).

Sfîntul Ilarion cel Mare († 372; 21 octombrie), zicea trupului său: «Am să te împiedic, să nu mai zburzi! Ți-oi da paie în loc de grăunțe; te voi împovăra și te voi osteni, așa încît vei căuta să măninci fără să ai gîndul la plăceri...».

X. ISPITIRI — INCERCARI.

Dumnezeu nu dă omului încercări mai presus de puterile lui, ca nu cumva slăbind, să fie batjocorit de șarpele cel viclean. Celor tari și puternici, le încredințează lucruri mari și grele, iar celor neputincioși și slabi, proaste și ușoare, ca și unii și alții să se arate curați ca aurul» (Cuv. Ioan mult pătimitorul, sec. XI; 18 iulie).

XI. JURĂMINTUL MINCINOS.

Trei martori mincinoși l-au invinuit pe Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului (sec. II; 7 august) de o mare crimă și au întărit mărturia lor cu jurământ; cel dintii a zis să ardă în foc, dacă minte; al doilea, să fie izbit de lepră; al treilea, să orbească.

N-a trecut mult și celui dintii i-a luat casa foc noaptea și a ars cu toți ai lui; al doilea s-a îmbolnăvit de lepră și al treilea a orbit.

XII. LENEA.

«Monahul lenevos se cunoaște din aceea că își ridică ochii din carte, privind deseori la obiectele din jurul său; când se aude la ușă cel mai mic zgomot; când se grăbește la rugăciune; când începe multe lucruri fără să sfișească nici unul; când caută să afle știri din lume sau când umblă de colo pină colo, pe motiv că îngrijeste de bolnavi...» (Cuv. Nil pustnicul, sec. V; 14 ianuarie). «Diavolul nu se apropie de cei ce încep osteneala faptelor bune, pentru că este alungat de darul lui Dumnezeu; însă depărtându-se darul lui Dumnezeu de ei pentru lenevirea lor, diavolul se apropie și îi stăpânește...» (Cuv. Paisie cel Mare, † 370; 19 iunie).

XIII. LUXUL FEMEILOR.

«Priviți-o pe aceasta care vine spre noi; pare o statuie sub boltă. Pare un obiect curios. Silințele ei de a plăcea, nu fac decît s-o urîțească. Ea are urechile crestate și capul încovoiat ca sub o mare povară. La gît poartă un lanț, deși se spune că este de aur. Fericite fecioare, care nu cunoașteți astfel de chinuri! Frumusețea voastră o alcătuieste curăția voastră sufletească, o frumusețe care nu se pierde cu timpul și care singură place lui Dumnezeu...» (Sfântul Ambrozie, † 397; 7 decembrie).

XIV. MILOSTENIA.

«Milostenia este cheia cerului și vasul darului. Nu se măsoară după cantitate, ci după bunătatea inimii» (Papa Leon cel Mare, † 461; 18 februarie). «Milostenia este arvuna mîntuirii, temelia speranțelor, mijlocul iertării păcatelor noastre» (Sfântul Ciprian, episcopul Cartaginei, † 258; 31 august). «Milostenia este regina virtuților» (Sfântul Ioan Gură de Aur, † 407; 13 noiembrie). «Dacă din aceste averi pămîntești nu putem să ducem nimic dincolo, este mai bine să le dăm înapoi lui Dumnezeu prin mîinile săracilor...» (Sfântul Filaret, † 792; 1 decembrie). «Milostenia are aripi mari care spintecă aerul, traversează firmamentul și duce rugăciunile noastre pînă înaintea tronului lui Dumnezeu» (Sfântul Ioan Gură de Aur, † 407; 13 noiembrie). «Dumnezeu a îngăduit mizeria, pentru ca să dea loc milei. El a vrut ca să fie săraci, pentru ca bogații să aibă cu ce să-și răscumpere păcatele...» (Sfântul Ioan Gură de Aur).

XV. POCĂINȚA.

Cuviosul Timotei din Simvoli — Asia Mică (sec. IX, 21 februarie) «și uda sufletul cu roua lacrimilor». Tot astfel, cuv. Efreim Sirul († 373; 28 ianuarie). Sfântul Ioan Scărarul († 605; 30 martie) spune că: «Pocăința este chemarea înapoi a Botezului.

Pocăința este tocmeală cu Dumnezeu de a doua viață.

Pocăința este cumpărătoare a smereniei.

Pocăința este neconținută deznădăjduire de vreo mîngiere trupească.

Pocăința este fiică a nădejzii și lepădare de deznădăjduire.

Pocăința este împăcare cu Domnul.

Pocăința este curățire a științei.

Pocăința este răbdarea de bună voie a tuturor necazurilor».

XVI. PREOȚIA.

«Minune uimitoare, putere nespūsă, mister înfricoșat al preoției! Slujbă sfintă, sublimă, de neprețuit, cu care Hristos, după venirea Sa pe pământ, a binevoit să însărcineze pe nevrednicile Sale făpturi! Vă rog în genunchi, cu lacrimi și suspine, să cinștiți acest tezaur al preoției! Eu îl văd pe preot în mijlocul sfinților..., îl văd în mijlocul celor fără de trup (adică al îngerilor)... El se desfată în apropierea Domnului său... El își exprimă o dorință și această dorință îi este implinită...» (Sfintul Efrem Sirul).

«Mai multe sînt furtunile ce zguduie sufletul preotului, decît vînturile care zbuciumă marea» (Sfintul Ioan Gură de Aur).

«Pe cei ce petrec în trup, Dumnezeu i-a făcut să săvîrșească slujba îngerilor» (Același).

XVII. RUGACIUNEA.

«Precum omul, cînd vede un animal sălbatic, sau vreo jivină veninoasă, se urcă în copac spre a scăpa cu viață, tot astfel și cel ce se vede impresurat de gînduri rele, trebuie să se înalțe la Dumnezeu prin rugăciuni călduroase, ca să scape de primejdii» (Sf. Ioan Colovul, sec. V; 8 noiembrie).

Cuviosul Dia «la boalele trupești adaogă rugăciunea ca un platură duhovnicesc, iar rănile le lega cu învățături folositoare și aducea pe toți la pocăință...».

XVIII. SFINTELE TAINЕ.

«Cerbii caută apa să se răcorească din pricina veninului unor ierburi care le fac călduri în stomac. Tot astfel este și cu sufletele noastre. Ele nu pot să treacă deșertul acestei lumi, fără să înghită ceva din otrava ei și nu vor scăpa decît alergînd la primirea deasă a Cînstitului Trup și Sfîntului Sînge al Domnului Iisus Hristos...» (Cuv. Pimen cel Mare, † 454; 27 august).

XIX. SMERENIA.

Cuviosul Moise Arapul s-a învrednicit și de preoțeasca rînduială, nu fără încercare. Arhierul a poruncit preoților cu care slujea, să-l dea afară cînd va intra în sfîntul altar. Voia să se încredințeze de smerenia lui.

«Ieși afară arapule», i-au strigat preoții deodată. Moise s-a retras într-un colț din biserică, zicînd în sine: «Ciine, bine ți-au făcut! Bine ți-au făcut, trup negru! Dacă nu ești vrednic, cum îndrăznești să intri în altar? Ce cauți la slujitorii lui Dumnezeu?».

Arhierul l-a chemat din nou și l-a întrebat ce a gîndit cînd a fost dat afară din altar, și ce a cugetat cînd a fost iarăși chemat? Moise a răspuns:

«Cu adevărat, m-am asemănat ciinelui care cînd este gonit, fuge și cînd e chemat, se întoarce alergînd degrabă».

«E drept, a zis episcopul către ceilalți. Un om ca acesta este vrednic de dumnezeescul dar, pentru că Dumnezeu îl dă celor smeriți» (Moise Arapul, † 400; 28 august).

«Pe Iosif nu l-au vîndut frații, ci smerenia lui, că putea să spună celor ce l-au cumpărat, că este fratele lor și să le răspundă împotriva; ci tăcînd pentru smerenie, s-a vîndut pe sineși și smerenia l-a pus cîrmuitor în Egipt» (Cuv. Ioan Colovul, sec. V; 8 noiembrie).

XX. TĂCEREA.

«De multe ori m-am căit de cuvîntul grăit; de tăcere, niciodată!» (Sfintul Arsenie cel Mare, † 449; 8 mai).

Iată numai cîteva din florile minunate ce au împodobit inima și au înălțat spre ceruri sufletele celor aleși ai lui Dumnezeu! Astfel de exemple se găsesc

și în Pateric și în alte cărți bisericești. Vom adăoga aci numai două exemple ce arată puterea credinței Sfinților Părinți:

1. Sfințul Pahomie cel Mare († 346; 15 mai) a cerut haina unei bolnave ca s-o binecuvînteze, și a tămăduit-o.

Intr-o zi a venit la minăstirea sfintului, un om cu fiica sa, rugîndu-l s-o tămăduiască, deoarece pătimeste de un duh necurat. Pahomie a poruncit portarului să spună acelui om: «Noi nu avem obicei să vorbim cu femeile, dar trimite la noi o haină oarecare a fiicei tale, ca s-o binecuvîntăm în numele Domnului și o vom da înapoi și nădăjduim că Domnul, cu darul Lui, va tămădui pe fiica ta». Și făcînd așa, s-a tămăduit fiica aceluia.

2. De ce și de cînd poartă creștinii cruciulițe la gît?

Toți creștinii din vechime purtau cruciulițe la gîtul lor. Acest obicei se păstrează de mulți, pînă în zilele noastre. Prea Cuviosul Nicodim Aghioritul (1748-1809) scrie că: «Pentru această, acel Pangratie, episcopul Tavromenei, pe toți cîți i-a botezat creștini, le da și o cruce de lemn de cedru, că diavolul se teme de chipul cinstitei Cruci și fuge. Diavolii se tem de trei lucruri: de Cruce, de Sfințul Botez și de dumnezeiasca Impărtășanie. Pentru această este mare pază cînd își fac creștinii cruce, cînd se așează la masă, cînd încep să facă vreo slujbă, sau vreun meșteșug, după cum le poruncește și Chiril al Ierusalimului. Deci, ca și voi să fiți păziți de lucrarea diavolească, să aveți toți, mici și mari, bărbați și femei, cinstita cruce, ori de lemn, ori de aramă, ori de altă materie, atîrnată la gîtul vostru» (Nicodim Aghioritul: Hristoitia, trad. de smeriții monahi Iona și Antonie, București 1937, p. 356).

Amintim că Sfințul Pangratie, episcopul Tavromenei (Sicilia), a fost ucenicul Sfințului Apostol Petru și că a trăit în secolul I.

Biserica Ortodoxă îi cinstește pomenirea la 9 iulie. Deci, obiceiul creștinilor de a purta cruce la gît este din veacul apostolic.

Preotul GRIGORE N. POPESCU

PENTRU APĂRAREA PĂCII

BISERICA ORTODOXĂ ȘI STRĂDANIILE PENTRU INFĂPTUIREA DESTINDERII INTERNAȚIONALE

1. **Destinderea internațională și pacea între popoare, condiție vitală a progresului omenirii.** Odată cu terminarea celui de al doilea război mondial, oamenii de bine din lumea întreagă s-au așteptat ca în lume să se inaugureze o eră nouă, o eră de pace și de siguranță, o eră de libertate și de progres, în care individul, ca și popoarele, să se simtă din ce în ce mai bine și să se poată bucura din ce în ce mai mult de bunurile materiale și culturale pe care le oferă viața, fructificată de strădaniile cele mai nobile ale tuturor. Oamenii de bine din lumea întreagă s-au așteptat ca strinsa prietenie, care a legat popoarele în decursul celui de al doilea război mondial și le-a făcut să-și unească strădaniile pentru doborârea celui mai grozav dușman al omenirii secolului nostru, fascismul, să rămână aceeași și mai departe, schimbându-și doar obiectivul și transformând lupta împotriva fascismului într-o luptă nobilă pentru mai-binele, progresul și fericirea lumii întregi.

După grozăviile pe care le-a adus asupra omenirii cel de al doilea război mondial, concluzia pe care au putut-o scoate atât oamenii de stat, cât și oamenii simpli de jos, conducătorii și condușii, nu a fost decît una singură: războiul nu aduce niciodată vreun bine asupra omenirii; războiul trebuie înlăturat definitiv din lume. Trebuie găsită o altă cale pentru lămurirea litigiilor dintre state; trebuie să se ajungă la înlăturarea oricărei tensiuni dintre guverne pe cale cu totul pașnică, căci destinderea între state este singura care poate asigura pacea, și pacea este singura ambianță în care se poate făuri progresul omenirii.

Dorința de a pune pentru totdeauna capăt războiului și de a îndruma statele către o conviețuire pașnică, către o reglementare pacifică a diferitelor litigii dintre ele și de a se realiza, în felul acesta, atât de necesara securitate internațională a dus, după cel de al doilea război mondial, la crearea unei organizații mondiale de tip nou, bazată pe un viguros spirit de cooperare internațională: la 26 iunie 1945 s-a semnat în orașul San Francisco «Charta Națiunilor Unite» și s-a creat, odată cu aceasta, organizația internațională denumită «Națiunile Unite», care avea să ia locul vechii Ligi a Națiunilor și care avea să fie cu totul superioară ei, datorită realismului unor bărbați politici, conștienți de teribila experiență a celor două decenii din urmă.

2. **De la Liga Națiunilor, la San Francisco.** După primul război mondial, Liga Națiunilor nutrise timp de aproape două decenii nădejdea de mai bine ale omenirii, care dorea cu toată ardoarea înlăturarea pentru totdeauna a posibilității unei noi conflagrațiuni mondiale. Înființată la 10 ianuarie 1920, Liga Națiunilor, care își avea sediul la Geneva, își propunea să promoveze colaborarea între națiuni și să realizeze pacea și securitatea internațională. La înființarea ei au parti-

cipat 31 țări, iar după aceasta au venit și altele, în așa fel că în afară de America, aproape toate țările din lume au fost membre ale acestei Ligi. Dar Liga Națiunilor nu a avut nici puterea și nici mijloacele de a interveni în politica înarmării. De aceea, cu toate rezultatele pozitive pe care le-a avut pe unele țări-muri, toate silințele Ligii Națiunilor pentru reglementarea înarmărilor au eșuat. Japonia mai întâi, și apoi Germania s-au retras din Liga Națiunilor în anul 1933, iar cu aceasta nu s-a mai putut pune nici o stavilă lunecării pe panta pregătirii celui de al doilea război mondial.

Noua organizație mondială «Națiunile Unite», ținind seamă de toate deficiențele Ligii Națiunilor a căutat, încă de la înființarea ei, să exprime nu numai dorința după pace și după securitate internațională a popoarelor, ci, totodată să-și creeze și mijloacele necesare pentru apărarea păcii și pentru înlăturarea oricărei agresiuni în viitor. Și, dacă sinceritatea manifestată cu ocazia înființării ei de către națiunile participante ar fi rămas continuu piatra de temelie a acestei organizațiuni și dacă scopurile propuse de Charta Națiunilor Unite ar fi fost urmărite în chip cinstit, cu toată stăruința, de toate națiunile membre ale acestei organizațiuni, desigur că nu s-ar fi ajuns ca primejdia unui nou și pustiitor război mondial să mai planeze asupra omenirii doritoare de pace și la 12 ani după înființarea ei. Dimpotrivă, cooperarea sinceră și stăruitoare dintre națiuni ar fi putut însemna un nou impuls pe calea progresului omenirii și împuținarea pînă la inexistență a tuturor necazurilor și suferințelor de tot felul din lume.

2. **Charta Națiunilor Unite.** Legea de bază a Organizației Națiunilor Unite și a Consiliului de Securitate este Charta Națiunilor Unite, semnată la 26 iunie 1945 la San Francisco. Charta Națiunilor Unite este un monument juridic de cea mai mare însemnătate. În preambulul acestei Charte sînt înfățișate scopurile mari ale Națiunilor Unite, pentru împlinirea cărora Charta dă apoi toate mijloacele legale. Ideile exprimate în acest preambul scot în relief rostul cu totul nou al Națiunilor Unite, rost pe care nu l-a mai avut pînă acum nici o convenție internațională și care îi era cu totul străin chiar și Ligii Națiunilor. Iată ce se scrie în preambul:

«Noi, popoarele Națiunilor Unite, hotărîte de a salva generațiile ce vor veni de blestemul războiului, care de două ori în decursul vieții noastre a adus omenirii dureri nespuse, și pentru a reafirma credința în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și valoarea persoanei umane, în drepturile egale ale bărbaților și femeilor și în egalitatea tuturor națiunilor mari și mici, și

spre a crea condițiuni care să ajute la menținerea justiției și respectului față de obligațiunile ce decurg din tratate și alte izvoare ale dreptului internațional, și

spre a promova progresul social și un nivel mai bun de viață în mijlocul unei libertăți mai mari și pentru atingerea acestor scopuri:

să practicăm toleranța și să trăim împreună în pace unul cu altul ca buni vecini, și

să unim forțele noastre pentru menținerea păcii și securității internaționale, și

prin acceptarea principiilor și instituirea unor metode care să asigure că nu se va mai întrebuița forța armată, în afară de apărarea intereselor comune, și prin folosirea unui mecanism internațional pentru promovarea progresului economic și social al tuturor popoarelor,

sîntem hotărîte să unim eforturile noastre pentru îndeplinirea acestor țeluri. În acest scop, guvernele noastre respective, prin reprezentanți veniți în orașul San Francisco, înzestrați cu depline puteri, care au fost găsite în bună ordine, au căzut de acord asupra prezentei Charte a Națiunilor Unite și creează prin aceasta o organizație internațională, ce va fi numită «Națiunile Unite».

După cum s-a observat, este pentru prima dată în istoria convențiilor internaționale cînd preocuparea de omul de jos trece pe planul întii al atenției generale, cînd valoarea și demnitatea persoanei umane este pusă în adevărata lumină și cînd progresul social și îmbunătățirea standardului de viață devin subiectul unei organizații mondiale. Și nu este fără de însemnătate faptul acesta. Între cele două războaie mondiale, Mare Revoluție Socialistă din Octombrie însemnase zorii unei prefaceri sociale dintre cele mai de seamă, iar istoria apucase drumuri noi, nemai cunoscute pînă atunci, căci Revoluția din Octombrie și ivirea pe arena

mondială a celui dintîi stat socialist din lume, Uniunea Sovietică, aşezase raporturile dintre indivizi şi dintre popoare pe temelile lor adevărate, ţinînd seama de drepturile imprescriptibile ale oamenilor şi ale popoarelor şi de aspiraţiunile cele mai intime ale fiinţei omeneşti, după dreptate şi după o viaţă socială mai bună şi mai fericită. De aceea aportul Uniunii Sovietice la Charta Naţiunilor Unite se face cunoscut la tot pasul.

Telurile Chartei erau: a) Menţinerea păcii şi securităţii internaţionale; b) Dezvoltarea relaţiunilor amicale între naţiuni; c) Perfectarea cooperării internaţionale pe tărîm economic, social, cultural sau umanitar şi promovarea şi încurajarea respectului pentru drepturile omului şi pentru libertăţile fundamentale ale tuturor oamenilor, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie, şi d) Armonizarea acţiunilor naţiunilor pentru aducerea la îndeplinire a acestor ţeluri comune.

Membrii Organizaţiei Naţiunilor Unite aveau să fie egali în drepturi, îndatorăţi să îndeplinească cu bună credinţă obligaţiunile asumate prin Chartă, să întrebuiţeze mijloace paşnice în soluţionarea litigiilor dintre ei, să se abţină de la întrebuiţarea forţei împotriva integrităţii teritoriale sau independenţei politice a vreunui stat, să se abţină de a da ajutor oricărui stat, împotriva căruia Naţiunile Unite ar întreprinde vreo acţiune preventivă, sau de constringere, şi să nu intervină în chestiuni care ar privi cadrul jurisdicţiunii interne a vreunui stat.

Organizaţia Naţiunilor Unite nu a fost creată ca o organizaţie închisă, accesibilă numai statelor care au participat la semnarea Chartei, ci ea este accesibilă tuturor naţiunilor iubitoare de pace». Admiterea în cadrul Adunării Generale depinde doar de avizul Consiliului de Securitate, care apreciază dorinţa de pace a viitorului stat membru. Pentru menţinerea păcii şi securităţii în lume, Organizaţia Naţiunilor Unite are ca organe principale: a) Adunare Generală; b) Un Consiliu de Securitate; c) Un Consiliu Economic şi Social; d) Un Consiliu de Tutelaj; e) O Curte de Justiţie Internaţională, şi f) Un Secretariat.

a) **Adunarea Generală.** Este formată din toţi membrii Naţiunilor Unite. Ea are latitudinea să discute toate problemele care intră în prevederile Chartei. Nu poate lua însă nici o hotărîre definitivă în ceea ce priveşte problemele de importanţă majoră, dar are latitudinea de a face diverse recomandări Consiliului de Securitate care, avînd suficiente forţe economico-militare pentru a-şi impune hotărîrile, poate, la nevoie, să facă uz de aceste recomandări. Ea este, deci, un organ de deliberare, iar nu de execuţie. O funcţiune deosebit de importantă a Adunării Generale constă în «promovarea cooperării internaţionale în domeniul economic, social, cultural, educativ şi al sănătăţii». De asemenea ea ajută la realizarea idealului drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale ale tuturor, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie.

Sesiunile Adunării Generale a Naţiunilor Unite sînt publice, radiodifuzate şi transmise prin presă. Fiecare membru al Adunării este îndreptăţit la un vot, iar deciziunile asupra chestiunilor importante se iau cu majoritatea de 3/5 a membrilor prezenţi votanţi.

b) **Consiliul de Securitate.** Are responsabilitatea principală pentru menţinerea păcii şi securităţii internaţionale şi în îndeplinirea îndatoririlor sale Consiliul de Securitate acţionează în numele Naţiunilor Unite. Consiliul de Securitate este alcătuit din 11 membri, dintre care 5: China (ciankaiştă), Franţa, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii şi Uniunea Sovietică, sînt membri permanenţi, iar ceilalţi membri nepermanenţi se aleg de Adunarea Generală a Naţiunilor Unite. Este pentru prima dată în istorie cînd cinci mari Puteri se găsesc adunate laolaltă într-o organizaţie internaţională menită să împiedice războiul. Consiliul de Securitate nu este investit cu puteri dictatoriale asupra Organizaţiei Naţiunilor Unite, dar el este alcătuit dintr-o serie de state puternice, cărora le incumbă responsabilitatea menţinerii păcii în lume. Hotărîrile Consiliului de Securitate se iau cu votul afirmativ a 7 membri, cuprinzînd neapărat voturile afirmative ale membrilor permanenţi. Dreptul de veto îl are numai fiecare dintre cele cinci mari Puteri.

Consiliul de Securitate veghează la rezolvarea paşnică a litigiilor dintre state, recomandînd procedeele şi metodele de aplanare a acestor litigii, face recomandările de rigoare pentru prevenirea agravării situaţiei care ar ameninţa pacea, ar încălca-o şi ar duce la acte de agresiune, iar în cazul cînd recomandările

lui nu ar fi suficient de eficace, poate întreprinde acțiuni pentru intreruperea completă sau parțială a relațiilor economice și a comunicațiilor feroviare, maritime, aeriene, poștale, telegrafice, radiofonice, sau de altă natură și a relațiilor diplomatice cu statele care nu înțeleg să se supună măsurilor indicate de el, sau poate fi împuternicit să întreprindă cu forțele sale aeriene, navale sau terestre, orice acțiune ar fi necesară pentru menținerea păcii și pentru restabilirea ei. Asemenea acțiuni pot cuprinde demonstrații, blocate și alte operațiuni aeriene, navale sau terestre. Trupele necesare Consiliului de Securitate, în vederea acestui scop, vor fi puse la dispoziție prin acorduri speciale de către națiunile membre ale Națiunilor Unite. Pentru coordonarea acțiunilor militare, necesare în asemenea împrejurări, a fost creat un Comitet de Stat Major, alcătuit din șefii Statelor Majore ale membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate, sau din reprezentanții acestora.

Charta prevede apoi posibilitatea ființării unor sisteme de securitate regională, care să poată reglementa diferendele în chip pașnic, dar nici o acțiune de constrângere nu va putea fi întreprinsă în baza unui aranjament regional, pentru motivul că pacea este indivizibilă. Consiliul de Securitate va fi informat în tot timpul de activitățile întreprinse sau plănuit de agențiile regionale pentru menținerea păcii.

c) **Consiliul Economic și Social.** Are ca obiect: a) Ridicarea nivelului de viață, întrebuințarea deplină a minii de lucru și condițiunile de progres și dezvoltare economică și socială; b) Soluționarea problemelor internaționale economice, sociale, de sănătate și altele asemănătoare; cooperarea internațională culturală și educațională, și c) Respectul universal față de drepturile omului și de libertățile fundamentale pentru toți, fără nici o excepție. El se compune din 12 membri aleși de Adunarea Generală și poate iniția și face studii în legătură cu problemele care îi sint încredințate, poate face recomandări, poate pregăti proiecte de convenții și poate convoca conferințe internaționale.

d) **Consiliul de Tutelaj.** Pentru promovarea progresului politic, economic, social și educativ al locuitorilor din teritoriile aflate sub tutelă, ca și pentru supravegherea modului în care se face administrația acestor teritorii, Consiliul de Tutelaj este investit de Adunarea Generală cu puteri depline. El ajută totodată Adunarea Generală la îndeplinirea funcțiilor ei prevăzute de Chartă, cu privire la aprobarea, modificarea și amendarea acordurilor de tutelă.

e) **Curtea de Justiție Internațională.** Spre deosebire de Curtea de Justiție Internațională de la Haga, care era organul juridic al Ligii Națiunilor și ale cărei verdicte, cu toate că au fost minunate din punct de vedere juridic, nu au putut fi puse, însă, niciodată în aplicare, Curtea de Justiție Internațională, instituită de Charta Națiunilor Unite este ajutată la punerea în aplicare a hotărârilor ei de către Consiliul de Securitate. În felul acesta hotărârile acestei Curți de Justiție Internațională nu mai sint sortite să rămână în mapă, ci pot deveni realitate, punind capăt unor litigii care ar amenința pacea.

f) **Secretariatul.** Este alcătuit dintr-un secretar general și personalul de care are nevoie Organizația. Secretarul general este principalul funcționar al Organizației. El acționează în toate întrunirile Adunării Generale ale Consiliului de Securitate, ale Consiliului Economic și Social, ale Consiliului de Tutelaj și îndeplinește orice altă însărcinare ar primi de la vreunul din aceste organe. Secretarul general poate atrage atenția Consiliului de Securitate asupra oricărei chestiuni care, după părerea sa, ar putea amenința pacea și securitatea internațională.

Acesta este în rezumat cuprinsul Chartei Națiunilor Unite. După cum ne putem convinge din această expunere succintă, Charta Națiunilor Unite este cel mai desăvârșit instrument politic, pe care l-a putut concepe vreodată mintea omenească, în vederea apărării păcii și securității internaționale și în vederea cooperării tuturor națiunilor pământului pentru realizarea progresului comun. Dacă toți semnatarii pactului de la San Francisco, ca și cei care au aderat după aceasta la Charta Națiunilor Unite, ar fi fost de bună credință, dacă toți și-ar fi îndeplinit în mod cinstit obligațiunile pe care și le-au asumat prin semnătura pusă pe Chartă, primejdia unui nou război mondial ar fi fost cu desăvârșire înlăturată, pacea ar fi fost temeinic consolidată și securitatea internațională ar fi fost de

mult un fapt îndeplinit. În cei 12 ani care s-au scurs de la semnarea Chartei Națiunilor Unite cooperarea dintre popoare, în spirit pașnic, ar fi contribuit la bunăstarea generală și o nouă eră s-ar fi încetățenit cu adevărat, în omenire. Din nefericire însă, lucrurile nu s-au întimplat așa. În mijlocul Adunării Națiunilor Unite, încetul cu încetul s-a strecurat neîncrederea, care a înveninat raporturile de colaborare sinceră ce trebuiau să domnească aici. Popoarele din Apus au fost din ce în ce mai mult induse în eroare de reprezentanții și de guvernanții lor, care, în chip interesat, au dezlănțuit campania războiului rece și care au făcut totul pentru ca niciodată să nu se ajungă la o înțelegere desăvîrșită în Organizația Națiunilor Unite, în ceea ce privește apărarea păcii, garantarea securității internaționale și buna și pașnica colaborare dintre națiuni, în vederea progresului comun.

4. Pacea în omenire trebuie salvată. Ce a determinat această neîncredere nouă în mijlocul organizațiunii celei mai desăvîrșite, menite să apere și să consolideze pacea? Ce a făcut ca în timpul celor 12 ani de la înființarea Organizației Națiunilor Unite omenirea să se găsească în mai multe rînduri la un pas de prăpastia unui nou război mondial?

Noul avînt care a început să însuflețească chiar din timpul celui de al doilea război mondial, și cu atît mai mult a doua zi după el, masele asuprite pînă atunci fie de capitalism, fie de colonialism, și care s-a transformat îndată într-un marș triumfal către libertate, independență și socialism, nu putea fi pe placul statelor capitaliste și colonialiste, care înțelegeau să continue vechiul sistem exploatare, dinaintea celui de al doilea război mondial și să frneze cu toată puterea mersul natural al istoriei. Lupta pentru libertate și independența a popoarelor, ca și inclinarea lor tot mai vădită către socialism și scuturarea jugului capitalist și colonialist au început să fie interpretate din ce în ce mai mult ca urmări ale politicii de expansiune sovietică în toată lumea, din care pricină raporturile dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii, Anglia și Franța, în cadrul Adunării Națiunilor Unite au fost din ce în ce mai mult adumbrite de norul neîncrederei.

Uniunea Sovietică a susținut cu căldură la Organizația Națiunilor Unite, de la început și pînă astăzi, rezolvarea în spiritul dreptății a tuturor problemelor mari care au frămîntat omenirea de-alungul acestor 12 ani și a demascat cu hotărîre toate mașinațiunile statelor interesate, care căutau să frneze rezolvarea justă a nevoilor vitale ale diferitelor popoare. Dar marile puteri apusene, geloase de prestigiul politic din ce în ce mai sporit al Uniunii Sovietice, nu numai că nu i-au dat ascultare, ci au început în chip sistematic să saboteze toate propunerile sovietice și să treacă la acțiuni vădit potrivnice, dovedind cu aceasta lipsa totală de încredere în bunele intenții ale Uniunii Sovietice și interpretînd greșit toate strădaniile ei pentru salvarea păcii în omenirea atît de mult zdruncinată de cel de al doilea război mondial.

Au trebuit ani de zile de discuții pentru ca statele de democrație populară și odată cu ele alte state atît de doritoare de pace să fie admise ca membre ale Organizației Națiunilor Unite, iar China populară și astăzi încă se găsește în afara acestei organizațiuni, cu toate că este un stat deosebit de mare și de puternic. Rezoluția cu privire la reducerea generală a înarmărilor, votată încă în ședința din 14 decembrie 1946, cu toate strădaniile depuse de-alungul timpului de reprezentanții Uniunii Sovietice la Organizația Națiunilor Unite, nici astăzi nu a fost adusă la îndeplinire. Înarmările în Statele Unite ale Americii și în celelalte țări apusene nu numai că nu s-au redus, ci s-au sporit din ce în ce mai mult. Experiințele cu armele atomice și nucleare nu numai că nu au luat sfîrșit, ci au continuat să se facă în ritm din ce în ce mai intens. Așa zisul «plan Marshall» pentru ajutorarea țărilor nu a fost altceva decît un plan de înrobire economică a acestor țări și un mijloc de scindare între țările Europei, opunînd Uniunii Sovietice și țărilor de democrație populară, țările din Vestul Europei și dînd posibilitate expansiunii americane în Europa. Războiul din Coreea, războiul din Indonezia, Pactul Atlanticului, crearea armatei statelor participante la blocul Atlantic, atitudinea cu toul nejustă a statelor apusene în problema Canalului de Suez, ca și agresiunea anglo-franco-israeliană împotriva Egiptului, încercarea de imixtiune în treburile lăuntrice ale Republicii Populare Ungare, și în timpul din urmă doctrina Eisenhower, nu sînt decît acțiuni menite să perpetueze încordarea dintre popoare.

De aici provin toate manifestările directe de dușmănie față de Uniunea Sovietică și de statele de democrație populară. De aici și ideea nenorocită a războiului rece, menită să cultive în omenire spaima de posibilitatea războiului adevărat. Încă de la 10 octombrie 1946, John Foster Dulles, într-un discurs ținut în orașul

Chicago, indemna America să adopte «o poziție aspră de politică externă față de Uniunea Sovietică», arătând că dacă Statele Unite ale Americii vor renunța la această linie de conduită în politica lor externă față de Uniunea Sovietică, atunci războiul va deveni inevitabil. Vorbind în felul acesta, John Foster Dulles motiva că, de la prăbușirea imperiului roman, nici o țară din lume nu a mai dispus de o superioritate atât de mare de forțe materiale ca Statele Unite ale Americii, iar faptul acesta, după părerea lui, trebuia folosit cât mai repede în ceea ce privește raportul Statelor Unite ale Americii cu Uniunea Sovietică.

Există oare vreo legătură între faptele amintite mai sus și țelurile mărețe ale Chartei Națiunilor Unite? Există oare vreo compatibilitate între atitudinea unor oameni de stat ai Americii, ca John Foster Dulles, care făcea, abia la un an după semnarea Chartei, niște declarațiuni atât de jignitoare la adresa Uniunii Sovietice și principiile nobile de colaborare pe care le fixează Charta, pentru menținerea păcii și securității internaționale?

Felul cum au decurs faptele, la puțină vreme după semnarea pactului de la San Francisco, a dovedit că țelurile mărețe urmărite de Charta Națiunilor Unite nu erau pe placul trustmenilor și monopolștilor de dincolo de Ocean, și că libertatea indivizilor și a popoarelor le stătea la inimă tocmai ca un coșmar, că ambiția caracteristică capitalismului este pofta de dominație mondială și războiul și că angajamentele de onoare luate prin semnarea Chartei de către oamenii de stat din Apus nu sînt în stare să înfrineze pornirile pătimașe de exploatare și de dominație ale imperialismului.

Față de toate acestea, conștiința maselor de oameni care au suferit pe pielea lor toate grozăviile războiului, ca și a acelor care cu mintea trează și-au putut da seamă din depărtare de ororile lui, s-a ridicat ca un zid puternic întru apărarea păcii și toți oamenii de bine din lumea întreagă și-au manifestat în chip hotărît voința că nu mai sînt dispuși să îngăduie un nou măcel în omenire. La amenințările isterice ale celor ce mai sînt încă în stare să fluture flamura războiului și al căror număr se micșorează pe zi ce trece, glasul sutelor de milioane de partizani ai păcii, de pe toată suprafața pămîntului au răspuns cu un «nu» categoric. Și partizanii păcii, al căror număr sporește mereu și care, fără să dețină anumite calități politice sau diplomatice, sînt reprezentanții cei mai autentici ai propriilor lor interese, reprezentînd o forță activă, peste care nimeni, nicicînd nu va putea trece, s-au hotărît să apere ei înșiși pacea în lume și să o salveze. Ei tinjesc după soarele încrederii între oameni și popoare, pe care îl vor să strălucească deapururi pe cerul dorințelor de mai bine ale omenirii de pretutindeni și se luptă cu toate forțele lor, ca să alunge din calea acestui soare orice nor al ambițiilor omenestii deșarte: o luptă gigantică de principii, pe care partizanii păcii o duc cu hotărîre și cu îndărătnicie și care este stadiul cel mai de seamă la care omenirea s-a putut ridica vreodată.

5. Mișcarea Mondială pentru Pace. Politica consecventă de pace a Uniunii Sovietice, politică dovedită în toate împrejurările, a insuflat și a întărit nădejile tuturor oamenilor de bine de pretutindeni în posibilitatea unui succes practic. Uniunea Sovietică este țara cea mai pașnică din lume. Cu drept cuvînt a observat unul dintre reprezentanții Uniunii Sovietice la Organizația Națiunilor Unite, într-una din adunările de acolo: «În Uniunea Sovietică, în țara democrației socialiste, în țara construcției pașnice a unei noi vieți, nu există și nici nu ar putea exista ceva, ce ar semăna măcar de departe, cu ceea ce se petrece în unele țări, ce se pretind democratice și avansate, dar care tolerează, totuși, acțiuni atât de rușinoase, ca propaganda războiului, ca otrăvirea conștiinței sociale cu ura față de oameni și cu dușmănia față de celelalte popoare. Dacă în Uniunea Sovietică cineva și-ar permite, fie în cît de mică măsură, o atare atitudine, pătrunsă de setea unui nou război între oameni, atunci ar primi o ripostă aspră. atitudinea lui fiind blamată de opinia publică, ca o acțiune extrem de periculoasă pentru societate».

Pornind de la exemplul luminos pe care îl dau indivizii și popoarele din Uniunea Sovietică, Congresul Intelectualilor care s-a întrunit în aprilie 1948, la Wroclaw, a dezbătut pentru prima dată necesitatea regroupării tuturor forțelor păcii, într-un organism care să se poată opune cu toată hotărîrea ațîțătorilor la un nou război. În luna decembrie a aceluiași an, Congresul Femeilor de la Budapesta și-a exprimat și mai viu dorința pentru înfăptuirea acestei regroupări, iar în februarie 1949, Biroul Internațional al legăturilor Intelectualilor pentru Pace și Cultură și Biroul Federației Internaționale a Femeilor luau inițiativa convocării celui dintîi

Congres Mondial al Partizanilor Păcii. În scurtă vreme, peste 600 milioane de oameni din 72 de țări și-au manifestat adevărată încredințarea pentru Congres. «Pentru prima oară în istorie, credința arzătoare în unitatea apărătorilor păcii se opune simțămîntului de ostilitate și de ură, care prezida cursa înarmărilor, alianțelor miutare și războaielor».

Cel dintîi Congres al Partizanilor Păcii s-a întrunit în aprilie 1949 concomitent la Paris și Praga, și a dat cu adevărat un impuls nou nădejilor de pace ale omenirii cinstite de pretutindeni. «Manifestul lansat de Congresul Mondial al Partizanilor Păcii a redeșteptat în popoare simțămîntul primejdiei care apasă asupra lor și a denunțat pe aceia care au rupt acordurile, care confirmau posibilitatea coexistenței diferitelor sisteme sociale; pe aceia care resping ofertele negocierilor și ale dezarmării. După ce a definit scopurile și programul partizanilor păcii, Congresul a marcat începutul unui front unic pentru apărarea păcii, a adevărului și a rațiunii, pentru a neutraliza cu totul propaganda care înclină opinia publică spre război».

Mișcarea Mondială a Păcii este condusă de către un Consiliu Mondial al Păcii, care, la rîndul său are un Birou de coordonare a lucrărilor lui, în vederea aducerii la îndeplinire a hotărîrilor istorice pe care această Mișcare Mondială le ia de fiecare dată.

Din 1949 și pînă astăzi, Mișcarea Mondială a Păcii a crescut în putere și în numărul membrilor săi, iar hotărîrile pe care Consiliul Mondial al Păcii le-a luat de fiecare dată cînd s-a întrunit și pe care le-a adus la cunoștința maselor populare prin Manifeste și prin Apeluri, au marcat pietre de hotar, adînc înfipte în conștiința omenescă, pe drumul care duce la pace. Mișcarea Partizanilor Păcii a dejuțat de fiecare dată planurile funeste ale ațîțătorilor la un nou război, a strigat cu putere împotriva susținătorilor războiului rece, a demascat pe toți aceia care unelteau în chip necuțat dezlăntuirea războiului atomic și și-a manifestat în chip hotărît credința că pacea poate fi și trebuie să fie salvată și că popoarele pot conviețui în chip pașnic, oricare ar fi sistemele sociale pe care le-au adoptat.

Mișcarea Mondială a Partizanilor Păcii a devenit astfel o forță deosebit de puternică, de care se tem profund toți ațîțătorii la un nou război, căci ea veghează atentă, dă pe față și răstoarnă toate planurile celor care vor să-și acumuleze noi bogății și vor să-și lărgească dominația în lume pe urma suferinței și a singelui vărsat al celor mulți și umili, care la rîndul lor vor să trăiască și să-și construiască o viață mai bună și mai fericită.

Mișcarea Mondială a Păcii s-a dovedit a fi un instrument de cea mai imperioasă necesitate pentru salvarea păcii în lume și, ca atare, un sprijin prețios țelurilor marelui pe care le urmărește Charta Națiunilor Unite. De aceea, pe bună dreptate observa secretarul general al C.C. al P.C.U.S., N. S. Hrusciov, cu ocazia Congresului al XX-lea al P.C.U.S.: «Asupra desfășurării evenimentelor internaționale a avut o influență profundă activitatea intensă a celor mai largi mase populare pentru apărarea păcii. N-a existat în istorie o perioadă care să poată fi comparată cu perioada actuală, prin amploarea și nivelul de organizare a luptei maselor populare, împotriva primejdiei de război».

6. Tratativle diplomatice dintre guverne. De o foarte mare importanță pentru menținerea și consolidarea păcii, ca și pentru înfăptuirea destinderii internaționale și a securității colective sînt și tratativle diplomatice dintre guvernele diferitelor state. Un exemplu tipic de ceea ce înseamnă astfel de tratative, duse cu bună credință și de o parte și de alta este Conferința de la Geneva, din anul 1955, între conducătorii guvernelor celor patru mari Puteri: Anglia, Franța, Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică. Cu toate că la cîtiva vreme după aceasta cei interesați în menținerea încordării internaționale, încercînd să bareze calea către noi tratative, se sileau să documenteze că spiritul Genevei a murit, acest spirit este viu și el este dovada cea mai categorică pentru orice om de bună credință, că nimic nu este mai bun pentru înlăturarea stării de încordare internaționale decît calea tratativelor directe între guvernele diferitelor țări.

Vizita făcută apoi de premierul Bulganin și de secretarul general al P.C.U.S., Hrusciov, în India, Birmania și Afganistan, a întărit și mai mult încrederea în binele ce poate rezulta pentru națiuni dintr-o cunoaștere reciprocă cît mai apropiată și din discutarea directă a tuturor chestiunilor pendinte, iar Conferința de la

Bandung, din 1955, a recunoscut încă odată absurditatea războiului și necesitatea excluderii lui ca metodă de lichidare a litigiilor internaționale.

Anul 1956 a însemnat și el mult în ceea ce privește apropierea dintre popoare, prin vizite reciproce și prin tratative diplomatice duse cu ocazia acestor vizite. Notăm aici vizita conducătorilor Uniunii Sovietice în Anglia, vizita conducătorului Franței, Guy Mollet și a ministrului său de externe Pineau la Moscova, vizita premierului Danemarcei la Moscova și în fine vizita la Moscova a mareșalului Tito, care înseamnă, cu adevărat, începutul unei noi epoci în ceea ce privește raporturile interstatale din vremea de după cel de al doilea război mondial. Nu putem trece cu vederea nici tratativele dintre Franța și Uniunea Sovietică, din luna mai 1956. În declarația care s-a dat publicității, cu ocazia acestor tratative, printre altele, citim: «Principala bază pentru coexistența pașnică și colaborarea prietenească între state o constituie respectarea reciprocă a integrității teritoriale și a suveranității, neagresiunea și neamestecul în treburile interne ale altor state». Într-adevăr, nimic nu poate apropia mai mult statele între ele și nimic nu poate înlătura mai mult asperitățile dintre ele, înlocuindu-le cu încredere reciprocă, decît tratativele duse cu bună credință și de o parte și de cealaltă.

7. Schimburile culturale și economice. În vederea înfăptuirii destinderii internaționale și a consolidării păcii în lume, schimburile economice și culturale, ca unele care constituiesc mijloace de apropiere între state și între popoare, își au ele însemnătatea lor. Strădaniile pentru ridicarea standardului de viață al popoarelor sînt condiționate de factorul economic și cel cultural. Cu cît bunăstarea economică a unui popor este mai mare și cu cît înapoierea lui culturală este redusă pînă la neființă, cu atît standardul lui de viață se îmbunătățește mai mult. În acest proces de propășire socială sînt chemați să ia parte atît muncitorii din fabrici, din uzine și de pe ogoare, cît și oamenii de cultură și știință. Contribuția tuturor este deopotrivă de valoroasă. Dar valcarea contribuției comune este și mai mare atunci cînd din bunurile economice și culturale realizate de un popor oarecare se împărtășesc și alte popoare, și invers. Și tocmai această împărtășire reciprocă o constituie schimbul de bunuri. Numai de pe urma schimburilor de bunuri economice și culturale cu un alt popor îl putem cunoaște pe aceasta și la rîndul nostru sîntem cunoscuți de el; numai prin astfel de schimburi se poate realiza acea experiență reciprocă, de pe urma căreia toți pot folosi și care constituie adevărata sorgintă a progresului în omenire. De aceea schimburile culturale și economice constituie un factor de apropiere între popoare, un factor de încredere reciprocă, un factor de emulație în vederea realizării mai binelui comun și se înscriu și ele ca popasuri înscrise pe drumul care duce la pace.

8. Contribuția Bisericii Ortodoxe la strădaniile pentru înfăptuirea destinderii internaționale și pentru asigurarea păcii între popoare. Biserica creștină, conștiință de misiunea ei în lume, de aducătoare la îndeplinire a Testamentului dragostei și al păcii, lăsat ei de însuși Mîntuitorul Iisus Hristos, nu a putut și nu poate rămîne inactivă față de strădaniile nobile care se depun pentru înfăptuirea destinderii internaționale și pentru asigurarea păcii între popoare. Dimpotrivă, nicăieri nu s-a simțit Biserica mai în elementul său decît participînd cu toată convingerea și cu toată forța ei morală la o acțiune menită să încetățenească în lume pacea și buna înțelegere între oameni și popoare.

Țelurile mari pentru care se străduiesc reprezentanții popoarelor în Organizația Națiunilor Unite, țelurile mari pentru care se luptă masele de partizani ai păcii nu sînt altele, în ultimă analiză, decît înseși idealurile pentru care se străduiește Biserica creștină în lume: pacea și egalitatea între toți fiii pămîntului acestuia. Chiar în ceea ce privește căile pe care se caută astăzi să se ajungă la asigurarea unei păci trainice și durabile în lume: încrederea și prietenia între oameni și popoare, acestea nu sînt altceva decît căile de care s-a folosit întotdeauna Biserica creștină, în trecutul ei de glorie pentru propovăduirea în lume a adevărilor mîntuitoare ale Domnului și pentru transformarea oamenilor din fii ai veacului acestuia în fii ai lui Dumnezeu: O încredere și o prietenie bazată pe dragoste sinceră și adevărată după cuvîntul Domnului, care a zis ucenicilor Săi: «Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul; precum Eu v-am iubit pe voi, așa să vă iubiți și voi unul pe altul. Intru aceasta vor cunoaște toți oamenii că sînteți ucenici ai Mei, dacă veți avea dragoste între voi» (Ioan 13, 34-35). De aceea, după cum a observat și I.P.S. Mitropolit Nicolae al Crutîței: «Virtu-

șile încrederii și prieteniei izvorînd din puterea dragostei și presupunînd și sporînd unitatea spirituală a omenirii, dovedesc că pacea se zidește pe o temelie spirituală și evanghelică. Aceasta evidențiază și mai mult datoria creștinilor de a porni pe calea acestor virtuți, spre ținta unei păci durabile, aceasta fiind un adevărat program de acțiune creștină».

De aceea, neparticiparea credincioșilor creștini și a păstorilor lor duhovnicești la opera constructivă care se urmărește azi în lume: pacea, prin încrederea și prietenia reciprocă dintre oameni și popoare, înseamnă o dezertare de la datoria dragostei creștine, înseamnă o desconsiderare a cuvintelor de viață dătătoare ale Mîntuitorului Iisus înseamnă o adevărată trădare a numelui pe care îl purtăm. Cît de mult s-ar ușura sarcina care apasă astăzi asupra omenilor cu răspundere politică, dorșici în chip sincer de înlăturarea unui nou conflict mondial și după realizarea încrederii între popoare, care să asigure o coexistență pașnică a tuturor statelor și să unească pe toți oamenii într-o prietenie strînsă, cu urmări dintre cele mai fericite pentru lumea întreagă, dacă toți creștinii de pretutindeni și-ar uni sforșările într-o singură voință pentru ajungerea acestui măreț țel?. «Unirea tuturor eforturilor creștine pentru apărarea păcii, zice I.P.S. Mitropolit Nicolae al Crutiiței, poate să dea rezultate foarte mari. De aceea, frații mei creștini, sîntem datori să facem mai mult decît oricare altul, pentru a ajunge la concepția creștină a mării acțiuni pentru pace și să-i închinăm toate eforturile noastre. Participarea noastră comună la această cauză sfîntă trebuie să arate omenirii că acțiunea aceasta are nevoie înainte de orice, de încrederea în om, încredere care, fiind un izvor de dragoste și de bunăvoință, este în stare să curețe legăturile dintre oameni, de ură, de neîncredere și de alte neînțelegeri, care împiedică acum apropierea dintre oameni și popoare». Și vajnicul luptător creștin pentru pace, care este I.P.S. Mitropolit Nicolae al Crutiiței, continuă: «S-ar putea face un mare pas înainte pe calea spre pace, pe baza încrederii creștine, dacă toate Bisericile creștine din Apus, de comun acord cu Bisericile Ortodoxe, dimpreună cu toți oamenii doritori de pace, ar interveni în interesul acestei cauze, al cărei succes este hotărît pentru bunăstarea Europei și a omenirii întregi».

Biserica Ortodoxă de Răsărit a nădărduit, a simțit și s-a străduiut întotdeauna alături de poporul de jos, pe care l-a iubit cu aceeași căldură și cu același devotament cu care o mamă își iubește copiii proprii; pe care l-a povărduit, l-a mingiaat și l-a încurajat în toate împrejurările istorice grele prin care a trecut. Și nu odată ierarhii Bisericii Ortodoxe de Răsărit au pătimit martiriul pentru turma încredințată lor spre păstorie.

De aceea și astăzi, sprijinind strădaniile pentru înfăptuirea destinderii internaționale și pentru asigurarea păcii între popoare, Biserica creștină Ortodoxă de Răsărit se găsește pe linia trecutului ei statornic, căci înțelegerea între oameni și popoare și pacea și liniștea sînt dorințele arzătoare de totdeauna ale maselor populare și deci și ale fiilor credincioși ai Bisericii.

Slujitorii sfintelor noastre altare și împreună cu ei toți credincioșii creștini știu astăzi că puterea patriei noastre stă în conștiința pe care toți fiii ei buni o au cu privire la rostul pe care este chemată să-l joace în concertul celorlalte popoare. Înflorirea ei stă în elanul de muncă statornică și ordonată care își găsește ecoul în sufletele lor. Apărarea păcii în lume va fi urmarea conștiinței solidarității cu milioanele de oameni cinstiți din lumea întreagă, iar garanția vieții lor mai bune și mai fericite de mîine o va constitui calea pe care patria noastră pășește astăzi cu pași hotărîți.

REDACTIA

STUDII ȘI RECENZII

PLINIREA VREMII

Sfântul Apostol Pavel, vorbind despre taina întrupării Fiului lui Dumnezeu, arată că acest eveniment extraordinar în istoria omenirii, s-a întâmplat la «plinirea vremii». «Iar dacă a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cel de sub Lege să-l răscumpere, ca să dobândească înfiere» (Gal. 4, 45). Prin «plinirea vremii», Apostolul înțelege împlinirea tuturor celor rinduite de Dumnezeu, în nemărginita Sa înțelepciune și iubire de oameni, ca să se întâmple ca pregătire pentru venirea Răscumpărătorului lumii.

Vremea s-a împlinit. Acest moment corespunde, prin comparație, timpului fixat de Tată, pentru sfârșitul vârstei minore a Fiului Său.

Mintuitorul avea să vină la o vreme potrivită, când împrejurările religioase, culturale, politice și sociale erau astfel rinduite de providența dumnezeiască încît nu numai poporul evreu, ci și celelalte popoare ale lumii să fie pregătite pentru pogorirea persoanei a doua din Sfânta Treime în trup omenesc real, pe pămînt. Apostolul nu spune că omenirea a devenit din ce în ce mai bună și mai vrednică de primirea Răscumpărătorului. Dimpotrivă, el arată că păcatul s-a înmulțit, între cînd orice măsură (Rom. I și II).

Dumnezeu, prevăzînd din veșnicie căderea omului, tot din veșnicie a hotărît, în marea Lui bunățate, mîntuirea celui căzut, prin Fiul Său, care avea să intre în procesul istoric ca persoană. Înțelepciunea ipostatică a lui Dumnezeu, avea să-și zidească sie-și casă (Prov. 11, 1). Logosul cel preexistent avea să se facă trup din trupul cel prea curat al Pururea Fecioarei Maria.

Dumnezeu n-a trimis pe Fiul Său în lume îndată după cădere, ci — în adinca Lui înțelepciune — a lăsat să treacă un timp foarte îndelungat, pentru ca omul singur să se convingă că prin propriile sale puteri nu este în stare să se apropie de ajutorul supranatural, pentru a fi izbăvit din starea cea tristă a păcatului.

Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, ca ființă înzestrată cu rațiune și voință liberă. El a căzut în păcatul neascultării, fiind ispitit de diavolul, dar consimțind — în același timp — cu voința sa liberă. El putea fi mîntuit, deci, numai potrivit însușirilor sale de ființă rațională, înzestrată cu libertatea voinței. Omul trebuia să simtă trebuința îndreptării sale și să înseteze de dorul mîntuirii, din trista lui stare, produsă de urmările păcatului. Numai în felul acesta, omul era capabil să înțeleagă și să primească lucrarea de mîntuire a Fiului lui Dumnezeu 1).

Îată de ce a trebuit o lungă pregătire a omenirii pentru venirea Mintuitorului. Ideea aceasta o exprimă Sfântul Pavel, cînd zice: «Dumnezeu a grăit mai întîi în multe rinduri și în multe chipuri, prin proroci, iar în timpul mai de pe urmă, a vorbit prin Fiul» (Evrei 1, 1). Sfântul Pavel arată apoi că legea Vechiu-

1. Saghin St., *Dogma soteriologică*, 1903, p. 74 sq.

lui Testament, cu toate așezămintele ei, a avut un rol pregătitor pentru Mesia. Legea a fost un pedagog spre Hristos (Gal. 3, 24).

Așa dar, pentru omenirea cea slabă și neputincioasă, erau necesare felurite mijloace și felurite faze, ca să ajungă la cunoștința slăbiciunii sale spirituale și morale. Trebuia ca boala morală a păcatului să atingă punctul cel mai înalt de dezvoltare, ca tocmai atunci să vină dumnezeiescul Tămăduitor, ca să vindece această boală. Trebuia ca acolo «unde s-a înmulțit păcatul, să prisosească harul» (Rom. 5, 20).

Sfinții Părinți și scriitorii bisericești aseamănă boala păcatului cu bolile cele trupești. După cum doctorii așteaptă ca boala trupezască să ajungă culmea, să ajungă criza și apoi să fie vindecată din rădăcină, tot așa Doctorul sufletelor celor bolnave așteaptă ca boala păcatului, care a molipsit natura omenească, să se dezvolte și să se descopere deplin, ca să fie vindecată în întregime. Omenirea trebuia condusă în chip treptat și succesiv, de la întunericul în care se afla, la lumina cea strălucitoare a soarelui dreptății, ca să nu fie orbită de strălucirea lui.

Sfântul Vasile cel Mare descoperă, în conducerea providențială a omenirii către Hristos, marea înțelegere a lui Dumnezeu față de slăbiciuna omenească și adncul avuției înțelepciunii Sale. Dumnezeu a ridicat ochii oamenilor deprinși cu întunericul și i-a obișnuit, încetul cu încetul, cu lumina adevărului.

Fericitul Augustin, comentind cuvintele Sfântului Apostol Pavel: «Iar cînd a sosit plinirea vremii», zice că era necesară o îndelungată vesteire a Mîntuitorului, fiindcă nu avea să vină ceva mic și neînsemnat. Cu cît judecătorul care avea să vină era mai mare, cu atît era trebuință de un lung șir de vestiitori. Așa dar, dorința fierbinte după un ajutor de sus și deplina convingere că ajutorul poate să vină numai de la Dumnezeu, a fost cea dintîi condiție pentru primirea Răscum-părătorului²⁾.

În lucrarea cea mare a pregătirii neamului omenească pentru mîntuire, Dumnezeu a folosit două căi, în atotînțelepciunea Sa: o cale directă și alta indirectă. Pe calea directă, Providența dumnezeiască a pregătît mai întîi întreaga omenire pînă la chemarea lui Avraam, iar de la Avraam, numai pe poporul evreu; pe cale indirectă, a pregătît Dumnezeu celelalte popoare, așa după cum învață Sfîntul Apostol Pavel (Epist către Romani).

Prima perioadă de pregătire a omenirii de la Adam pînă la Avraam, cuprinde un lung șir de veacuri, al căror număr nu-l putem preciza³⁾.

În timpul acesta, credința în Mîntuitorul lumii a fost neîntreruptă și mereu încălzită de cea dintîi veste bună (protoevanghelii). Făgăduința unui Mîntuitor a făcut-o Dumnezeu strămoșilor noștri, Adam și Eva, îndată după căderea lor în păcatul neascultării, în rai. Dumnezeu, în nemărginita Sa bunătate și milostivire, n-a lăsat nemîngîiat pe omul cel căzut, ci și-a întors privirea Lui către el, și i-a sădit în suflet nădejdea izbăvirii. Blestemînd șarpele care amăgise pe Eva, străbunica neamului omenească, Dumnezeu i-a zis: «Vrăjmășie voi pune între tine și între femeie, între sămînța ta și sămînța ei. Aceea (sămînța) va zdrobi capul tău, iar tu îi vei înțepa cîlciiul» (Gen. 3, 5). Prin sămînța femeii, se înțelege unul din urmașii Evei, Mîntuitorul, care va zdrobi capul șarpelui și va scăpa neamul omenească din robia păcatului. Protoevangheliul a fost singura nădejde și mîngîiere a celor dintîi patriarhi, care le-a însemnat zilele în trista lor stare după cădere. Această scumpă nădejde a fost moștenirea sfîntă, care trecea din generație în generație, iar după potop, a fost păstrată de dreptul Noe. Ea se desprinde din cuvintele cu care el a binecuvîntat pe fiul său Sim: «Binecuvîntat să fie Dumnezeu lui Sim» (Gen. 9, 25). Traiul îndelungat al patriarhilor de la început, a fost un mijloc de păstrare și de transmitere urmașilor, a celei dintîi făgăduințe, a descoperirilor supranaturale și imediate ale lui Dumnezeu și a minunilor pe care le săvîrșea El în viața oamenilor. Cu amestecarea limbilor și împrăștierea urmașilor lui Noe, pe toată fața pămîntului, făgăduința unui Mîntuitor a fost luată cu sine de toți cei ce se împrăștiu în lume, ca o sfîntă aducere aminte despre obîrșia lor comună de la prima pereche de oameni. Omenirea din nou s-a cufundat tot mai mult în păcate și fără-de-legi, căzînd tot mai mult în idolatrie. Cu aceasta

2. Idem, op. cit., p. 78 sq.

3. După cronologia tradițională, se fixează cam 3448 ani de la Adam pînă la Avraam, dar aceasta nu este deloc sigur, fiindcă după datele păstrate în Biblie, nu se poate fixa o cronologie precisă, în deosebi înainte de epoca lui Avraam.

incepe să se desfigureze tot mai mult făgăduința unui Mântuitor. Pentru păstrarea curată a acestei făgăduințe și a credinței într-un singur Dumnezeu, Providența Divină a ales pe Avraam și familia sa, din care s-a dezvoltat poporul evreu, ca purtător al dumnezeieștilor făgăduințe și al nădejdilor mesianice⁴).

Din mulțimea popoarelor, Dumnezeu își alesese un popor pe care-l conduce nemijlocit și păstrează prin el, neatinsă, comoara tradițiilor celor sfinte, care a fost apoi completată prin noi descoperiri dumnezeiești, cu privire la viitorul Mesia, precizându-se tot mai mult chipul Mântuitorului și activitatea Lui de răscumpărare.

Lui Avraam, Dumnezeu i-a făgăduit că îi va face un nume mare și va fi o binecuvintare, și în el și în sămânța sa, va binecuvinti toate neamurile (Gen. 12, 2-3).

Patriarhul Iacob a vestit pe patul de moarte că nu se va lua toiagul de circumire din neamul lui Iuda, pînă nu va veni Impăciuitorul cel trimis, de care vor asculta toate neamurile (Gen. 49, 10).

Moise, înainte de moartea sa, prezise poporului său, zicînd: «Prooroc din mijlocul tău, dintre frații tăi, asemenea mie, va ridica ție Domnul Dumnezeuul tău; pe Acela să-L ascuți» (Deut. 18, 15).

În înțelesul cel mai deplin al cuvîntului, proorocul acesta va fi viitorul Mesia, care va încheia cu Dumnezeu un legămint nou, desăvîrșit, al cărui tip a fost legămintul lui Moise. Proorocul Ieremia va descrie mai amănunțit caracterul și ființa Legămintului celui Nou (Noul Testament), cu totul superior celui Vechi (Ieremia 31, 31-35).

Nădejdile mesianice în epoca dinaintea proorocilor, au atins punctul culminant sub David, împăratul și psalmistul cel minunat al lui Israel⁵).

Prin proorocul Natan, i se prezice lui David că tronul său va fi veșnic: «Casa ta și împărăția ta vor fi întemeiate pentru totdeauna, tronul tău va fi statornic de-a pururea (2 Sam. 7, 16; cf. Ps. 88/89, 36-38). Insuși psalmistul cel însuflat de Duhul lui Dumnezeu, vede cu ochii sufletului pe Mesia, unul din urmașii săi, pe care-L numește Domnul său. El va fi împărat veșnic și preotul cel mare după rînduiala lui Melchisedec (Ps. 110/109). În același timp, acest împărat este Fiul lui Dumnezeu, născut din veșnicie, căruia i se vor da popoarele moștenire și marginile pămîntului spre stăpînire (Ps. 2, 7-8).

Proorocii cei aleși, trimiși de Dumnezeu și luminați de Duhul Lui, au zugrăvit în chipul lui Mesia și orînduirea cea nou așezată de El, în culorile cele mai vii și mai variate. Proorocul Isaia, care pentru prezicerile sale cele multe și lămurite, se numeste Evanghelistul Vechiului Testament, a vestit cu 700 de ani înainte de venirea Mîntuitorului, că El se va naște din Fecioară. Plin de uimire și mirare, el strigă: «Iată! Fecioara a zămislit și a născut Fiu și-I pune numele Imanuel, adică Dumnezeu cu noi (Dumnezeu-Omul). De Pruncul mesianic, proorocul leagă cele mai strălucitoare nădejdi de viitor, fiindcă acest Prunc va fi Mîntuitorul cel așteptat. «Un Prunc ni s-a născut nouă, un Fiu ni s-a dat nouă și se cheamă numele Lui, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, Părintele veșniciei, Domn al Păcii» (Is. 9, 5-6).

Vorbînd astfel proorocul, ni se pare că el a stat, cu ochii duhului, chiar lingă ies'ea din Betleem! Pruncul cel așteptat se naște din neamul lui David și mare va fi și stăpînirea Lui și pacea Lui nu va avea hotar (Is. 9, 6). El se va încinge cu dreptate și credincioșie (Is. 11, 4). Peste El «va odihni Duhul înțelepciunii și al înțelegerii, Duhul sfatului și al puterii, Duhul cunoștinței și al temerii de Dumnezeu» (Is. 11, 2).

Prin gura proorocului Miheea, care a trăit odată cu proorocul Isaia, s-a descoperit locul unde avea să se nască Împăratul cel făgăduit. «Și tu, Betleeme-Efrata, mic ești între cetățile lui Iuda, totuși din tine va ieși Povătuitor peste Israil, iar obîrșia Lui este dintru început din zilele veșniciei» (Mih. 5, 1).

În partea a doua a cărții lui Isaia, se descrie amănunțit opera de răscumpărare a lui Mesia, care este numit aici Popul lui Dumnezeu. «El va fi lumina neamurilor» (Is. 42, 6); «se va aduce pe sine jertfă de ispășire pentru păcatele

4 Alegerea și chemarea lui Avraam poate fi încadrată, istoricește, cam în jurul anilor 2000 înainte de Hristos. Avraam a fost un contemporan al renumitului rege babilonian Hamurabi, autorul codului cu același nume.

5. Domnia lui David se fixează între anii 1011-971. Vezi Tarnavski V., *Arheologia biblică*, 1930, p. 262.

oamenilor. El, cel fără de păcat, prin suferințele și Patimile Sale, va împăca pe Dumnezeu cu oamenii: Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi rabdă durere... El s-a rănit pentru fără-de-legile noastre; pedeapsa împăcării noastre a fost asupra Lui și cu ranele Lui, noi toți ne-am vindecat.. Ca o oaie spre jungiere, s-a adus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l tunde, așa nu și-a deschis gura. Intru smerenie, judecata Lui s-a ridicat, iar neamul Lui, cine-L va spune? Hotărît a fost să fie îngropat cu cei fără de lege, dar El la cel bogat a fost pus în groapă, pentru că El n-a făcut păcat, nici nu s-a aflat vicieșug în gura Lui. Cînd însă viața Lui se va aduce jertfă pentru păcat, vedea-va urmași, veacuri îndelungate... Prin cunoașterea Lui, El, robul meu cel drept, pe mulți va îndrepta și păcatele lor le va purta» (Is., cap. 53). Proorocul cel insuflat de Dumnezeu, descrie așa de viu suferințele și moartea lui Mesia, ca jertfă ispășitoare pentru păcatele omenirii, încît parcă a fost martor ocular al pătimirilor și a stat în preajma crucii.

Proorocul Daniil a vestit timpul precis cînd avea să vină Răscumpărătorul și că El va fi omorît (Dan. 9, 25-26).

Proorocul Zaharia a prezis că Mesia va fi vindut cu 30 de arginți (11, 13) și că locuitorii Ierusalimului îl vor vedea pe Mesia pe care L-au străpuns. Suferințele și moartea Mîntuitorului au fost prezise în Ps. 22/21, unde se spune: «Străpuns-au mîinile și picioarele Mele» (vers. 17); «Veșmintele Mele le împart între ei și pentru cămașa Mea au tras sorți» (vers. 19). Se prezice chiar rostirea cuvintelor de pe Cruce: «Dumnezeul Meu, Dumnezeu Meu, de ce M-ai lăsat?» (Ps. 142/141, 1-4).

Au fost prezise și alte amănunte, precum: pogorîrea în iad (Ps. 16/15, 10; Înălțarea la cer (Ps. 68/67, 18 și 110/109, 1); intrarea triumfală în Ierusalim (Zah. 9, 9).

Mesia cel mult așteptat și prezis de prooroci, avea să întrunească în persoana Sa trei chemări: dragătoarea împărătească, chemarea profetică (învățătoarea) și servirea arhierescă. Demnitatea împărătească se desprinde din binecuvîntarea lui Iacob (Gen. 49, 10), din cîntarea Anei (1 Sam. 2, 10), din cele din urmă cuvinte ale lui David (2 Sam. 23, 1-7), din Ps. 72/71, ș.a.

Ca Împărat mesianic, Mîntuitorul va întemeia o împărăție universală, spirituală, care va cuprinde toate popoarele lumii și unde va domni pacea, bunăstarea și fericirea cea fără de sfîrșit. Ca prooroc și învățător, Mesia va propovădui o învățătură nouă despre raporturile oamenilor cu Dumnezeu. Dumnezeu își va descoperi prin alesul și trimisul Său, toată iubirea de părinte pentru fiii Săi, care se vor întoarce la Sine. Ca preot, după o nouă rînduială, El va desființa jertfele cele vechi (Dan. 9, 27) și le va înlocui cu o jertfă curată, nesingeroasă și universală (Maleahi 1, 11).

Profețiile mesianice directe despre Mesia și împărăția întemeiată de El, au fost un mijloc foarte potrivit, ales de Dumnezeu, ca să susțină și să nutrească la poporul evreu, credința în viitorul Răscumpărător. Acesta însă, n-a fost singurul mijloc. Ideea mesianică pătrunde, peste tot, organizarea teocratică a lui Israel. Toate așezămintele religioase ale lui Israel: serviciul divin, cultul, sărbătorile, jertfele și toate purificațiunile prescrise de Legea mozaică, pe lângă însemnătatea lor simbolică, aveau și o însemnare tipică, preînchipuind persoana lui Mesia, lucrarea Lui și Legămîntul cel Nou, întemeiat de El. Caracter tipic mesianic a avut, cu deosebire, jertfa mielului pascal, jertfele aduse în ziua sărbătorii împăcării, jertfa legămîntului, ș.a.

Cu drept cuvînt, pentru acest motiv, Sfîntul Apostol Pavel numește cultul religios al lui Israel, cu toate cele ce se țin de el, «umbra bunurilor viitoare» (Col. 2, 17). Mesia era preînchipuit apoi în întîmplări și persoane istorice deosebite ca tipuri, sau icoane ale antitipului Mesia și a mîntuirii împlinite de El. Tipuri ale lui Mesia au fost: Melhisedec, David, Iov, Iona, proorocul Ieremia și alți drepti ai Vechiului Testament. Arhieriul Vechiului Testament, mai ales în funcțiunea sa din ziua împăcării, era icoana Arhieriului Noului Testament, așa cum arată Sfîntul Apostol Pavel (Evrei, cap. V).

Evenimentele istorice cu caracter tipic au fost, de exemplu: eșirea din Egipt, ca imagine a mîntuirii de sub robia păcatului; trecerea prin Marea Roșie; mana cerească din pustie; curgerea apei din stîncă; șarpele de aramă, ș.a.

O importanță deosebită a avut Legea dată poporului lui Israel, prin mijlocul lui Moise. Legea Vechiului Testament, după cum arată Sfîntul Apostol Pavel, n-a fost dată pentru îndreptarea oamenilor înaintea lui Dumnezeu, ci ea

a avut drept scop să-l aducă pe om la convingerea și cunoașterea că înnoirea lăuntrică a omului este cu putință numai cu ajutorul și harul lui Dumnezeu. Sfințul Pavel, zicînd că Legea a fost dată pentru înmulțirea păcatului (Rom. 5, 26), prin acest fel de vorbire, el exprimă plastic ideea că Legea a servit drept mijloc pentru descoperirea păcatului, sub toate aspectele lui, ca boală spirituală. Legea a avut acel rost pe care-l au în medicină medicamentele felurite. Deși Legea nu l-a putut împăca pe om cu Dumnezeu, ea totuși și-a ajuns scopul pentru care s-a dat. Ea a adus pe omul Vechiului Testament la cunoștința de sine, la cunoașterea naturii sale păcătoase și a vinei sale înaintea lui Dumnezeu. Astfel, Legea deșteptînd în om conștiința naturii sale păcătoase și neputîndu-i da ea însăși mijlocul de vindecare, și-a împlinit misiunea ca pedagog către Hristos, care singur poate să-i dea omului ajutorul cel trebuitor pentru liniștea și pacea cugetului, precum și a-i renaște natura cea păcătoasă, a-l izbăvi de povara păcatului, a-l face bun și drept și a-l împăca cu Dumnezeu.

Pregătirea deosebită a poporului lui Israel o zugrăvește prorocul Isaia, foarte intuitiv, în parabola viei (cap. 5). Poporul lui Israel este asemănat cu o vie, plantată de Dumnezeu și îngrijită de El, cu toată luarea aminte. Poporul lui Israel nu s-a arătat recunoscător și n-a adus roadele așteptate.

Cu toate scăderile și înclinația sa către idolatrie și păcat, poporul lui Israel, via cea producătoare de struguri sălbatici, a păstrat totuși scînteia Revelațiunii dumnezeiești pînă la sosirea Mîntuitorului.

În scrierile Vechiului Testament, în deosebi în cuvintele profetilor, sînt exprimate idei de tot înalte, nu numai cu privire la viitorul lui Israel, ci și la viitorul popoarelor. Toate popoarele sînt chemate să participe la mîntuirea pe care o va aduce Mesia. Am văzut că, într-o formă clară, ideea mîntuirii universale este exprimată în făgăduința făcută lui Avraam; în el și sămînța lui, toate popoarele vor fi binecuvîntate (Gen. 12, 3). Isaia și Miheia, dezvoltă această idee în viziunea despre pelerinajul popoarelor la Sion (Is. 2, 2-4; Miheia 4, 2.5). Mesia va fi pentru popoare un steag, în jurul căruia se vor grupa (Is. 11, 10). Asiria și Egiptul se vor converti (Is. 19, 22). Toate popoarele vor adora pe Dumnezeu cel unic (Sofonie 2, 11) și se vor îndrepta spre El, de la marginile lumii (Ier. 16, 19).

Dumnezeu va pregăti un ospăț pe muntele Sion, pentru toate popoarele (Is. 25, 6). Popoarele se vor îngîmădi de pretutindeni și locuitorii marilor orașe se vor îndrepta spre Ierusalim, ca să învețe Legea Domnului.

Chemarea popoarelor păgine la binefacerile mîntuirii, formează temelia învățăturii Domnului Iisus Hristos. De repetate ori și în felurite chipuri El a propovăduit că popoarele păgine vor fi chemate să intre în împărăția mesianică, întemeiată de El în lume (Biserica Sa) (Mt. 8, 11; 21, 24; 22, 1-10; 28, 18; Ioan 10, 16 ș.a.).

Pe cînd poporul evreu a fost pregătit pentru venirea Mîntuitorului pe calea directă a Descoperirii supranaturale, lumea păgînă a fost condusă spre același țel, pe calea indirectă a descoperirii naturale, precum și prin mijlocirea poporului lui Israel, mai ales de la împrăștierea lui printre neamuri. Lumea păgînă, după cum vorbește Sfințul Apostol Pavel, «a fost lăsată să umble în căile lor» (Fapte 14, 16); cu alte cuvinte, Dumnezeu a lăsat popoarelor deplină libertate ca să caute adevărul, fericirea și desăvîrșirea prin puterile lor naturale. Dumnezeu, dintr-un sînge a făcut neamul omenesc, ca să locuiască pe toată fața pămîntului..., ca să caute pe Dumnezeu și să cerceteze pînă cînd îl vor găsi, măcar că nu este departe de fiecare dintre noi, că în El avem viață, în El ne naștem și sîntem (Fapte 17, 26-28). Dar rezultatul la care ajunsese lumea păgînă, cu deosebire lumea greco-romană, pe timpul dinaintea Mîntuitorului, a fost că omenirii căzute i-a fost cu neputință să ajungă, prin propriile sale puteri, la idei clare și sigure despre Dumnezeu și lume, despre scopul vieții omenеști și despre fericirea adevărată, la care tindea⁶⁾.

Pentru dezlegarea acestei probleme era absolută trebuință de ajutorul lui Dumnezeu.

În lumea greco-romană, se poate zice că a fost concentrată toată energia spirituală pe care omul o poate dezvolta, pentru a răspunde la aceste întrebări fundamentale ale existenței. Nu numai poporul evreu, ci și celelalte popoare au fost obiectul Providenței Divine, după cum vorbește Domnul, prin gura prorocului

6. Cf. Saghin, op. cit., pp. 80-85, și Gheorghiu Vasile, Sf. Apostol Paul, viața și activitatea sa, 1909, pp. 1-15.

Amos: «Oare nu sînteți voi fii ai lui Israel pentru Mine, ca și fiii lui Cus? Oare n-am scos Eu pe israeliții din pămîntul Egiptului, pe filistenii din Caftor și pe sirieni din Kir?» (Amos 9, 11).

Ca mijloc de pregătire a lumii păgîne pentru primirea lui Mesia, a fost mai întîi legea naturală, scrisă în cartea firii și în inima omului: «Fiindcă ceea ce se poate ști despre Dumnezeu, vădit este în inima lor (oamenilor) și Dumnezeu este cel ce le-a vădit-o. Intr-adevăr, însușirile Lui nevăzute, puterea Lui cea veșnică și a Lui dumnezeire se văd lămurit de la crearea lumii, înțelegîndu-se prin făpturi, încît ei sînt fără de răspuns (Rom. 1, 19-20). Despre legea naturală, scrisă în inima și cugetele oamenilor, Sfîntul Apostol Pavel, zice: «Căci păgînii cei ce nu au legea din fire, fac ce poruncește Legea; așa lipsiți de Lege, ei singuri își sînt lege, ca unii care arată faptele Legii scrise în inimile lor și prin cercetarea de sine, care îi și învinovățește, îi și dezvinovățește» (Rom. 2, 14-15).

După cum la poporul evreu Legea mozaică a avut scopul să țină trează și să nutrească conștiința despre imposibilitatea de a se mintui numai prin împlinirea ei, fără credința în Dumnezeu și fără ajutorul Lui, tot așa legea naturală la popoarele păgîne a avut menirea să le arate că există un Dumnezeu, un scop al vieții și o făcînd, dar numai cu rațiunea omenească, fie ea cît de ascuțită, aceste realități înalte nu se pot cunoaște în măsura cuvenită. De aceea, este neapărată trebuința de ajutorul cel supranatural al lui Dumnezeu și de năzuința după acest ajutor.

În adevăr, în lumea păgînă exista un haos complet cu privire la răspunsul dat întrebărilor de căpetenie ale vieții. Cu toate rezultatele cele strălucite în unele ramuri de activitate omenească, decadența religioasă-morală și socială, care a cuprins lumea păgînă, era așa de mare, încît nu i se mai putea pune stavilă.

Un factor principal la pregătirea lumii păgîne pentru sosirea și primirea lui Mesia a fost — fără îndoială — filozofia veche, în deosebi a grecilor și a romanilor. Filozofia a contribuit, în chip pozitiv, la pregătirea căilor Mîntuitorului, prin faptul că în unele privințe ea s-a ridicat, prin reprezentanții ei de seamă, la noțiuni religioase și morale superioare sistemelor politeiste grosolane. Unele din sistemele filozofilor păgîni, în deosebi sistemul lui Plato, în unele puncte speciale, apropiindu-se de unele învățături ale creștinismului, au format puntea de trecere a unui număr de filozofi la creștinism. Așa a fost cazul lui Justin Martirul, Clement Alexandrinul, Origen, ș.a. Aceștia au folosit formația lor filozofică la expunerea științifică și metodică a adevărurilor religiei creștine. În chip negativ, filozofia a fost pregătitoare pentru Mîntuitorul, prin faptul că ea a arătat lămurit că nici cele mai luminoase spirite ale anticității clasice, n-au fost în stare să ajungă la o astfel de concepție religioasă superioară, care să satisfacă așteptările și năzuințele generale omenești⁷⁾.

Filozofia, cu toată prețuirea ei din partea unor persoane cultivate, era nesocotită de masele largi ale poporului, fiindcă ideile cele abstracte erau inaccesibile oamenilor simpli. Lipsa de armonie între diferitele sisteme și școale filozofice și diversitatea concepțiilor, nu puteau să impună respect și autoritate, față de reprezentanții lor.

Școala lui Plato s-a ridicat pînă la ideea de Dumnezeu spiritual transcendent. Școala lui Zeno, stoicii și pitagoreii, dimpotrivă, concepeau pe Dumnezeu în chip panteistic, și-L identificau cu lumea. Epicureii nu credeau în spiritualitatea și nemurirea sufletului și nu admiteau Providența Divină.

Discuțiile nesfîrșite cu privire la problemele de natură religioasă, au dus la lipsă de certitudine și la scepticism, încît nu se mai știa de partea cui este adevărul. Așa se explică întrebarea pusă de Pilat, Mîntuitorului: «Ce este adevărul?»⁸⁾.

Astfel, precum poporul lui Israel era apăsător de jugul Legii, tot așa lumea păgînă, fără deosebire de clase, era cufundată pe timpul venirii lui Iisus, într-un scepticism descurajator cu privire la cunoașterea adevărurilor religioase și morale. Rezultatul a fost o adîncă decădere morală și dezvoltarea unui egoism sălbatic, brutal și inuman.

Nu e mirare, așa dar, că toți, gemînd greu sub astfel de împrejurări triste și deplorabile, doreau în adîncul inimii lor ivirea unei personalități excepționale, ca să regenereze lumea și să instaureze o nouă ordine, mai bună și mai dreaptă.

7. Cf. Saghin, op. cit., pp. 85-91.

8. Idem, ibidem.

Se știe că, în preajma venirii lui Mesia, așteptarea unui mare reformator al omenirii era aproape generală, deși nimeni dintre păgini nu-și dădea bine seama despre chipul cum va mintui lumea din starea de decadență în care se afla.

Scriitorii romani Suetoniu și Tacit vorbesc în scrierile lor despre dorința și așteptarea unui om mare, și că acest bărbat va veni din Răsărit. Suetoniu zice că «în întreg Răsăritul, se lățise credința veche și puternică, că pe timpul acesta, bărbați veniți din Iudeea vor ajunge la stăpânirea lumii». După Tacit, «cei mai mulți erau convinși că în cărțile vechi ale preoților, stă scris că tocmai în acel timp, Răsăritul va prinde la putere și bărbați veniți din Iudeea, vor lua conducerea afacerilor în mână»⁹⁾.

Venirea unui mare reformator era așteptată și în îndepărtata Chină, încă cu 500 de ani înainte de nașterea lui Hristos. Confucius, vestitul filozof innoitor al religiei chinezilor, a spus — pe patul de moarte —, ucenicilor săi: «De la Apus va veni cel sfânt!». Față de China, Iudeea este așezată spre Apus. La 65 de ani de la Nașterea Mintuitorului, împăratul Chinei — se zice — a trimis în Palestina o solie ca să cerceteze și să afle dacă s-a arătat cu adevărat lumii trimisul Cerului¹⁰⁾.

Se poate spune că trebuința răscumpărării omînirii din starea deplorabilă în care o aruncase căderea în păcat, a fost simțită la toate popoarele lumii vechi.

Vechii perși așteptau un răscumpărător, în persoana lui Saoșiant, care va scăpa pe oameni de sub influența principiului răului¹¹⁾.

Indienii, în faza ultimă a religiei lor, în hinduism, credeau că zeul Crișna, încarnarea lui Vișnu, a venit în lume, între altele, ca să sfărîme capul șarpelui Calia, vrăjmașul oamenilor¹²⁾.

La mexicani întilnim credința că va veni un mare reformator religios, care va înlocui jertfele omenеști și nemiloase, cu o jertfă nevinovată¹³⁾.

După un mit egiptean, Horos, fiul Isidiei, va zdrobi capul zeului rău Tifon, reprezentat în formă de șarpe, care a adus mult rău oamenilor¹⁴⁾.

La greci, mitul lui Prometeu exprima, într-o formă învăluită, nădejdea unui Mintuitor, care se va naște dintr-o femeie Io, și-l va scăpa din suferință. Prometeu este personificarea omenirii în neputință, care așteaptă mintuirea de la o ființă excepțională¹⁵⁾.

La romani, cărțile sibiline, în deosebi I-a și a II-a, vorbesc despre un împărat mintuitor. Multă vîlvă a făcut Pruncul cel extraordinar cîntat de poetul Virgiliu. în Egloga IV-a, Prunc identificat, cînd cu fiul consulului Polio, cînd cu împăratul August, cînd cu un nepot al lui August¹⁶⁾.

Se pune întrebarea: De unde-și are obirșia așteptarea unui Mintuitor în lumea păgînă?

Intr-adevăr, după cum se exprimă apologetul istoric rus N. P. Rojdetwenski, așteptarea Mintuitorului în lumea păgînă este punctul de contact între lumea iudaică și cea păgînă¹⁷⁾.

Ideea de răscumpărare din robia păcatului și dorul de împăcare cu Divinitatea se desprinde din semnificația simbolică a jertfelor din toate religiile, de la cele mai de jos pînă la cele mai înalte.

9. Vezi Hettinger Fr., *Apologie des Christentums*, vol. II, Freiburg im Breisgau, 1865, p. 300.

10. Hettinger, op. cit., p. 340.

11. Hettinger, op. cit., p. 339.

12. Mihălcescu I., *Așteptarea Mintuitorului în lumea păgînă*, studiu în rev. «Biserica Ortodoxă Romînă», 1921, p. 102.

13. Hettinger, op. cit., p. 342.

14. Vezi Mihălcescu I., *Dogma soteriologică*, studiu în rev. «Biserica Ortodoxă Romînă», 1926, p. 260.

15. Hettinger, op. cit., p. 341.

16. Pruncul extraordinar din Egloga IV-a a lui Virgiliu se aseamănă în unele privințe, cu Pruncul mesianic de la Isaia 9, 5-6. Așa, numita prezicere a Sibilei din Eretreia și ideile exprimate de Virgiliu în egloga sa sînt fără îndoială, ecoul profetiilor mesianice din Vechiul Testament, profetiilor răspindite de iudeii din Roma și din cîmpul imperiului roman. Vezi Deneffeld I., *Le messianisme*, Paris 1929 în deosebi cap. *Le messianisme en dehors d'Israel*, pp. 281-288.

17. La Mihălcescu I., op. cit., p. 260.

Explicația cea mai firească despre un fond oarecum comun, cu privire la nădejdiile mesianice, exprimate în protoevanghelii și așteptarea unui răscumpărător, la popoarele păgine, ne oferă revelația primordială. Aceasta, la poporul biblic, s-a păstrat într-o formă curată și s-a tot completat cu revelațiuni noi. La popoarele păgine, ea s-a alterat tot mai mult în legendele și miturile vechi, dar totuși, reminiscențele ei licăreau mai mult sau mai puțin, în lumea păgină, după chemarea lui Avraam.

Așa dar, deși într-o formă învăluită în legende și mituri, adevărurile din Revelațiunea primordială s-au păstrat în tradițiile popoarelor păgine. Așa, în concepțiile lumii vechi despre Divinitate, aflăm o palidă idee despre Dumnezeu, despre viața din paradis și despre sosirea unui răscumpărător al neamului omenesc.

Un mijloc de pregătire a lumii păgine pentru Răscumpărătorul așteptat, a fost contactul poporului lui Israel cu celelalte popoare. Providența Divină a rânduit astfel evenimentele istorice, încât acest contact s-a dezvoltat tot mai mult, atît de mult încît poporul lui Israel a exercitat o influență remarcabilă asupra popoarelor păgine, prin ideile sale religioase și așteptările mesianice. Influența popoarelor păgine asupra lui Israel a fost mult mai mică, din cauza exclusivismului impus de unele precepte ale Legii mozaice.

Chiar în Țara Sfântă, Israel n-a trăit cu totul izolat de celelalte popoare, fiindcă așezarea geografică a țării, la răscrucea căilor de comunicație pe apă și pe uscat, dintre Asia, Africa și Europa, era prielnică legăturilor comerciale și politice dintre diferite popoare.

Ideile religioase ale lui Israel, în deosebi credința lui monoteistă și prezicerile proorocilor despre Mesia, au putut atrage luarea aminte a păgînilor, mai ales de la împrăștierea poporului evreu printre neamuri, începînd cu distrugerea regatului de miază-noapte, la 722 înainte de Hristos, și ducerea în captivitatea asiriană a celei mai mari părți din populație, culminînd cu captivitatea babiloniană, la anul 586 în. de Hr. și distrugerea regatului Iuda.

Coloniile iudaice și sinagogi se aflau în Babilonia, Media, Persia, Egipt și Asia Mică, iar mai tîrziu — după cuceririle lui Alexandru cel Mare —, sub urmașii lui și sub dominația romană — poporul lui Israel a făcut cunoștință mai de aproape cu grecii, sirienii și romanii.

Vatra iudeilor din «diaspora» (împrăștiere) era orașul Alexandria, întemeiat de Alexandru cel Mare, cel mai însemnat centru comercial și cultural din bazinul Mării Mediterane. Alexandria a devenit focarul de unde se răspîndeau ideile religioase ale lui Israel printre păgini. Tot în orașul Alexandria, elenismul se contopise cu iudaismul, în deosebi prin activitatea evreului elenist Filon, care s-a străduit din răzputeri să armonizeze concepțiile religioase ale poporului biblic cu filozofia păgină. Astfel, sincretismul lui Filon și al școlii lui a devenit un mijlocitor firesc între concepțiile filozofice ale timpului și Revelația dumnezeiască, fixată în Sfintele Scripturi¹⁸).

O însemnată primordială pentru pregătirea căilor Mintuitorului la popoarele păgine a avut-o traducerea Vechiului Testament în limba greacă comună (dialectul κοινή care — de la Alexandru cel Mare — a devenit limbă de circulație universală în lumea de atunci. Prin mijlocirea limbii grecești, «doctrinile» religioase ale Vechiului Testament au pătruns tot mai mult între popoarele de pe atunci, care erau beneficiare ale culturii și limbii grecești.

Însăși Roma, cu împărăția ei, fără să știe, a îndeplinit o misiune providențială, prin faptul că și ea, în felul ei, a pregătit căile venirii Mintuitorului, așa cum Alexandru cel Mare a fost și el un instrument al aceleiași Providențe Divine, care a orînduit evenimentele istorice în așa fel, că toate căile să ducă spre Cel așteptat de popoare.

Roma a unit o mulțime de popoare și țări, care formau aproape întreaga lume civilizată de pe atunci. Drumurile imperiului roman, construite pentru legiunile sale, erau acum deschise pentru misionarii Evangheliei. Pe timpul împăratului August, pretutindeni în cuprinsul întinsei împărății era liniște și pace — se înțelege —, pacea cea aspră romană. Acum, zăngănit de arme nu se auzea, acum omenirea însetată de dreptate, de adevăr și de mîntuire putea să asculte în tihnă vestea cea bună a izbăvirii. Acum, toate s-au făcut ca să se plinească ceea ce

18. Filozofia religioasă a iudeilor alexandrini, în forma ei complet dată de Filon a încercat mai ales să contopească platonismul cu mozaismul (vezi Popovici Eusebiu, **Istoria Bisericească universală**, traducere de At Mironescu, București 1925, p. 80.

s-a vestit prin proorocul despre Nașterea lui Imanuil din Prea Curata Fecioară, cînd Dumnezeu a hotărît să descopere «Taina cea din veac ascunsă și de ingeri neștiută».

Sfîntul Pavel, uimit în fața minunii întrupării Fiului lui Dumnezeu și a lucrării Lui mîntuitoare, a scris ucenicului său, Timotei, cuvintele care răsună peste veacuri, în sfintele biserici: «Cu adevărat, mare este taina creștinătății. Dumnezeu s-a arătat în trup» (I Tim. 3, 16).

Intr-un sens mai înalt și mai adînc, pregătirea întrupării Fiului lui Dumnezeu apare ca un proces providențial, cu privire la alegerea, curățirea și sfințirea Prea Curatei Fecioare Maria, pentru ca să zămistească și să nască, prin puterea Duhului Sfînt, pe Pruncul mesianic.

Toată dezvoltarea Vechiului Testament, cu alegerile sale succesive: alegerea lui Noe, alegerea lui Avraam și a familiei sale, alegerea poporului lui Israel, alegerea seminției Iuda, alegerea casei lui David și toată istoria sfîntă a Vechiului Testament, se înfățișează ca o lungă și continuă pregătire a vasului celui ales, care avea să cuprindă pe Cel fără de început.

Sfîntul Grigorie Palama explică sfințenia Prea Curatei Fecioare prin purificațiunile succesive, care au avut loc în natura înaintașilor, precum și din propria natură a ei, din momentul zămislirii sale¹⁹).

În taina cea mare a întrupării se cuprinde nemărginita înțelepciune, putere și iubire a lui Dumnezeu. În fața acestei taine, care copleșește puterea noastră de înțelegere și pătrundere a minții, strigăm și noi, cu Apostolul: «O! adîncul bogăției, înțelepciunii și științei de Dumnezeu! Cît de nepătrunse sînt judecățile Lui și cît de neînțelese sînt căile Lui!» (Rom. 11, 3).

An de an, credincioșii sărbătoresc cu evlavie amintirea Nașterii Domnului, după trup, în Betleemul Iudeii.

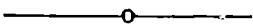
Adevărata prăznuire a oricărei sărbători a lui Hristos nu trebuie să fie numai o amintire a evenimentelor petrecute în viața Lui pămîntească, ci trebuie să fie o adevărată trăire a învățăturilor Sale, o traducere în viața noastră a înalțelor principii de trăire după voia cea sfîntă a lui Dumnezeu.

Credinciosul, pătruns de adevărul creștin, se pregătește trupește și sufletește pentru întîmpinarea și primirea cît mai vrednică a Domnului ce se pogoară din cer. Credinciosul ortodox trăiește din nou în viața sa, cele ce s-au petrecut în viața pămîntească a Mîntuitorului nostru. Mîntuitorul poate și trebuie să se zămislească în noi duhovnicește, să se boteze, să se schimbe la față, să moară pentru noi și să învie în noi și pentru noi.

Hristos trebuie să fie «viața noastră» (Col. 3, 4). În trăirea credincioșilor trebuie să se arate o viață nouă pe pămînt, viață adusă din cer de Domnul nostru Iisus Hristos, care trebuie să fie principiul și calea vieții acesteia și care trebuie să înalțe pe om spre Dumnezeu.

Hristos trebuie să fie sufletul vieții noastre și întreaga noastră lucrare trebuie să se îndrumeze și să se dezvolte după dumnezeiasca Sa învățătură, cu ajutorul harului de sus.

Pr. Prof. VLADIMIR PRELIPCEANU

19 Vezi Lossky Vl., *Essai sur la Théologie mystique de l'Eglise d'Orient*, 1944, p. 136-137.

PREDICA DE PE MUNTE 1)

I.

PRELIMINARII

Ce este Predica de pe Munte? Ce reprezintă ea, ca dreptar în iconomia mîntuirii omului? Ce relație există între principiile ei morale și cele enunțate în cele zece Porunci de pe Muntele Rugului de Foc? Care este caracterul cetățeanului noii Impărății din Noul Legământ și care al celui crescut în «umbra Legii»? Iată atitea întrebări la care încercăm să răspundem.

Predica de pe Munte este legea morală a Impărăției Cerurilor, a Impărăției lui Dumnezeu, a Impărăției lui Hristos; ea ocupă, în Noul Testament, locul pe care, în Vechiul Testament, îl deținea Decalogul, indicînd astfel strînsa relație dintre cele două Legăminte în procesul izbăvirii omului și al dobîndirii slobozeniei paradisiace.

Asupra raportului dintre cele două «Testamente» ne stă la îndemînă caracterizarea Fericitului Augustin — caracterizare pe care bine este să o avem pururea în minte: «Am nedreptăți — spunea el — Vechiul Testament, dacă am nega că el porcede de la Același Dumnezeu bun și drept, ca și cel Nou. Pe de altă parte, am nedreptăți Noul Testament, dacă l-am situa pe cel Vechi la același nivel cu el» (De Gest. Pelag., V, 15). Această caracterizare generală se referă, în special, la Legea morală.

Legea morală a Vechiului Testament — așa cum este cuprinsă în cele Zece Porunci — a fost proclamată de același Dumnezeu, care acum ne grăiește prin Iisus Hristos. Această lege morală o regăsim în Predica de pe Munte, dar adîncită și dezvoltată. Intra-adevăr putem spune că Predica de pe Munte înlocuiește Decalogul; dar îl înlocuiește cuprinzîndu-l într-un «întreg» mai mare, mai adînc și mai pozitiv.

Așa dar, Predica de pe Munte este Legea morală a Impărăției celei Noi, a Impărăției Harului, a Impărăției lui Mesia. Pe Mesia — Hristos — unii îl privesc doar ca pe o «apariție» izolată; dar Mesia, a cărui venire e așteptată în Vechiul Testament, este centrul impărăției mesianice. Imprejurul Impăratului este Impărăția; Impăratul implică Impărăția, precum Impărăția îl implică pe Impărat. Chipul în care Hristos și-a vestit mesianitatea Sa a fost prin cuvintele acestea: «Impărăția lui Dumnezeu este aproape». Iar apoi — după ce, prin chemare, și-a ales pe cei 12 Apostoli — El i-a dus cu Sine pe Muntele Fericirilor și le-a împărțit legea morală a noii Impărății, Impărăție din care aveau să facă parte. Această lege, însă, nu e numai pentru conștiințele individuale, ci pentru o societate, lege care — recunoscută și acceptată de conștiința individuală — trebuie să aibă aplicație generală, spre a instaura o nouă orînduire socială. Este legea unei Impărății, iar o Impărăție e o societate ierarhizată de ființe umane, în comună supunere față de Impăratul lor.

Trebuie să observăm însă, că ceea ce avem aici este Lege, — lege, nu har. În accepțiunea Sfîntului Apostol Pavel, legea e «literă», nu e «duh». De aceea, cînd spune că «litera ucide, iar duhul face viu» (II Cor. III, 6), el înțelege că o poruncă externă scrisă (aceasta e litera) este în stare să ne trezească conștiința, să ne spună care e voia lui Dumnezeu, să ne smerească aducîndu-ne aminte de neputința noastră de a o împlini fără ajutor de sus, — atît și nimic mai mult. Aceasta înseamnă — «literă ucide»; ea ne face conștienți de păcătuirea noastră, de neputința noastră, dar lasă pe seamă altcuiva să ne dea viață, să săvîrșească lucrarea de care avem trebuință. Această putere de viață dătătoare este Duhul. Așa dar, legea informîndu-ne, ne ucide; Duhul împuternicindu-ne, ne dă viață. După cum vedem, bun și trebuitor lucru este să fim uciși în chipul acesta. Primejduitoare stare este aceea «de a fi viu, fără lege» (Rom. VII, 9), adică de a avea o conștiință neluminată și a trăi într-o pace falsă. «Dacă lumina care este întru tine, întuneric este, cit de mare este întunericul acesta?» (Mt. VI, 23). Mai întii e nevoie să știm ceea ce avem de făcut; și însuși faptul că noi ne dăm seama de neputința noastră de a-l săvîrși, ne îndeamnă stăruitor să chemăm dintru adîncuri ajutorul divin.

1. Traducere și prelucrare după «The Sermon on the Mount», by Charles Gore, London 1938.

Pînă de înaltă semnificație este, iarăși, un alt cuvînt al Fericitului Augustin: «**Legea a fost dată, pentru ca să putem cere harul; harul a fost dat, pentru ca legea să fie plinită**» (De Sp. et. Lit., 34).

Deci, ceea ce avem aici, în Predica de pe Munte, este un summum al legii, desăvîrșirea literii, a literii care ucide; și cu cît legea cea nouă este mai deplină decît Decalogul, cu atît ea și ucide mai «folositor», făcîndu-ne mai conștienți de păcătuirea noastră și mai strădalnici în cererea noastră către Dumnezeu — care ne chiamă la desăvîrșire — de a ne hărăzi și puterea spre a ne-o apropia. Și, precum în multe împrejurări ale vieții umane, «trebuința omului este prilejul Domnului», sau precum în dramele bine construite, chiar momentul culminant al tensiunii dramatice vestește imediată dezlegare a ei, tot asemenea și aici. Cerința divină apasă asupra conștiinței cu o forță neasemuită, dar ea apasă nu numai sub forma unor legi de conduită morală ci — cum vom vedea — sub forma unui tip de caracter, și nu din aîncul întunericii de către un Dumnezeu inaccesibil, ci de către Iubirea Divină arătată omenirii și mărturisindu-și credincioșia Sa, ca cel ce flămînzește să fie hrănit și cel ce cere să primească. Cerința grea a literii stă aici în cea mai strînsă legătură cu făgăduința Duhului.

*

S-a spus adeseori, că parte din preceptele Predicii de pe Munte sînt întru cîțva asemănătoare nu numai cu unele precepte aflate în Vechiul Testament, pe care, fără discuție, se întemeiază întru totul, ci și cu unele din sentințele părinților iudei, sau ale unor filozofi și scriitori păgîni, ca de pildă Confucius la chinezi și Socrate și Plato la greci; iar lucrul acesta i-a intristat — în cursul vremii — pe creștinii geloși de slava unică a religiei lor. De aceea, ei au încercat uneori să afle originea coincidențelor dintre autorii «inșpirați» și cei «neinșpirați», sau dintre crainicii divini ai legii morale și cei umani, presupunînd că pînă și scriitorii păgîni s-au imprumutat din textele Vechiului Testament. Ei au uitat însă, desigur, un mare adevăr, un adevăr care — în veacurile primare — umplea sufletele tuturor creștinilor: că Hristos este Logosul; și că înșăși părășia cu Logosul, care e și Rațiunea lui Dumnezeu, îi face pe toți oamenii ființe raționale. De aceea, Hristos este Lumina, care luminează conștiința și rațiunea tuturor oamenilor de la un capăt la altul al istoriei. Hristos, prin Duhul Său, lucrează pururea în conștiința omului, astfel că întreaga dezvoltare a omenirii, întreaga educație morală a rasei umane, este dintr-o singură bucată de totdeauna. Același Duh o îndrumă, același Logos îi dă expresie. Drept aceea, cum este și firesc, fragmente din adevărul moral, care în Predica de pe Munte este deplin dezvoltat, — fragmente mai mici sau mai mari, — se află și la chinezi și la japonezi și la greci și la indieni, etc., pentru că Dumnezeu nu s-a lăsat niciunde fără mărturie — mărturia Cuvîntului și Duhului Său — în inimile oamenilor (Ioan I, 4-12; Rom. II, 14-16; Fapte XVII, 22-23).

Și mai e de subliniat un adevăr: că legea morală cuprinsă în Predica de pe Munte înlocuiește legea morală aflată la neamuri, sau chiar la evrei, cuprinzînd-o într-un tot mai mare, într-un întreg desăvîrșit.

Principiile morale ale Predicii de pe Munte pot fi comparate, în mai multe chipuri, cu cele formulate de alți dascăli ai religiei:

1. Predica de pe Munte, comparată cu principiile datoriei morale aparținătoare altor religii, este atotcuprinzătoare, pe cînd acelea sînt fragmentare. Nu există vreun cod de morală care să se apropie, în desăvîrșire, sau adîncime, de Predica de pe Munte. Nu există nici un cod de morală al vreunei religii vechi, pentru care un om educat să poată măcar pretinde finalitate și perfecțiune. John Stuart Mill, fără a fi un credincios, a spus următoarele despre învățătura morală a Mîntuitorului: «**Nici măcar în vremea noastră, n-ar fi ușor, chiar pentru un necredincios, să afle o mai bună traducere în viață a normei morale, decît a ne strădui să trăim în așa fel, încît Iisus Hristos să aprobe viața noastră**». Așa dar, putem spune că nu există nici un alt cod de morală aparținînd vreunei vechi religii, în numele căruia s-ar putea pretinde că principiile acestuia nu vor fi depășite sau aflate insuficiente pentru orice fel de oameni. Predica de pe Munte, față de atari coduri de morală, este asemenea cu ceea ce e atotcuprinzător, față de ceea ce e fragmentar.

2. Ea este asemenea cu ceea ce e pur, față de ceea ce e corupt sau turbure. Origen, comentînd versul 6 al Psalmului XI — «cuvintele Domnului sînt cuvinte curate ca argintul curățit și purificat de șapte ori în foc» — pune în

contrast scrierile sfinte ale păgînilor cu acelea ale creștinilor: «Cu toate că aflăm idei nobile la scriitorii necreștini, totuși acestea nu sînt pure, fiindcă sînt amestecate cu foarte multe care sînt false». Să luăm de pildă «Symposiom»-ul lui Plato. În el aflăm foarte înalte considerații despre iubirea divină; dar acestea sînt puse alături de o seamă de locuri comune, fiind sufocate de milul unor idei și al unor practici ale vieții elene în opoziție flagrantă cu noblețea celor dintii. Același lucru se poate spune și despre cărțile sacre ale Budismului, Mahomedanismului, Taoismului, etc. Predica de pe Munte, deci, raportată la orice cod de morală, este asemenea cu ceea ce e pur, față de ceea ce e amestecat sau în parte corupt.

3. Ea este asemenea învățaturii pentru oamenii maturi, care se bucură de luminile slobozeniei, în comparație cu învățătura pentru copii și pentru sclavi. Ea învătă, nu prin decretări negative, sau enunțări literale, ci prin principii adînc pozitive, intrupate în sentințe și proverbe care trebuiesc înțelese în accepțiunea lor lăuntrică, în «duhul» lor, nu în «litera» lor, și apoi neîncetat aplicate în viață, în toate împrejurările.

4. În sfîrșit, Predica de pe Munte diferă de alte coduri de morală, prin sancțiunea autoritativă dată învățaturii de Persoana Vorbitorului: «Căci El îi învătă ca cel ce are putere, nu ca învățătorii lor» (Mt. VII, 29). Toată marea tainică Sale persoane, toată majestatea tonului Său, conduitei Sale, autorității Sale, converg spre a acorda sancțiune acestei legi morale pe care a propovăduit-o; și nu numai de a-i da sancțiune, în sensul de a-i obliga pe oameni să simtă că au de-a face cu Cineva, a cărui tainică putere e bine să nu fie provocată: Persoana Lui acordă de asemenea sancțiune învățaturii Sale și prin încrederea cea mai profundă pe care o inspiră, că Acela care pretinde cetățeanului Impărției Sale o ținută morală atît de înaltă, dar atît de grea, va hărăzi și puterea trebuitoare pentru plinirea ei.

II.

DESPRE FERICIRI, ÎN GENERAL

Mintuitorul — spre a se desprinde de mulțimile care nu-i mai dădeau nici o clipă de răgaz, — s-a urcat la munte, urmat de Apostolii pe care i-a ales pentru propovăduirea Impărăției lui Dumnezeu. Rălatarea evanghelică spune: «Și văzînd Iisus mulțimile, s-a suit pe munte, și șezînd, au venit la El Ucenicii Lui; și deschizîndu-și gura, îi învătă...» (Matei II, 1-2). Așa dar, Predica de pe Munte a fost adresată, în primul rînd, Apostolilor Săi. Ea a fost adresată Bisericii învățătoare, nu lumii; dar cum nu încapе încăoială că mulțimile L-au urmat pe Mintuitorul și pe munte, și că, deci, și ele au ascultat Predica Fericirilor, «minunîndu-se de învățătura Lui» (Matei VII, 28) — putem spune că ea a fost rostită în urechea Bisericii, însă auzită și de lume.

1. Predica începe cu familiarele «Fericiri». Acestea înfățișează caracterul cetățeanului Impărăției lui Hristos, caracterul omului care, împărtășindu-se de slobozenia Impărăției celei noi, a devenit moștean al adevăratei fericiri, al fericirii celei pure care stătuătoare. Și este de observat că aici avem descrierea unui anumit caracter, nu înfățișarea anumitor acte. Hristos ne cere, nu să facem cutare sau cutare lucru, ci să fim oameni așa sau altfel. Iar caracterul ce ni se înfățișează aici este, mai presus de orice discuție, însuși caracterul Domnului nostru Iisus Hristos, caracterul uman al Mintuitorului, care corespunde pînă la desăvîrșire cu învățătura ce ne-a dat.

Două sînt rațiunile pentru care învățătura Mintuitorului are atît aplicațiune universală cît și individuală: a) pentru că ea nu e alcătuită din porunci amănunțite, paragrafate, ci e descrierea unui caracter care, în principiile lui, poate fi înțeles și intrupat în orice împrejurare din viață; b) pentru că nu este numai o simplă descriere în cuvinte, ci o descriere pusă față în față cu un exemplu viu: viața Mintuitorului.

Și e bine să ne amintim neîncetat, că acesta — caracterul uman al Mintuitorului — este caracterul după care, la Parusie vom fi judecați. «Prin acest Om — spune Sfîntul Apostol Pavel — va judeca Dumnezeu lumea» (Fapt. Ap. XVIII, 31). Iar Sfîntul Ioan Evanghelistul adaugă: «Știm că, atunci cînd El se va arăta, vom fi asemenea Lui, căci îl vom vedea așa cum este» (I Ioan III, 2.3). Prefuirea vredniciei noastre înaintea lui Dumnezeu depinde doar de atita: «Cît de asemenea sîntem noi, sau cît de asemenea ne străduim să devenim cu caracterul lui Hristos?

2. Fericirile descriu viața cea fericită, viața binecuvîntată, — cu alte cuvinte, cetățeanul noii Impărății este acela care poate spune cu Fecioara Maria: «Iată, de acum mă vor fericii toate neamurile» (Luca I, 48). Viață fericită duce acela, care a izbutit prin strădania și rivnă neostoită să facă pe «Hristos să prindă chip» în el (Gal. IV, 19), să devină «făptură nouă», după chipul lui Hristos și purtător al lui Hristos.

Ideea de viață fericită este o idee comună întregii omeniri. Noi nu putem cugeta asupra vieții, dacă nu sînt date anumite condiții, pe care le reclamă imperatiile vieții omului, spre a putea spune că acel om trăiește cu adevărat. Dar ce fel de viață e vrednică de a fi trăită? Aceasta este o întrebare pe care gînditorii și îndrumătorii omenirii și-au pus-o în toate timpurile. Gautama și Confucius, Plato și Aristotel au căutat și ei răspuns la această întrebare. Care stil de viață posedă caracteristicile ce o face fericită? Pentru care fel de viață poate fi felicitat, din toată inima și cu toată sinceritatea, un om care o trăiește?

Răspunsurile — cum vom vedea — sînt contradictorii. Pentru Gautama, Buda, viața — nu numai cea de cras egoism, ci chiar viața în sine —, este un rău fundamental, o amăgire, o iluzie, un izvor al mizeriei și nefericirii; adevărata fericire, a unei păci neturburate, poate fi dobîndită numai prin deșertarea de orice dorință, prin stingerea oricărei alipiri de existență și, în cele din urmă, prin stingerea vieții însăși, ori cel puțin prin anularea totală a personalității. Astfel, cu toate că învățătura morală a lui Buda are multe asemănări cu aceea a Mintuitorului, ea prezintă, totuși, această deosebire fundamentală, că Buda privește existența ca o amăgire și ca un rău de care omul trebuie să scape, pe cînd Hristos o socotește drept un adevăr și bun suprem, urmînd ca ea să fie realizată deplin în viața cea pururea fiitoare, unde vom vedea pe Dumnezeu față către față și vom petrece în lumina nenșterată a dragostei lui Hristos cea în veci vecuitoare. Căci zice Mintuitorul: «Eu am venit pentru ca ei viață să aibă și s-o aibă din belșug».

Aristotel, de asemenea, s-a întrebat: Care e viața cea fericită? Și a ajuns la concluzia că viața care merită cu adevărat să fie trăită e posibilă numai pentru puțini oameni. Pentru sclavi, viața era imposibilă, fiindcă ei nu erau decît uneltele altor oameni; la fel pentru bolnavi, fiindcă ei în mod firesc sînt nefericiți; ori pentru cei săraci, fiindcă ei nu beneficiază în de-ajuns de bunurile acestei lumi; ori pentru cei ce mor de tineri, fiindcă ei n-au timpul trebuitor să cunoască adevărata fericire. Contrastul dintre această concepție a lui Aristotel și cea a lui Hristos este evidentă. Hristos deschide căile spre viața fericită tuturor oamenilor. Și de ce? Pentru că El, dintr-odată înalță omul pînă la Dumnezeu; El îi centrează viața în Dumnezeu; El îi călăuzește spre împreunarea cu Dumnezeu ca țintă ultimă a vieții; El îi fundamentează viața pe Dumnezeu ca pe o temelie eternă. Și, de asemenea, ca o consecință a acestora, El situează viața — așa cum trebuie situată o viață trăită în Dumnezeu — în perspectiva veșniciei.

Dacă luăm în considerație aceste două lucruri — că fiecare viață umană trebuie temeluită pe Dumnezeu și privită în perspectiva veșniciei —, atunci ne vom libera de toate limitările care l-au făcut pe Aristotel să declare că nici sclavii, nici bolnavii, nici săracii, nici cei ce mor tineri nu se pot împărtăși de viața fericită. Așa dar, Mintuitorul Hristos a înfățișat caracterul adevăratei fericiri aparținînd omului ca om, aparținînd tuturor oamenilor care voiesc să se împărtășească de luminile ei, prin simpla recunoaștere a fireștii lor legături cu Dumnezeu. Din acest punct de vedere, toate accidentele vieții devin insignifiante. Ele, totuși, imprimă caracterul specific al fiecărei vieți și condițiile cercării ei, dar ele nu-i pot știrbi adevărata fericire.

Dar să facem un pas mai departe în înțelegerea problemei. Dacă analizăm partea finală a fiecărei Fericiri, aflăm o și mai limpede înțelegere a vieții fericite, așa cum a descris-o Mintuitorul Hristos: «A aceloră este Impărăția Cerurilor; aceia se vor mîngia; aceia vor moșteni pămîntul; aceia se vor sătura; aceia se vor milui; aceia vor vedea pe Dumnezeu; aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema». Despre ultimile șase expresii din cele șapte, s-ar putea spune că ele doar dezvoltă pe cea dintîi, amplifică ideea de cetățenie în Impărăția Cerurilor. Cetățenie în Impărăția cea nouă înseamnă o viață de perfectă relație cu oamenii și cu natura, întemeiată pe relația desăvîrșită cu Dumnezeu. Aceasta este adevărata fericire și această fericire e la îndemîna tuturor. În ea aflăm mîngierea pentru toate cercările; în ea aflăm libertatea de a vieții cu conștiința de moșteni ai lui Dumnezeu și ai lumii Sale, fără teama de a fi desmoșteniți; în ea aflăm satisfacția oricărei aspirații

legitim; în ea aflăm sensul adevărului, al frumuseții și al bunătații, în Dumnezeu; în ea aflăm înțelesul sublim al dragostei, după chipul dragostei lui Dumnezeu care «dragoste este». Aceasta este adevărata fericire; aceasta este viața pe care Mîntuitorul o făgăduiește, cu cheazășie divină, fiecărui om care se situază în dreaptă relație cu Dumnezeu.

3. Mîntuitorul își începe Fericirile cu o serie de paradoxuri: Fericii cei săraci..., Fericii cei ce plîng..., Fericii cei flămînzi..., etc. Cu alte cuvinte, El descrie adevăratul caracter moral al Impărăției celei noi, în contrast cu caracterul «lumii». Cuvîntul «lume» — să vedem ce se înțelege prin el în accepțiunea evanghelică. Se înțelege, de fapt, nu creația lui Dumnezeu ca atare, care a fost dintru început proclamată ca «foarte bună». Cînd se vorbește despre «lume» în sens de lume «lumească» — ea poate fi definită în felul acesta: este societatea umană orînduită aparte de Dumnezeu. Aceasta se înțelege — în sens biblic — prin «lume». Această lume este în veșnică goană după aur și bogăție; ea face totul ca să evite orice durere și suferință, să ocolească — cu egoism calculat — toate asprimile vieții și să se înfrupte doar din plăcerile ei. Pentru lumea aceasta, nimic nu e mai înjositor ca smerenia și nimic mai slăvit decît gloria deșartă și cu orice preț. Deviza ei este: «Asigurați-vă drepturi cît mai multe, bogății cît mai nemăsurate, o viață cît mai comodă, un trai cît mai opulent». «Mănîncă, bea și te veselește», fără considerație la suferințele semenilor. Omul lup, omul fiară, este făptura umană a acestei «lumi». Mîntuitorul, însă, descrie adevărata fericire, mai întii negativ în primele trei Fericiri, prin puternice și bine marcate contraste față de caracterul moral al «lumii». Fericii sint cei săraci, cei blînzi, cei ce plîng. Apoi merge mai departe spre caracterele pozitive ale ei: rivala ei spirituală neabătută pentru dreptate; compasiunea ei activă și viguroasă; direcționarea ei spre puritatea inimii; manifestarea ei hotărîtă pentru promovarea Impărăției Păcii. Iar în ultima Fericire. El răspunde la întrebarea — cum e cu puțință pentru un asemenea caracter moral să petreacă într-o lume ca aceasta; și răspunde în termeni foarte asemănători cu cei întrebuițați de un scriitor evreu — probabil nu mult înainte de vremea Mîntuitorului — autorul cărții «Înțelepciunea lui Solomon», care descrie atitudinea lumii față de omul drept, în chipul acesta: «Să vinăm pe cei drept, fiindcă ne stingherește și se împotrivesc fapturilor noastre, ne învinuiește că stricăm legea și ne face ponos că nu umblăm cum am fost învățați din copilărie. El se face pe Sine că are cunoștință de Dumnezeu și se numește: fiul Domnului. El este pentru noi ca o osîndă a cugetelor noastre și ne vine greu chiar cînd ne uităm la El. Căci viața lui nu seamănă cu viața celorlalți oameni, iar căile Lui sint altele decît ale lor. Înaintea Lui sîntem scotoți necurați și de cărările noastre se ferește ca de întinăciune; el ferește sfîrșitul celor drepti și mărturisește că are pe Dumnezeu drept tată. Deci, să vedem dacă cuvintele Lui sint adevărate și să cercetăm ce i se va întîmpla ieșind din viața aceasta. Căci dacă dreptul este fiul lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu îl va apăra și-l va scoate din miinile protivnicilor săi. Să-l cercăm cu ocări și cu chinuri, ca să vedem cît este de blînd și să ispitim răbdarea lui. Să-l dăm unei morți de ocară, căci, după cuvîntul lui, Dumnezeu va avea grijă de el». Aceste sint gîndurile lor, dar ei se amăgesc, fiind orbiți de viclenia lor. Ei nu cunosc tainicele planuri ale lui Dumnezeu, ei nu nădăjduiesc în răs-plata sfințeniei și nu cred că sufletele curate vor avea cununa lor» (II, 12-22).

«Fericii veți fi cînd vă vor ocări și vă vor prizoni pe voi și voi zice tot cuvîntul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; căci așa au prizonit și pe proorocii cei mai dinainte de voi».

Lupta răului împotriva binelui, a păcatului împotriva virtuții, a nedreptății împotriva carității, a urii împotriva dragostei, este veche cit existența umană și s-a manifestat deosebit de la epocă la epocă și de la om la om. Mîntuitorul a înălțat, în fața omenirii, tipul caracterului creștin, «făptura nouă», cetățeanul Impărăției lui Dumnezeu, care arborează flamura divină a dragostei de om, rugul iubirii care mută munții din loc, jarul bunătații lui Dumnezeu, untdelemnul milei și compasiunii pentru toate durerile și încrîncenările vieții, perspectivele însoțite ale tărîmului eternității. Sădirea Impărăției lui Dumnezeu, a Impărăției dragostei și păcii în inima oamenilor, este ținta ultimă a fiecărui creștin îmbunătățit, a fiecărui drept, a fiecărui cuvios.

III.

DESPRE FERICIRI IN AMANUNT

«Fericiți sînt cei săraci cu duhul, că a lor este Impărăția Cerurilor».

Vechiul Testament ne descrie adeseori duhul lumii, duhul avuției, duh plin de egoism și de cruzime; iar la antipodul acestuia, afișări ale săracilor oprimați, care sînt prietenii lui Dumnezeu. Mîntuitorul și-a însușit acest fel de a grăi, cînd — după relatarea evanghelică a lui Luca —, s-a întors spre ucenicii Săi și a spus: «Fericiți sînt cei săraci... vai vouă, bogaților». Dar nu toți cei săraci sînt ucenicii lui Hristos. Căci, deseori, vedem împletindu-se egoismul și rapacitatea «bogatului», cu starea precară a sărăciei. De aceea, Mîntuitorul — ne spune evanghelistul Matei — a pătruns mai adînc în problemă și și-a întemeiat Impărăția Sa și caracterul cetățenilor Săi, nu pe sărăcia propriu zisă, pe sărăcia în sine, ci pe detașarea lăuntrică de cele ale lumii. Lumea spune: «Adună cît poți mai mult și păstrează cu orice preț!». Hristos zice: Fericiți sînt aceia care — cel puțin în inimă și voință — nu au nimic din cele lumești.

Aceasta e sărăcia cu duhul, definită în Vechiul Testament, prin cunoscutele cuvinte ale dreptului Iov: «Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvîntat» (Iov I, 21).

În cuvintele acestea este exprimată detașarea cea mai pură și mai desăvîrșită de bunurile lumii. Dreptul Iov a primit și a folosit cu dreptate ceea ce i-a dăruit Dumnezeu, slăvind bunătatea Celui Atotputernic. Iar cînd Domnul i-a luat ceea ce i-a dat, Iov s-a despărțit de bunurile sale, cu deplină slobozenie lăuntrică.

A fi, deci, detașat de cele ale lumii — aceasta este sărăcia cu duhul; «avînd hrană și îmbrăcăminte, să fim mulțumiți cu acestea» (I Tim. VI, 8).

Așadar, Mîntuitorul spune: Fericiți cei dezlipiți lăuntric de cele din afară; și, într-adevăr, El ne stă în față ca o ilustrare a acestei dezlipiri pe un plan infinit superior, căci Fericirile exprimă elocvent caracterul Lui însuși.

Intruparea Lui a fost un act de auto-deșertare de slava cea de Sus; El nu s-a alipit de slăvirile Cerului, ci «s-a deșertat pe Sine, chip de rob luînd și făcîndu-se asemenea oamenilor (Filip II, 7), că «a sărăcit pentru noi, bogat fiind, pentru a ne îmbogăți pe noi cu sărăcia Lui» (II Cor. VIII, 9). Deci, cînd Fiul lui Dumnezeu s-a făcut Fiu al Omului, prin Intrupare, pildă s-a arătat nouă de a nu ne alipi de nimic din afară. El — Omul Iisus Hristos — și-a jertfit liniștea, popularitatea, favorurile celor mari și chiar simpatia prietenilor Săi, iar în cele din urmă, pe Cruce, a săvîrșit jertfa cea mai mare, renunțînd pînă și la consolarea prezenței divine. El a abandonat, rînd pe rînd, orice privilegiu, nu — în general vorbind — pe temelii principiului ascetic, ci pentru că supunearea morală lui Dumnezeu, în îndeplinirea misiunii Sale, l-o reclama aceasta.

El a fost cu desăvîrșire sărac: cel mai sărac dintre săraci! De aceea, — într-un sens suprem — «a Lui a fost Impărăția Cerurilor».

În fața lui Pilat — stînd gol și fiind batjocorit — a răspuns: «Tu mărturisești că sînt Rege; și conștiința morală a oamenilor a cunoscut că El a spus adevărul, deși Impărăția Lui «nu este din lumea aceasta» (Ioan XVIII, 36).

Tot asemenea și noi — cei ce ne închinăm Lui — trebuie să fim pururea gata a ne supune integral vocii lui Dumnezeu, detașîndu-ne lăuntric de «lumea aceasta». Și, în măsura acestei detașări, în măsura în care ne aplecăm vocii lui Dumnezeu și adorăm suveranitatea iubirii Lui față de noi, — gata fiind a primi totul și a renunța la tot, potrivit vrerii Lui — în aceeași măsură, va pătrunde «Impărăția lui Dumnezeu» în inima și viața noastră, fără împiedicare.

Sfîntul Apostol Pavel comentează întîia Fericire, atunci cînd descrie pe cei chemați la apostolat, ca pe niște «săraci care îmbogățesc pe mulți», ca pe unii «care nu au nimic și totuși pe toate le stăpînesc» (II Cor. VI, 10); sau atunci cînd incurajează pe toți creștinii în general, spunîndu-le: «Toate sînt ale voastre» (I Cor. III, 21).

Încăpățînarea cu care ne alipim de presupusele «necesități ale vieții», de «lucruri fără de care nu se poate trăi», de falsele idealuri de vanitate și glorie, de plăceri și bucurii neîngăduite, — toate acestea, și nu starea noastră naturală stau în calea acelei lărgimi a inimii, a păcii, a libertății și a bucuriei, care își au rădăcina numai în legătura curată a sufletului cu Dumnezeu.

«Sărăcia cu duhul», adică dezlipirea interioară de ceea ce lumea iubește ca «bunuri ale sale» — nu sărăcia propriu zisă, lipsurile și mizeria — este o poruncă

a Domnului, adresată tuturor creștinilor. Iar răsplata divină pentru aceasta este Impărăția Cerurilor, lumina neînserată și slava eternă. Dar, pe lângă porunca sărăciei cu duhul, mai există și **sfatul** Mântuitorului pentru sărăcia de bună voie, pentru acceptarea voluntară a sărăciei în sine, a sărăciei «materiale», îmbrățișată de aceia care își închină toată viața lor slujirii exclusive a lui Dumnezeu și a omului.

Pe acești voluntari ai sărăciei, Biserica i-a cuprins în instituția monahismului, instituție care a dat creștinătății atîția eroi ai credinței, ai dragostei și jertfelniciei pentru lărgirea Impărăției lui Dumnezeu în lume.

Așadar, de o parte avem porunca Mântuitorului către toți cei ce ne închinăm Lui, de a fi asemenea lui Iov, iar pe de alta, sfatul Său către cei ce simt chemarea dăruirii totale a vieții lor, lui Dumnezeu și oamenilor. La aceștia din urmă, **sfatul** Domnului se împletește cu **porunca** Sa, căci nimeni nu poate îmbrățișa voluntariatul eroinic al sărăciei propriu zise, fără să fi dobîndit în prealabil slobozenia lăuntrică a detașării integrale de toate cele ale lumii din afară, ale lumii «lumești».

«Fericiți sint cei ce plîng, că aceia se vor mîngîia».

Fericirile — așa cum spune Sfîntul Ioan Hrisostomul — se înșiră una după alta, ca verigile într-un lanț de aur. Și, încă odată Mîntuitorul se situează în flagrantă opoziție cu una din cele mai favorite maxime ale lumii. Lumea zice: «Stoarce cît mai multă plăcere din viață; soarbe-o de unde poți; și fuși cît mai departe de tot ceea ce te turbură și-ți răpește confortul. Cu alte cuvînte, smulge atîtea plăceri și evită atîtea dureri, cite îți îngăduie inteligența și prevederea». La antipodul acestei sentințe a lumii, stă maxima Mîntuitorului: «Fericiți sint cei ce plîng».

Ce însemnează aceasta? De ce sint fericiți cei ce plîng? Cum pot să fie fericiți cei ce plîng? Răspunsul, pe scurt, este acesta: sint două feluri principale de a plînge. ambele, așa zicînd, obligatorii pentru fiecare închinător al lui Hristos — plînsul pentru păcat și plînsul pentru suferință. Trebuie să plîngem pentru păcat, fiindcă sintem păcătoși: «De va zice cineva că nu este păcătos, mincinos este». Noi putem tînuși păcatul nostru, îl putem împiedica să urce la lumina incomodă a conștiinței, presupunînd că lucrurile care sint larg tolerate trebuie să fie tolerabile, și că faptele frecvent și obișnuit săvîrșite nu sint atît de condamnabile. Creștinul adevărat însă, nu procedează în chipul acesta; el pătîrînd curajos în lumină, lăsînd lumina cuvîntului lui Dumnezeu să răzbată în adîncurile tainice ale inimii sale; el se străduiește — în liniștea sufletului său — să se vadă și să se cunoască așa cum este și cum îl vede și îl cunoaște Mîntuitorul însuși.

Astfel, el este adus la cîntă, iar cînta care — reflectată la viitor — determină o schimbare de atitudine și o luare de hotărîre, reflectată la trecut, ea determină plînsul și întristarea: un plîns abundent și o întristare adîncă pentru lucrurile săvîrșite împotriva volii lui Dumnezeu. De aceea, «Fericiți sint cei ce plîng!».

Alături de plînsul pentru păcat, stă plînsul de simpatie și compasiune pentru suferințele semenilor. În viața creștinului sint momente cînd, în chip firesc, asemenea Mîntuitorului în grădina Ghetsimani, el se simte împovărat de propria-i sarcină ce-l apasă (Gal. VI, 5). Dar în genere, un creștin trebuie — asemenea Domnului nostru, sau asemenea Sfîntului Apostol Pavel — să-și poarte în așa chip poverile personale, încît în inima lui să rămînă îndeajuns loc și pentru cuprinderea suferințelor altora. «Purtați sarcinile unul altuia» (Gal. VI, 2). S-a spus despre Mîntuitorul: «Acesta neputințele noastre a luat și boalele noastre a purtat» (Matei VIII, 17) — nu numai pe Cruce, ci și cînd umbla prin Galileia și Iudeia și era întîmpinat de cei întristați și împovărați, de bolnavi și suferinzi. Avem adeseori, puțință — prin poziția noastră socială, prin prosperitatea noastră sau prin alte mijloace — să ne punem la adăpost de suferințe și să fim orbi față de suferințele altora. Dăr aceasta ne exclude de la rodirea și bucuria finală. «Căci dacă bolul de griu nu va cădea în pămînt și nu va muri, el rămîne singur, iar de va muri, multă roadă va aduce. Cel ce își iubește sufletul său, îl va pierde, iar cel ce își urăște sufletul său în lumea aceasta, îl va păstra pentru viața de veci» (Ioan XII, 24-25). Deci, «Fericiți sint cei ce plîng!».

«Acela ce nu află timp să plîngă, nu află timp nici de îndreptare. Și Cerul îl va plînge pentru aceasta. Pentru cele mai grele boli ale vieții, este un rău tratament acela de a nu afla timp să reflectezi la ele, să le simți și să vrei să le tă-

măduiești. Acolo unde întristarea (pentru păcat) este absentă sau îndepărtată, înțelepciunea nu pătrunde, nici adevărata putere, nici ceva ce dă demnitate umanității.

Pe măsura deplinătății aplecării noastre spre pocăință pentru păcat și a compasiunii noastre pentru suferințele semenilor noștri, vom primi nu satisfacția ieftină a uitării trecătoare, ci mângierea și îmbărbătarea lui Dumnezeu, «ca să putem mângia și noi pe cei ce sînt în necazuri, cu mângierea cu care noi înșine sîntem mîngiați de Dumnezeu (II Cor., I, 4). «Intristarea lumii aduce moarte, dar întristarea cea după Dumnezeu, aduce pocăință spre mintuire, fără părere de rău». (II, Cor., VII, 10). Așadar, «Fricți sînt cei ce plîng, că aceia se vor mîngia!».

Și — ca avertisment — e bine să subliniem, că există două feluri de a plînge: plînsul fals și plînsul sincer, sau cîința de paradă și cîința adevărată. E cu puțință să fii nemulțumit de lume, dar să-ți lipsească tîria credinței, care transformă nemulțumirea în rodnică acțiune pozitivă. E cu puțință să fii nemulțumit de tine însuși și, totuși, să nu faci niciodată mărturisire lui Dumnezeu, Părintele nostru, cu atîta smerenie și fringere de inimă, încît să dobîndești bucuria ce isvorăște din iertare. Noi, adeseori, sîntem nemulțumiți, dar nemulțumirea noastră se cheamă trufie, nu e smerenia ce porcede din adevărata cîință. Această stearpă cîință nu va primi mîngierea, nici va dobîndi cu mulțumire, dumnezeiasca iertare. «Femeia păcătoasă» n-a întîrziat să se socotească iertată, dar a purces deîndată la lucru, spre a-și vădi dragostea ce țîșnește, din recunoștință, în inima acelora care și-au dobîndit slobozenia lăuntrică.

Falsa cîință a trufiei a fost descrisă de unul din marii îndrumători spirituali ai monahismului apusean, Sfîntul Cassian, care înfățișează prin contrast, cîința adevărată și pe cea falsă: «Acea întristare, care «naște pocăința spre mintuire», este supusă, apropiată, smerită, îngăduitoare, blîndă și răbdătoare, deoarece ea isvorăște din dragostea de Dumnezeu și — însuflețită de dorul după desăvîrșire — îmbrățișează neostenit orice durere trupească și sufletească. Avînd în sine o fericire proprie și o vitalitate care porcede din nădejdea continuei sporiri duhovnicești, ea își păstrează întregă acea blîndă și apropiată dispoziție binevoitoare, care posedă într-însa toate darurile Duhului Sfînt, pe care le înșiră Apostolul. Falsa cîință însă, e aspră, nerăbdătoare, crudă, plină de invidie, de stearpă amărăciune și de jalnică desnădejde, înstrăinînd și îndepărtînd pe omul pe care l-a cuprins, de la pocăința lucrătoare și izbăvitoare, fiindcă e nehibzuită și stăvilește nu numai eficacitatea rugăciunilor, ci golește pină și sufletul de toate acele roade duhovnicești pe care adevărata cîință știe cum să le chivernisească» (Institutes, IX, 11).

«Fricți cei blinzi, că aceia vor rășteni pămîntul».

Din nou Mintuitorul înfățișează caracterul Impărăției Sale, prin contrast cu idealurile lumii. Cei blinzi, sînt aceia, care—altfel decît oamenii lumesci —la rău nu răspund cu rău, la ocară nu răspund cu ocară, de răzbunare nu știu, invidia nu o cunosc, ci pe toate le trec prin baia dragostei, lăsînd judecata ultimă în seama lui Dumnezeu, Părintele nostru al tuturor și Judecătorul nostru suprem. Făcînd astfel, ne îmbrăcăm în caracterul lui Hristos, care, «ocărit fiind, nu răspundea cu ocară, pătîmind nu amenința, ci se lăsa în seama Celui ce judecă cu dreptate», (I, Petru, II, 23).

Desigur, în anumite împrejurări, noi sîntem datori totuși să ne sezisăm, să nu rămînem pasivi, indiferenți, inerti. Mintuitorul — prin însăși activitatea Lui — ne-a arătat cînd trebuie să acționăm cu hotărîre, cu energie, cu neînduplecare. El ne-a arătat că, atunci cînd ordinea morală a instituției sacre sau ordinea morală a societății în care trăim este înfrîntă, noi trebuie să intervenim fără ezitare. Domnul însuși — atunci cînd Casa Domnului a fost batjocorită de cei ce o transformaseră în bilci — a pus mîna pe bici și i-a alungat din templu pe profanatori. zicînd: «Casa Mea, casă de rugăciune este, iar voi ați făcut-o peșteră de tilhari». (Luca, XIX, 46). Așadar, cînd este vorba de noi înșine, de persoana noastră, nu trebuie, să ne lăsăm provocați de nimeni; dar cînd se tratează despre orînduirea Așezămîntului lui Dumnezeu, sau despre orînduirea etică a societății în care viețuim, pasivitatea noastră ar fi grav condamabilă.

A da lui Dumnezeu ce se cuvine lui Dumnezeu și a da societății ceea ce se cuvine a da societății, este o poruncă divină categorică, după cuvîntul Domnului: «Dați Cezarului cele ce sînt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui

Dumnezeu» (Mt., XXII, 21; Mc. XII, 17; Lc., XX, 25). Pacea noastră cu Dumnezeu, cu noi înșine și cu lumea, este condiționată de înțelegerea justă a acestei atitudini: a nu răspunde, în felul lumii, la provocările lumii, în chestii personale, și a interveni întru apărarea ordinii morale a Impărăției lui Dumnezeu și a ordinii morale a comunității umane. Aceasta este blindețea, proprie unor inși păcătoși ca noi, care știm ceea ce simțem, care știm — făcând o privire de ansamblu asupra vieții noastre — că numai arareori suferințele noastre nu sînt meritate; dar aceasta este și blindețea dreptilor și cuvioșilor.

Consecința acestei totale nerăspunderi la provocările ce ni se adresează personal, este că niciodată nu vom pretinde lumii ceea ce Dumnezeu nu ar binecuvînta cu dragostea Sa. «Invățați de la Mine, că sînt blind și smerit cu inima» — ne spune Mintuitorul. «Feriți-vă cei blînzi, că aceia vor moșteni pămîntul». Dar ce este un moștenitor? Moștenitorul e o persoană, care intră în posesiunea legală a unor bunuri. El este sigur că nimeni nu-l va putea lipsi de moștenirea ce i se cuvine. El trăiește liniștit între posesiunile sale, pentru că bunurile moștenite sînt în întregime ale sale. Nimeni — cu revendicări mai justificate — nu-l poate scoate din moștenirea sa. Dar, dacă vom formula pretențiuni asupra semenilor și societății pe care Dumnezeu nu le îngăduie, refuzînd să purtăm sarcinile cu care Dumnezeu ne-a însărcinat, atunci va veni ziua cînd Domnul se va vădi și ne va rușina în fața lumii. Căci ne drept revendicări am ridicat, pe care El nu le-a binecuvîntat și ne-am implicat în lucruri în care nu aveam dreptul să ne amestecăm. De aceea, vom fi scoși din stăpînirea nedreaptă în care am intrat. Cel cu adevărat blind însă, care pururea s-a încredințat Celui ce cu dreptă judecată a judecat, acela nu are de ce se teme. El va auzi glasul Domnului, zicîndu-i: «Prietenule, ție îți zic, ridică-te, vino la Mine, înalță-te tot mai sus, către Părintele Cerului și al pămîntului». Călea împărătească a luminii celei neapropiate este deschisă tuturor acelorora, care, blînzi fiind, au intrat în deplina moștenire de care i-au lipsit oamenii, dar Dumnezeu le-a păstrat-o cu eternul dragostei. «Veniți, binecuvîntații Părintelui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii» (Mt., XXV, 34).

«Feriți-vă cei ce flămînzesc și inșetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura».

Mintuitorul înfățișează caracterul Impărăției lui Dumnezeu, în trăsături care contrastează evident cu ideile și idealurile obișnuite ale lumii acesteia. Dar El nu e mulțumit numai cu aceste — așa zicînd — caracteristici negative. El merge mai departe, indicînd trăsăturile pozitive ale acestora. Cetățenii noii Impărății «flămînzesc și inșetoșează după dreptate». Cine nu știe ce este foamea, ce este setea? Este o necesitate organică atît de imperativă, de puternică, de chinuitoare, încît ori o satisfacem, ori pierim. Nimeni nu poate uita că-i este foame sau sete. Și, în condiția umană, foamea și setea îmbracă mereu noi și noi înfățișări. Pe lângă foamea și setea propriu zisă, există atîtea năzuințe, atîtea dorințe, atîtea pofdiri de ordin material sau spiritual, care se cer satisfăcute tot atît de categoric, ca și foamea și setea fizică. Un meloman, de pildă, consideră că nimic nu e mai important pe lume, decît audierea unui concert, unui spectacol de operă, etc. Un bibliofil își vinde toată averea, pentru obținerea unei cărți rare. Un iubitor de artă face totul pentru obținerea unui tablou celebru, ori se angajează la cheltuieli importante, măcar pentru a-l vedea într-o pinacotecă faimoasă. Pe un trăitor al adevărurilor lui Dumnezeu, nimic nu-l va împiedica să frecventeze lăcașurile de închinare, să meargă la locurile sfînte, să se prosternă în fața îmbunătățirilor lui Dumnezeu. Toate acestea și altele asemenea constituie ceea ce cu adevărat poate fi numit «foame» și «sete».

Tot așa se vădește și se manifestă dorul fierbinte, foamea și setea după dreptate a cetățenilor Impărăției lui Hristos. Dreptatea — adică acel caracter pe care Dumnezeu l-a ales pentru noi, caracterul lui Hristos — ne face fericiți pe toți cei ce flămînzim și inșetoșăm după ea. Dreptatea aceasta însă, nu e dreptatea «noastră», care se opune dreptății «lor», nu e dreptatea vindictivă, dreptatea cu orice preț și peste dreptatea altora, ci este dreptatea care izvorăște din dragoste, din adevăr, din lumină, din viață. Dreptatea fără bunătate, fără compasiune, fără iubire, fără jertfelnicie, fără dăruire, fără rodirea bogată a bunelor pliniri pentru semenii noștri, pentru frații noștri-oameni, pentru toți oamenii, este o dreptate strîmbă, o fărădelege, un sacrilegiu. Omenirea a cunoscut, de-alungul istoriei sale, multe feluri de «dreptate», care i-a sîngerat ființa. A cunoscut «dreptatea» stăpî-

nilor de sclavi, «dreptatea» stăpînilor de iobagi, «dreptatea» marilor stăpîni ai industriei și capitalului, care se hrănesc opulent din truda și sudoarea sclavilor în salopetă, «dreptatea» celor ce împart oamenii după culoarea pielii și nuanța singelui, «dreptatea» stăpînilor de noroade «înapoiate», «dreptatea» fabricanților de tunuri și de bombe, «dreptatea» celor ce nu pot suporta seninurile dumnezeiești ale păcii făuritoare de cultură și civilizație. Acest fel de «dreptate» a costat omenirea mări întregi de singe și durere, oceane de lacrimi și suferințe, munți de vieți omenești și de cărne fără număr. Nu aceasta este dreptatea pentru care ne fericește Mintuitorul Hristos. Dreptatea cetățenilor Împărăției lui Dumnezeu este cea izvorită din adîncul divin al dragostei eterne, al bunătații, al milei, al frăției, al egalității tuturor oamenilor, al părtașiei tuturor la toate comorile vieții, la toate bunurile culturii, la toate bucuriile și fericirile existenței.

După această dreptate, flămînezec și insetoșează adevărații fii ai lui Dumnezeu, și numai pentru această dreptate ne fericește Domnul nostru Iisus Hristos. Cine e sterp de roamea și setea aceasta, nu este cetățean al Împărăției Cerurilor și nu se va sătura în veci de veci. Sub bolta acestei dreptăți cresc și înflorește crinii vieții pururea vecuitoare cu Hristos Domnul.

«Fericți cei milostivi, că aceia se vor milui».

Oriunde există suferință omenească, acolo întîlnim și milă umană, compasiune, participare la durere, alinare, mîngiere. Dar, pînă la Hristos, suferința nu a fost de nimeni apreciată ca forță-motor pentru izbăvirea semenilor și pentru îmbogățirea propriei noastre vieți.

Intr-adevăr, Buda — unul din cei mai nobili și mai curați oameni care au trăit vreodată — a fost trezit din dulcea visare a luxului, abundenței, tihnei și negrijilor vieții în care s-a născut și a crescut, de întreitul spectacol al hidei mizerii umane: bătrînețea decrepită, boala și moartea. Iar îndată după trezire, a depus — în conștiința lui — «marele vot al renunțării»: a părăsit palatele și bogățiile sale fără număr, s-a lepădat de titlurile sale împărătești și apoi, după multe cercetări, a descoperit pentru sine, după cum a crezut, calea emancipării de viață, cale pe care, din milă pentru oameni, a propovăduit-o și altora. Dar, în concepția lui Buda, viața era socotită un rău radical, un rău funciar, un rău ființial al existenței. El nu-și putea imagina o răscumpărare a vieții, decît prin evadarea din viață.

Aristotel filsoful — care a examinat și catalogat însușirile umane — n-a putut ocoli întîlnirea cu sentimentul milei. Dar, se pare că el a considerat acest sentiment ca o emoție supărătoare, o forță morală dizolvantă, de care — în viața de toate zilele — omul trebuie să se scuture. Tragedia elenă — care prin minunata prezentare a slăbiciunii omului, urmărea să trezească sentimentul milei, în gradul cel mai intens — el o privea doar ca pe o supapă de siguranță pentru emoție, un canal prin care ea se putea scurge, lăsînd viața cetățenilor greci, senină și neturburată în fața realităților existenței. Și trebuie să recunoaștem, că multă vreme în trecut și într-o anumită lume chiar în vremea noastră, drama și literatura sînt folosite în același chip și spre același scop. Mulți sînt aceia care — în fața sumbrei priveliști a nefericirii umane, înfățișată în asemenea produse artistice — încearcă sentimentul milei doar ca pe o emoție «estetică»; dar numai atât și nimic mai mult. Sentimentul acesta nu duce însă, la traducerea în acțiune pozitivă pentru tălmăduirea mizeriei pe care o deplîngem. Și acest fel de atitudine, în fața suferinței omenești, poartă un singur nume: păgînism.

Pentru închinătorii lui Hristos, mila este generatoare de viguroasă și promptă acțiune. Dumnezeu — prin Iisus Hristos — și-a vădit «puterea Sa, mai ales în faptele milei și îndurării».

Milă adevărată este aceea care trece de la emoție lăuntrică, la rodnică faptă plinitoare. Compasiunea platonice, steapă, uscată, este privită în Noul Testament, ca o formă a celei mai vătămătoare ipocrizii. Căci, «prin aceasta am cunoscut dragostea Lui, că El Și-a pus sufletul pentru noi; deci, datorii sîntem și noi să ne punem sufletul pentru frați. Iar cine are bogăția lumii și se uită la fratele său, care este în nevoie și își închide inima față de el, cum va rămîne în acela dragostea lui Dumnezeu? Copiii mei, să nu iubim numai cu cuvîntul, ci cu fapta și cu adevărul» (Ioan, III, 16-18).

«Cel milostiv va fi miluit». Aceste cuvinte exprimă o lege a lucrării divine întru noi. Dumnezeu ne tratează întocmai precum îi tratăm noi pe semenii noștri. «Căci Tu, Doamne, — zice Psalmistul — cu omul milostiv ești îndurător și cu cel drept Te porți după dreptatea lui; cu cel cuvios ești cuvios și cu cel îndărătnic te porți după îndărătnicia lui» (Ps., XVII, 27-28). Iar în parabola Mintuitorului de la Matei (XVIII, 23-35), când sluga — căreia i se iertase datoria de zece mii de talași — a fost aflat că și-a tratat nemilostiv pe tovarășul său de slujire, care îi datora doar o sută de dinari, stăpînul l-a chemat la sine și i-a spus: «Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, pentru că m-ai rugat; dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de cel împreună slugă cu tine, precum mie mi-a fost milă de tine? Și mîniindu-se stăpînul, l-a dat temnicerilor, pînă va plăti toată datoria». Și Mintuitorul a adăugat: «Așa și Tatăl Meu cel ceresc va face vouă, de nu veți ierta fiecare fratelui vostru din toată inima».

În Rugăciunea Domnească, ne rugăm: «Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri». La judecata din urmă, Domnul judecății ne va spune: «Intrucît ați făcut unuia dintr-acești mai mici frați ai Mei, Mie Mi-ați făcut» (Mt. XXV, 40). Așadar, la Dreapta Cumpănire a vieții noastre, criteriul de judecată va fi comportamentul nostru față de semenii noștri. Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele milei față de aproapele său. Căci pe Dumnezeu nu-l poți iubi decît prin dragostea arătată oamenilor. Mai mult, însăși purtarea oamenilor față de noi este determinată de purtarea noastră față de ei: «Ceea ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea». Sfîntul Apostol Pavel spune despre omul bun și milostiv: «Pentru omul bun — pentru cel ce e nu numai drept, dar și bun — cineva ar putea să-și dea și viața». (Rom. V, 7).

Deci, «Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui».

«Fericiți sînt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu».

Părtășia la Impărăția lui Dumnezeu obligă la învăduire într-un scop și țință comune. Curația inimii este înțeleasă, de cele mai multe ori, în sensul ei cel mai îngust, ca absență a întinării și pingăririi senzuale. Desigur, aceasta constituie o parte însemnată a curăției, dar numai o parte. Și despre acest îngust înțeles al curăției, putem spune cîteva cuvinte. Mulți oameni sînt turburați de ispitiri ne-curate, și foarte adeseori nu izbutesc să facă vreun progres duhovnicesc, fiindcă — în timp ce se străduiesc să se lapede de acest fel de păcate — ei nu încearcă să trăiască **bunătatea** însăși, în toată complexitatea ei. Necurația vieții și a inimii îi dezgustă; ea apasă asupra conștiinței lor și le distruge respectul de sine. Dar ei nu simt aceeași oroare față de trufie, necuviință sau nemilostivire. Unii, foarte adesea, susțin că e cu neputință să duci o «viață curată». Și lucrurile par astfel, dacă omul nu se străduiește să fie întru totul asemenea lui Hristos. Căci mijlocul de a scăpa de ne-curație este — în cele mai numeroase cazuri — nu numai lupta împotriva acesteia, ci rivna continuă către sfințenie, către asemuirea lui Hristos, în sensul arătat de Psalmul 50, în care «inima curată» se împletește cu «duhul cel drept», adică o voință direcționată spre Dumnezeu, ca scop ultim al vieții. Un vechi proverb spune: «Dacă vasul nu e curat, orice ai pune în el, se acrește, se strică». Tot asemenea e și cu voința umană. Dacă ea nu e îndreptată exclusiv către Dumnezeu, orice ai pune în viață, poartă în sine gustul amărăciunii și a crelii, care strică întreaga viață. A umple voința noastră cu voința lui Dumnezeu, înseamnă a umple viața noastră cu lumina Lui, cu prezența Lui, cu dragostea Lui, cu bunătatea Lui, cu adevărul Lui, cu frumusețea Lui. Iar în această iluminare lăuntrică, în bogăția nemăsurată a acestei curății duhovnicești sălășluiește bucuria «vederii lui Dumnezeu», putînd rosti împreună cu dreptul Iov: «Acum Doamne, ochiul meu Te-a văzut».

Deci, «Fericiți sînt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu».

«Fericiți sînt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema».

Hristos este «Domnul Păcii» (II, Tes., III, 16). El a adus omenirii căzute, pacea cu Dumnezeu, iar — prin dărîmarea zidurilor despărțitoare dintre oameni, prin proclamarea egalității tuturor oamenilor în fața Părintelui Cereș, ai Căru

fii sînt pe deasupra deosebirii de neam, de rasă, de culoare, de poziție socială, de cultură, — El a arătat calea păcii întreolaltă, a păcii între toți oamenii și toate popoarele pămîntului. Așadar, pacea cu Dumnezeu, pacea cu noi înșine și pacea cu semenii noștri de pretutindeni, este condiția izbăvirii omului în veacul de acum și în veacul ve ca să fie. Iar chiagul orcărei păci rodnice este dragostea, care e «legătura desăvîrșirii» (Colos., III, 14).

O pace care nu izvorăște din adîncurile dragostei de om și din izvorul adevărului etern, nu e pace adevărată.

False și superficiale sînt multe feluri de pace. Pacea zidită pe minciună, pe ură, pe asuprire, pe robie, pe orice manifestare a păcatului împotriva dragostei, dreptății și adevărului, este o falsă pace care nu va dura, un simulacru de pace, pe care oamenii o repudiază, iar Dumnezeu o afurisește.

Împotriva păcii făurite din păcat, împotriva păcii întemeiate pe înrobirea oamenilor, împotriva păcii stoarse din suferințele și lacrimile noroadelor, împotriva păcii stropite cu singele fiilor lui Dumnezeu, împotriva păcatului în genere, a ridicat Hristos sabia de foc. «Eu nu am venit să aduc pace pe pămînt, ci sabie». (Matei, X, 34). Sabia dragostei, a adevărului, a dreptății, a luminii, a slobozeniei, trebuie să apere pururea pacea adevărată împotriva falșilor profeți ai unei păci temeluite pe povarnicul jug al celui mai greu dintre păcate, — păcatul înrobirii oamenilor și popoarelor.

Dumnezeu a făcut pe om ca să fie liber, să trăiască în pace și să se bucure de toate bunurile pămîntului. Oricine încearcă să-i răpească omului libertatea, pacea și bucuria vieții, este dușman nu numai al omului, ci și al lui Dumnezeu. Și «Dumnezeu nu se lasă batjocorit! Căci ce va semăna omul, aceea va și secera» (Gal., VI, 7). Iar «cine seamănă vînt, va culege furtună». «Dumnezeu este dragoste» (I. Ioan, IV, 8) pentru cei ce umblă în căile dragostei și ale păcii. Dar pentru slujitorii urii și turburătorii păcii, «Dumnezeul nostru este foc mistuitor» (Evrei, XII, 29). De aceea, «Fericți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema».

Inchinătorii lui Hristos sînt fii ai lui Dumnezeu numai în măsura în care își zidesc viața pe plinirile dragostei și păcii. Dragoste față de Dumnezeu și dragoste față de toți oamenii; pace cu Dumnezeu, cu noi înșine și cu toată lumea. Dragostea și pacea sînt coordonatele esențiale ale vieții noastre în Hristos și cheazășia mîntuirii noastre. Din dragoste și pace izvorăsc toate celelalte virtuți. Pașii vieții noastre aceștia sînt: dragoste, pace; dragoste, pace; dragoste, pace!

Așadar, Fericți plinitorii dragostei și făcătorii de pace, că aceia — aici și în veci de veci — «fiii lui Dumnezeu se vor chema!».

«Fericiti cei prigoniti pentru dreptate, că a lor este Împărăția Cerurilor».

Am văzut — în cele de pînă aici — chipul luminos al caracterului creștin, în toată dumnezeiasca lui frumusețe, cu acea minunată detașare de tot ceace nu e pentru Dumnezeu; cu hotărîrea fermă de a îmbrățișa întreaga suferință umană; cu acea sublimă dispoziție de a se purta cu blîndețe și smerenie față de toți semenii; cu acea puternică pasiune pentru dreptate; cu acea milă duioasă, activă și lucrătoare; cu acea senină curăție a inimii; cu acea statornică strădanie întru propovăduirea și apărare păcii lui Hristos în lume. Totuși — acolo unde caracterul creștin nu este împărtășit — el stingherește prin însăși frumusețea lui, devine împovărător prin însăși sfințenia lui.

Așa se explică straniul fapt că, atunci cînd acest caracter a fost intrupat în modul cel mai desăvîrșit — în persoana Mîntuitorului Hristos — și a trăit în mijlocul oamenilor, aceștia L-au întîmpinat cu răceală, unii chiar cu ură și cu împotrivire. Iar pînă la urmă — prigonindu-L, L-au răstignit pe Cruce. Și tocmai din pricina acestei dramatice consecințe pentru cei drepti, Mîntuitorul a rostit această ultimă «Fericire», dîndu-i o specială și subliniată aplicare la Sfinții Apostoli și la ucenicii Săi:

«Feriți veți fi cînd vă vor ocări și vă vor prigoni pe voi și vor zice tot cuvîntul rău împotriva voastră, mîntînd din pricina Mea. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în Ceruri, căci așa au prigonit și pe proorocii cei mai dinainte de voi».

Istoria vieții creștine — mai ales cea din primele veacuri — este plină de pagini inourate cu sîngele celor ce au militat pentru dreptatea cauzei împărăției lui Dumnezeu în lume, împărăție a dragostei de om, a înfrățirii tuturor oamenilor în Hristos, a egalității universale în fața Părintelui Ceresc, a luminii, a adevărului, a bunătății, a milei, a smereniei, a bucuriei de a trăi. Martirologhionul creștin este bogat ca un tezaur al darurilor Duhului Sfînt. Dar pururea — după cuvîntul lui Tertulian — «sîngele creștin a fost sămînță de noi creștini». Nimeni din cei ce sufăr prigoana și mor pentru dreptatea omului, frate, nu sufăr și nu mor în zadar. Orice stejar al dreptății și slobozeniei oamenilor, prin inșeși pătîmirile lui, devine sămînță aleasă, care rodește îmbelșugat triumful cauzei pentru care s-a jertfit. În pentheonul conștiinței umane, militanții pentru dreptul la viața fericită a tuturor oamenilor, rămîn nemuritori; iar în Cartea Vieții sînt trecuți la nemurirea eternă și la răsplata Împărăției Cerurilor.

Poziția caracterului creștin în lume.

De îndată ce un om se hotărăște să năzuiască cu rivnă spre dobîndirea caracterului creștin, ispititorul cel din veci îi cearcă cugetul și rivna cu ispita aceasta: Nu cumva năzuiesc către ceva atît de înalt, încît devine inaccesibil pentru mine? Nu cumva tind prea sus, spre a putea săvîrși vreun bine? Nu cumva, pentru a-i putea ajuta pe oameni, trebuie să mă fac asemenea lor, sau să fiu cît mai puțin nelumesc într-o astfel de lume? Răspunsul Mîntuitorului este categoric: Nu! Oamenii trebuie ajutați, tocmai nefiind asemenea lor! Lor nu trebuie să le oferim un caracter «căldicel», care să fie doar puțin mai deosebit, mai respectabil, decît al lor, ci un caracter ferm, plin de dragostea lui Dumnezeu. Poate la început, ei îl vor neglija, sau îl vor privi cu sfială, dar în «ziua cercetării», în «ziua cercării», cînd din viața fiecăruia va rămîne numai ceea ce e vrednic de cinștire, ei vor slăvi pe Dumnezeu pentru pilda bună pe care le-am dat-o. Ei se vor întoarce spre caracterele creștine, pentru că simt că de la aceștia pot învăța ceva care durează, ceva care are valoare nepieritoare.

În chipul acesta, Mîntuitorul ne arată cum trebuie să lucreze, în lumea aceasta, un caracter creștin ca cel înfățișat de «Fericiri», spre a fi folositor: el trebuie să purifice prin înșeși frumusețea lui deosebită, prin fidelitatea față de adevărul idealului său, prin caracterul ce-l reprezintă față de lumea «lumească». Acesta este sensul metaforelor ce urmează imediat după «Fericiri»:

«Voi sînteți sarea pămîntului, iar dacă sarea se va strica, cu ce se va sara? De nimic nu mai este bună, decît să fie aruncată afară și călcată de oameni. Voi sînteți lumina lumii. Nu poate cetate să se ascundă, stînd pe virful muntelui».

«Voi sînteți sarea pămîntului», Sarea este aceea care, prin compoziția ei chimică și prin savoarea ei distinctă, păstrează și conservă lucrurile, nealterate. Lumina e cea care luminează în întuneric. «O cetate așezată pe virf de munte» e un lucru bine marcat, care atrage atenția unei regiuni întregi.

«Voi sînteți sarea pămîntului». «Dacă sarea se va strica, cu ce se va sara?» O viață creștină care nu e ceea ce ar trebui să fie, cum își va rîndui rostul în lume? Cum își va redobîndi poziția și influența sa între oameni? N-ar fi fost mai bine să nu fi luat «jugul lui Hristos» asupra noastră, decît să fim altceva, decît s-ar cuveni a fi? Ce este mai inutil, mai jalnic și mai condamnat, decît o profesiune de credință nemărturisitoare, prin trăire, a adevărului ei? «De nimic nu este bună, decît să fie aruncată în picioarele oamenilor». «Știi faptele tale, că nu ești nici rece, nici fierbinte. O! de ai fi rece sau fierbinte! Dar, fiindcă ești căldicel — nici fierbinte, nici rece — am să te arunc din gura mea» (Apoc. III, 15-16). Creștinii au datoria să se ridice pe scara desăvîrșirii morale, la un nivel atît de înalt, încît să constituie — prin contrast — un exemplu pentru lumea «lumească» și pentru toți «căldiceii» credinței.

«Nu aprînd (oamenii) făclie și o pun sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor

din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încît văzînd faptele voastre cele bune, să slăvească pe Tatăl vostru cel din Ceruri».

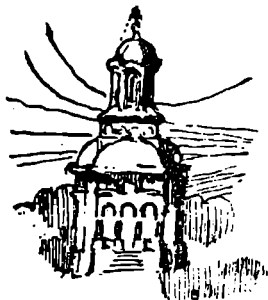
Semnificația acestei învățături a Mîntuitorului poate fi mai bine subliniată prin contrast cu învățatura unui alt mare învățător de religie.

S-a spus adeseori, că mai mulți oameni sînt buni mahomedani în țările mahomedane, decît buni creștini în țările creștine. Lucrul acesta poate fi adevărat, pentru următoarele motive: Mahomed a pus în fața urmașilor săi un ideal de viață care se recomandă de la sine și în mod firesc oamenilor cărora se adresează. Fără să le pretindă vreo schimbare fundamentală de caracter sau vreo transformare reală, el și-a dat seama că aceștia vor fi gata să observe ceremoniile religioase, să se abțină de la băuturi alcoolice, să lupte pentru semilună, etc. Pe asemenea principii s-a sprijinit Mahomed. Acestea — spunea el — reprezintă voia lui Dumnezeu. Și succesele lui Mahomed au fost deosebit de însemnate în sinul popoarelor arabe. Mahomedanii sînt vestiți prin vitejia, temperanța și rivna lor întru respectarea prescripțiilor religioase ceremoniale. Dar tocmai pentru că Mahomed s-a mulțumit cu atît de puțin, religia sa a devenit o religie statică. El nici n-a rivnit, nici n-a dobîndit vreo regenerare funciară a omului.

Spre deosebire de Mahomed, Domnul nostru Iisus Hristos a spus: «De nu se va naște cineva din nou...», — adică de nu se va produce întrînsul o transformare atît de adîncă, încît să poată fi asemănată cu o nouă naștere, acela «nu va vedea Impărăția lui Dumnezeu». Și El a arătat limpede, că lucrarea acestei re-nașteri nu e cu puțință, decît pe prețul renunțării: la cugetul lumii, la vîzul lumii, la trufia lumii, prin supunerea vrierii noastre: voi! lui Dumnezeu, prin iubirea omului cu o dragoste identică cu cea datorată lui Dumnezeu, prin îmbrățișarea tuturor cercărilor și suferințelor omului-frate, cu aceeași dăruire de sine cu care s-a jertfit Mîntuitorul pentru păcatele lumii, prin strădania statornică de a dobîndi pacea cu Dumnezeu, cu noi înșine și cu toți oamenii, prin lărgirea Impărăției lui Dumnezeu în lume — Impărăția dragostei, a slobozeniei, a bunei-voiri, a bucuriei și a fericirii de a trăi.

Fiecare creștin — prin trăirea lui — este un stegar al veșnicilor idealuri de desăvîrșire morală a lui Hristos, este o sacră lumină în marile tenebre ale lumii. De aceea, pururea actual rămîne îndemnul Mîntuitorului: «Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încît văzînd faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru Cel din Ceruri».

DIMITRIE PREOTUL

VIAȚA BISERICESCĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

SĂRBĂTORIREA PATRONULUI

INSTITUTULUI TEOLOGIC DIN BUCUREȘTI.

La 30 ianuarie, în ziua praznicului Sfinților Trei Ierarhi, Institutul Teologic din București și-a serbat din nou, într-o atmosferă de adincă pietate, patronul.

În înmănunchierea Sfinților Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur și Grigorie de Năzianz sau Teologul, patronii acestui Institut, s-au sărbătorit îndrumătorii și pildutorii celor ce se pregătesc cu rivnă, pentru Sfintele Altare ale Bisericii lui Hristos.

În ziua premergătoare praznicului, seara, s-a oficiat în paraclisul Institutului, slujba privegherii, după rânduiala minăstirească, de către un sobor de studenți monahi, avînd în frunte pe P.C. Pr. magistrand Nestor Vornicescu. La slujbă au participat profesorii Institutului, în frunte cu P.C. Pr. Prof. Ioan G. Coman, Rectorul Institutului, și studenții care, sub conducerea d-lui Asistent Chiril Popescu au dat răspunsurile la strănă.

În ziua praznicului, dimineața, s-a oficiat în paraclis, slujba Sfintei Liturghii, de către P.S. Episcop Theotist Botoșăneanu, Vicar Patriarhal, înconjurat de un sobor din P.C. Părinți Profesori, și studenți. Cu această ocazie, P.S. Episcop Theotist a hirotonit întru diacon, pe tînărul Grigorescu Aurelian. După Sf. Liturghie s-a oficiat, în continuare, parastasul pentru ctitorii, profesorii și studenții adormiți în Domnul. Panegiricul întru cinstirea Sfinților Trei Ierarhi, a fost rostit de P.C. Pr. Runcanu Constantin, student în anul IV. Plecînd de la cuvintele Sfintului Apostol Pavel: «Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvîntul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și le urmați credința» (Evrei XIII, 7), P.C. Preot Runcanu a prezentat în frumoase cuvinte viața și străduințele pe tărîm bisericesc și social al acestor «luceferi ai Ortodoxiei, ce sînt «pildă grăitoare și drumare minunate pentru toate generațiile de tineri ce se pregătesc în misiunea lor de slujitori ai Bisericii». Răspunsurile la Sfînta Liturghie și parastas au fost date de corul studenților, sub conducerea ierodiaconului Bucur Sebastian, student în anul IV.

La orele 12 a urmat apoi, în sala de festivități a Institutului, desfășurarea programului cultural-artistic, închinat cinstirii Sfinților Trei Ierarhi.

Serbarea a fost onorată cu prezența Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, oblăduitorul și sprijinitorul de totdeauna al Institutului Teologic. În acor-
dările Inmului Patriarhal, executat de corul studenților, sub conducerea d-lui
profesor Nicolae Lungu, Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian, însoțit de
Prea Sfinții Episcopi Antim Țirgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu, Vicari Pa-
triarhali, și de PP. CC. Părinți Consilieri și profesori ai Institutului, a urcat
spre sala unde s-a desfășurat serbarea.

Dl. Ministru al Cultelor, academicianul profesor Petre Constantinescu-Iași,
a fost reprezentat la această serbare prin delegatul său, dl. Popa Vasile, împuter-
nicitul Ministerului Cultelor pentru Capitală.

La serbare au participat și următorii oaspeți, pe care îi remarcăm deosebit:
P.C. Pr. Alexandru Ionescu, Vicarul Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor; P.C.
Pr. Găgiu Ioan, Directorul Administrației Patriarhale; PP. CC. Părinți profesori
onorari: Nicolae M. Popescu, Valeriu Iordăchescu, Petre Vintilescu și Grigorie Crite-
tescu; PP. CC. Părinți Consilieri Patriarhali: Soare Gheorghe, Ștefan Vasile,
Preda Atanasie, D. Stańcu și Zaharia Bilbiu; P.C. Pr. Zaharia Mintulescu, Inspector
General Bisericesc; PP. CC. Părinți Consilieri arhiepiscopoești: Stan Dimancea, Petre
F. Alexandru și Marcel Mihăescu; dl. Coman Constantin, împuternicit de raioane din
Ministerul Cultelor; corpul didactic al Institutului, personalul administrativ și
studentii de la magisteriu și licență.

Programul cultural-artistic a început să se desfășoare prin cuvîntul de
deschidere, rostit de P.C. Pr. Prof. Ioan G. Coman, Rectorul Institutului, în care
P.C. Sa a arătat importanța deosebită pentru Biserică și mai ales pentru o școală
teologică de grad înalt a celor Trei Sfinți Ierarhi, «mari dascăli ai lumii creș-
tine», la care știința teologică «a întărit și a sporit dorul lor după sfințenie, după
desăvîrșire». Pentru ei, cunoștințele luate din izvoarele Revelației, au fost un
mijloc de a spori în cele duhovnicești, legendă indisolubilă teologia de viață. Ei
sînt și rămin pentru teologii de totdeauna, un far călăuzitor și un îndemn vrednic
de urmat, de aceea pentru studenții teologi, rămîne permanent dezideratul de a
sta cit mai aproape și a actualiza «continuu marile probleme ale spiritului și ale
vieții puse de ei». Și ei pot face acest lucru prin cultivarea dragostei față de
oameni, realizarea păcii în lume». După ce subliniază că în acest an se implinesc
1600 ani de la botezul, călătoriile pentru studiul monahismului și intrarea Sfin-
tului Vasile cel Mare în monahism, P.C. Pr. Rector aduce mulțumiri Prea Fericitu-
lui Părinte Patriarh Justinian, d-lui academician profesor Petre Constantinescu-Iași
ministru Cultelor, pentru sprijinul real ce-l acordă Institutului; Prea Sfinților
Episcopi Antim Țirgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu, tuturor Părinților Consi-
lieri, Părinților și d-lor profesori onorari și tuturor celor ce se străduiesc în
munca lor în Institut. «Mulțumim cu osebire Sfinților Trei Ierarhi pentru tot
ceea ce ne-au dat din vistierile lor nesecate pentru mintea, inima și mîntuirea
noastră», sînt cuvintele de închidere, după care se declară deschisă serbarea
patronilor Institutului.

Sub conducerea d-lui profesor Nicolae Lungu, corul studenților execută
bucata «Iată ziua de serbare», de Al. Pođoleanu, după care a urmat cuvîntul
festiv în cinstea Sfinților Trei Ierarhi, rostit de P.C. Diac. Asistent Ioan Ră-
mureanu.

După puține date din viața și originea Sfinților Trei Ierarhi în străduințele
lor de studiu, cutreerînd marile centre ale culturii antice, în special «cetatea plină
de farmec a Atenei», sau Antiohia, supranumită din sec. IV «podoaba Orien-
tului», conferențiarul se oprește asupra gîndurilor și învățăturilor lor înalte și
sublime. A fost redată aici concepția și învățătura Sfinților Trei Ierarhi, despre
cele trei adevăruri fundamentale ale Teologiei: Dumnezeu, universul și omul, care
«au fost gîndite și lămurite de Sfinții Trei Ierarhi, cu o pătrundere și ascuțime
de cugetare neîntîlnite pînă la ei». În înalta lor teologie, cei trei dascăli ai epocii
de aur a literaturii patristice au subliniat cu o argumentare subtilă și doveditoare
că există un Dumnezeu, spiritual, principiul oricărei existențe materiale și spiri-
tuale, fără început și sfîrșit, atotputernic și mai presus de rațiunea omenească.
Un Dumnezeu Sfînt, care a născut din veci pe Fiul și a purces pe Duhul Sfînt,
care stă în legătură cu cele create, le conduce cu bunătate și dragoste pe drumul
îzbăvirii. Și sublinierea acestei învățături era cu atît mai necesară, cu cît în sec.
IV, Biserica creștină era frămîntată în sînul ei de erezii ce căutau să zdruncine
adevărata învățătură, întunecînd mințile unora ce se lăsau ușor cîștigați.

Cu privire la originea universului, ei au propovăduit totdeauna prin grai viu și scris, învățătura creștină că «universul material este creația din nimic a lui Dumnezeu», univers adus la existență cu o armonie și frumusețe neîntrecute, pentru a da omului «un cadru potrivit în care acesta să-și exercite aptitudinile sale creatoare».

O deosebită preocupare în operele Sfinților Trei Ierarhi s-a acordat omului, acea alcătuire de sinteză dintre trup și suflet, lumea materială și spirituală. După tragedia din paradis, omul a fost din nou împăcat cu Creatorul, prin Jertfa de pe Golgota, avînd acum ca prototip de îndumnezeire pe Mîntuitorul Hristos.

Această înaltă teologie ar fi rămas seacă și rigidă, dacă Sfinții Trei Ierarhi nu s-ar fi străduit de a trăi cu adevărat în viața lor, frumoasele învățături pe care le propovăduiau. Pătrunși de dorul de a se realiza între oameni, adevărata viață creștină, ei părăsesc strălucirile și măririle amăgitoare ale lumii de atunci, îmbracă rasa mcnahală, devenind adevărați apostoli ai trăirii creștine. Facerea de bine, dragostea, pacea dintre oameni și dreptatea socială sînt țelurile spre care ei se îndreaptă cu toată rivna și pe care le vor realizate. Aceste gânduri îi fac să lupte în contra sclaviei, pentru ajutorarea celor săraci și năpăstuiți, pătrunși de marele adevăr că Dumnezeu nu dorește ca omenirea să fie împărțită în două tabere: bogați și săraci, deoarece tot ceea ce El a creat, a dat tuturor, ca toți în mod egal să se bucure de bunurile acestei lumi. Și aici a fost subliniată în deosebi opera socială a Sfîntului Vasile cel Mare, «creatorul primelor așezăminte filantropice ale Bisericii, azile, case pentru orfani, spitale pentru bolnavi», acea instituție cunoscută sub numele de «Vasiliada».

Transformarea omului pentru o viață socială mai bună și mai dreaptă, îi face apoi pe acești Sfinți Ierarhi să se preocupe în special și de educația tineretului. Ei îndrumă prin cuvinte calde, pline de dragoste, tineretul de atunci, de a alege din înțelepciunea și cultura păgînă a secolelor, numai ceea ce le este folositor pentru sporirea cunoștințelor și innobilarea sufletului. Arată acestora cum trebuie să-și călăuzească tendința spre bine, adevăr și frumos, oferindu-le totodată în scrierile lor adevărate comandamente spirituale.

După modelul și îndrumările Sfinților Trei Ierarhi, se spune mai departe în cuvîntul festiv, «ne străduim cu toții în acest Institut Teologic, să cultivăm în sufletele studenților noștri, pe lîngă cunoștințele teologice necesare, gânduri și inimă curată, iubire arzătoare față de Biserica noastră Ortodoxă, devotament față de scumpa noastră patrie, respect, prietenie și dragoste față de om, oricare ar fi el».

Îndrumători și luminători ai creștinătății, Sfinții Trei Ierarhi, patronii Institutului Teologic, ne vor ajuta în toată activitatea de adîncire a științei teologice, în credință, în rugăciune, în viață imbușată și sfîntă».

După cuvîntul festiv, grupul studenților maici a executat omofonul «Tro-parul Sfinților Trei Ierarhi». A urmat citirea unui fragment dintr-o omilie a Sfîntului Vasile cel Mare, rostită de Marele Ierarh într-un an de foamete și secetă din acea epocă. În ea se subliniază mizeria celor săraci și ne îndeamnă spre ajutor și binefacere. Lectura fragmentului, tradus de P.C. Pr. Ioan G. Coman, Rectorul Institutului, a fost făcută de Gălușcă Emilian, student în anul IV.

Corul maicilor studențe a cîntat «Fericirile», scrise în stil psaltic de dl. profesor Nicolae Lungu, după care magistrandul Bucescu Dragoș a citit un fragment plin de gânduri înalte, ca indemn pentru adevărata purtare creștinească, luat din opera poetică a Sfîntului Grigorie de Nazianz, în traducerea P.O. Pr. Prof. Ene Branște.

Sub conducerea d-lui Asistent Chiril Popescu, corul studenților a executat «Tie se cuvine cîntare», cor de Vorobchievici, după care magistrandul Drăgușin Constantin a dat citire unui fragment din tratatul «Despre Preoție», al Sfîntului Ioan Gură de Aur, în traducerea P.C. Pr. Prof. Ioan G. Coman, în care Sfîntul Ierarh a scos în deosebi în relief măreția preoției, în momentul liturgic al pre-facerii.

După citirea acestui ultim fragment din operele Sfinților Trei Ierarhi, corul studenților, condus de dl. prof. Nicolae Lungu, a cîntat Stihirea III-a de la Vecernia glasului VI (din Vecernierul uniformizat), armonizată de dirijor, cu solo executat de Arhid. Chebac Varahiil, student în anul IV. În continuarea programului, Pavel Justin, student în anul II, a recitat «Psalmul Păstorului», versuri alcătuite de P.C. Arhid. Vartolomeu Anania, întru cinstirea Sfîntului Grigorie de Nazianz.

Corul studenților, condus de Ierod. Bucur Sebastian, student în anul IV, a executat Stihirea II-a de la Vecernia glasului VIII, armonizată de dl. prof.

Nicolae Lungu, după care, Vizitiu Constantin, student în anul IV, a recitat un fragment din «Inchinarea Trei Ierarhilor», versuri de P. C. Diac. Lefter Anatolie.

În încheierea programului cultural-artistic, corul studenților a mai executat: «Pe a binelui cărare», de Al. Podoleanu, sub conducerea magistrandului Drăgușin Constantin; «Mama» de Ioan Chirescu, solo Luican Ioan, student anul II, sub conducerea d-lui Prof. N. Lungu, și «Cântecul tineretului pentru pace», de Tulicov-Bunic, sub conducerea studentului Vizitiu Constantin, din anul IV.

La orele 14, oaspeții, împreună cu Prea Sfințiții Episcopi Antim Țirgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu, Vicari Patriarhali, au coborât în sufrageria Institutului, unde a avut loc agapa tradițională, în cinstea serbării patronilor Institutului Teologic. La agapă, P.C. Pr. Prof. Ioan G. Coman a ridicat paharul în cinstea Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, pentru dragostea și sprijinul larg ce-l acordă Institutului, în sănătatea D-lui Dr. Petru Groza, Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale; în cinstea D-lor Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, academicianului Profesor Petre Constantinescu-Iași, a Prea Sfințiților Episcopi Antim Țirgovișteanu și Theoctist Botoșăneanu, Vicari Patriarhali.

La sfârșit, C.C. Sa a adus mulțumiri tuturor celor ce s-au străduit pentru buna și frumoasa reușită a serbării patronului Institutului.

Atmosfera de înaltă sărbătoare a fost sporită la agapă prin corurile și cîntecele populare românești, executate de corul studenților.

CRONICAR

ACTIVITATEA CORALEI PREGĂTIRII DIN CAPITALĂ PE ANUL 1956

Joi, 24 ianuarie a. c., Corala Pregătirii din Capitală, organ de misiune al Sectorului Cultural al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, și-a ținut, în Biserica «Sf. Ecaterina», adunarea generală anuală, pentru a prezenta rezultatele activității desfășurată în cursul anului 1956, și a întocmi planul de muncă pentru anul 1957.

Ședința a fost prezidată de P. C. Pr. Alexandru Ionescu — Vicar al Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor — ca delegat al Prea Fericitului Patriarh Justinian.

La masa prezidiului au mai luat loc: P. P. C. C. Părinți Petre F. Alexandru și Stan Dimancea, Consilieri Culturali ai Sfintei Arhiepiscopii, precum și P.P. C.C. Preoți Ioan D. Petrescu-Visarion și Sebastian Vlădescu, membrii în Comitetul de Direcție al Coralei.

După oficierea unui scurt serviciu divin, P. C. Părintele Vicar Alexandru Ionescu, constatînd împlinirea tuturor prevederilor statutare, declară deschisă adunarea și propune următoarea ordine de zi:

1. Raportul de activitate pe anul 1956 și discuții pe marginea lui;
2. Raportul financiar și discuții;
3. Alegerea noului Comitet de Direcție;
4. Diverse.

Adunarea, aprobînd ordinea de zi, se dă cuvîntul P. C. Pr. Sebastian Vlădescu, spre a citi raportul de activitate.

Din expunerea făcută, rezultă că formația muzicală a preoților ortodocși din Capitală a desfășurat o activitate apreciabilă, stăruitoare și rodnică. Astfel, în cursul anului 1956, Corala a susținut 12 concerte publice de muzică religioasă și bisericească, precum urmează:

La 25 martie, în Biserica «Iancu Nou-Bălăneanu», dirijor Pr. I. Hagiu; la 8 aprilie, în Biserica «Sf. Ecaterina», pentru ajutorarea Bisericii «Bucur», dirijor Pr. Clement Popescu; la 15 aprilie, în Biserica «Precupeții Vechi», dirijor Pr. Clement Popescu; la 23 aprilie, în Biserica «Sf. Spiridon Nou», concertul festiv de Triod, dirijor P. C. Protoieru Ioan Runcu și P. C. Pr. I. Hagiu; la 27 mai, în Biserica «Mihai Vodă», dirijor P. C. Protoieru Alexandru Delcea; la 8 noiembrie, în Biserica «Sf. Ilie» din cartierul Grand, dirijor Pr. I. Hagiu; la 21 noiembrie, în

Biserica «Sf. Spiridon Nou», pentru Biserica Bucur, dirijor Pr. Clement Popescu; la 9 decembrie, în Biserica «Tîrca-Vitan», dirijor Pr. Clement Popescu; la 12 decembrie, în Biserica «Sf. Ilie-Rahova», dirijor Protoiereu Al. Delcea; la 16 decembrie, în Biserica «Spirea Nouă», dirijor Pr. Clement Popescu; la 22 decembrie, în Biserica «Sf. Spiridon Nou», tradiționalul concert de Colinde de Crăciun, sub conducerea P. C. Protoiereu Alexandru Delcea; și la 27 decembrie, în Biserica «Sf. Silvestru», reluarea aceluiași concert, sub aceeași baghetă.

Seria manifestărilor s-a încheiat cu prezentarea Coralei la Palatul Patriarhal, în seara zilei de 23 decembrie, cînd, în prezența Prea Fericitului Patriarh Justinian, a P. C. Părinte Vicar Alexandru Ionescu și a P.P. C.C. Părinți Consilieri, Corala a executat un program compus din cele mai alese piese muzicale din ultimul concert.

Manifestările publice ale Coralei sau bucurat de o caldă apreciere din partea ascultătorilor, datorită cunoscutului nivel de măiestrie artistică la care a ajuns formația, precum și varietății repertoriului, mereu împropățat cu noi piese.

Cuvinte de aleasă prețuire au fost adresate Coralei, și de Prea Fericitul Patriarh, cu prilejul vizitei din seara colindei. Aprecierile Înaltului Ctitor al Coralei, constituiesc un suprem omagiu și răsplătirea cea mai de preț a membrilor Coralei, pentru munca și strădania lor fără preget.

Munca de pregătire a concertelor a fost susținută și entuziastă, și nu trebuie să precupețite elogiile adresate membrilor Coralei, care — animați de mărețul țel al sfintei lor misiuni în mijlocul poporului credincios — socotesc o datorie de onoare să jertfească tot devotamentul pentru slăvirea Sfintului Altar și pentru prețuirea scumpelor noastre comori de artă. 222 ore de repetiții în peste 80 ședințe de lucru, sînt cifre suficient de grăitoare, care îndreptățesc toate laudele.

Tot în legătură cu dragostea și devotamentul pentru acțiunea Coralei, se cuvine să creștăm pe răbojul nostru, citeva fapte deosebite.

Se cuvine, în primul rînd, să aducem calde mulțumiri pritenilor Coralei, D-nilor: Mircea Buciu și N. Secăreanu, artiști emeriți și soliști ai Teatrului de Operă și balet; D-nelor Maria Voloșescu și Nela Dimitriu și D-lui Dem. Scurtu, soliști ai Teatrului de Operă și balet; D-nilor Mihai Ciobănescu, solist al Radio-difuziunii Romîne, Al. Nicorici, precum și C. Diacon N. Trofim, solist al corului M.F.A., pentru prețiosul concurs dat unor concerte ale Coralei, prin susținerea părților solistice, cu talentul și aleasa lor măiestrie!

Cuvinte de prețuire trebuie adresate deasemeni și soliștilor Coralei, P.P. C.C. Preoți: Traian Ghica, Constantin Grigorescu, Grigore Miron, I. Cristescu, Octavian Popescu, Gh. Petrescu și Clement Popescu, pentru munca și devotamentul lor.

În mod cu totul deosebit, a fost subliniat gestul apreciatului nostru confrate și dirijor, P. C. Protoiereu Ioan Runcu — compozitor mult apreciat și peste hotare — care a fost sărbătorit în 1956, în cercurile muzicale din R. P. Bulgaria, în capitala căreia a fost mulți ani preot al Capelei Ortodoxe Romîne și mentor al vieții muzicale de acolo. Sfinția Sa a oferit în dar Coralei, 50 exemplare din ultima și valoroasa sa publicație muzicală: «Liturgia în stil psaltic».

Pentru acest prietenesc gest, adunarea a adus calde mulțumiri și a ovaționat pe donator.

Aprecieri calde și vii mulțumiri, s-au adresat și P. C. Pr. Clement Popescu, membru și dirijor adjunct al Coralei, pentru gestul său frătesc de a dăru Coralei, partitura generală și Stimme-le mult prețuitei lucrări muzicale «Altarul Mînăstirii Putna», de Ciprian Porumbescu.

Ca o datorie de conștiință și semn al dragostei frățești, adunarea generală a ovaționat pe P. C. Preot Alexandru Delcea, prim-dirijor al Coralei, în slujba căreia — de la înființare, și-a pus tot devotamentul, toată abnegația, prelucrînd piese muzicale pentru îmbogățirea repertoriului, instruînd corul și dirijînd concerte. Sfinția Sa este pionerul ideii de înființare a actualei Corale. Munca Preotului Alexandru Delcea, constituie una din rezistențele pîrgii de susținere a activității Coralei, pentru care i se cuvine omagii neprecupețite.

Călduroase aprecieri, pentru dragostea și priceperea puse în slujba Coralei, au primit și P.P. C.C. Preoți Ioan Hagiu și Clement Popescu, a căror colaborare, pentru succesul activității Coralei, s-a înscris la loc de cinste.

Mulțumiri frățești s-au adus și P.P. C.C. Preoți Gh. Teodorescu, parohul Bisericii «Sf. Ecaterina» din Capitală și Al. N. Constantinescu, parohul Bisericii

«Sf. Ilie-Rahova», care, cu toată dragostea și bunăvoința, au pus la dispoziția Coralei, Sf. Biserici, ca sedii de lucru.

Emoționant a fost momentul cînd adunarea generală a adus calde mulțumiri și felicitări, bătrînului D. Pipa, fost maestru de muzică bisericească, la seminariile din Huși și Roman, și care, din dragoste pentru Biserică și muzică, este unul din cei mai devotați și entuziaști membri ai Coralei.

În planul general de lucru pe 1957, s-a aprobat susținerea a 3 concerte publice festive: concertul de Triod, la 7 aprilie (Duminica V-a a Postului Mare); concertul de Penticostar, la 9 iunie (Rusalii) și concertul de colinde religioase, la 22 decembrie. În afară de aceste concerte festive, Corala va răspunde solicitărilor din partea Bisericilor din Capitală, ținîndu-se seama de toate condițiile care să asigure — din punct de vedere tehnic — reușita concertelor.

Deasemenea, Corala va organiza, pe cheltuiala sa, o deplasare într-unul din centrele metropolitane ale țării, pentru a se produce cu piesele cele mai alese din repertoriul său.

Se vor pune în repetiții: răspunsurile la Sf. Liturghie, armonizate de Pr. Ion Runcu, Altarul Minăstirii Putna, de Ciprian Porumbescu și alte bucăți noi, alese cu grije deosebită de Comitetul de Direcție și de Consiliul Artistic.

Trecîndu-se la discuții asupra raportului general, se dă cuvîntul P. C. Pr. Ion Ionescu-Amza. Sfinția Sa aduce la cunoștința adunării, după ce elogiază activitatea Coralei, că mai sînt și unele deficiențe, inerente acolo unde se muncește. Astfel, biblioteca partiturilor și Stimme-lor s-a descompletat de unele piese, prin pierderi și deteriorări.

Prezentînd cifrele inventarului, reiese că pînă în prezent, Corala dispune de 132 piese de repertoriu, în partituri generale și Stimme.

Referitor la concertele date la Bisericile din Capitală, vorbitorul obiectează că în unele din aceste Biserici, cafasele lipsesc cu desăvîrșire, iar altele sînt neîncăpătoare pentru formația numeroasă a Coralei, fapt care aduce serioase prejudicii realizării unor audiții bune. În consecință, propune să se admită procedeul de a se apela la Bisericile cu condiții optime, în care să se dea concertele Bisericilor cu condiții improprii.

În legătură cu constatările Părintelui Ionescu-Amza, referitoare la lipsa unor Stimme din bibliotecă, se dă cuvîntul P. C. Protoiereu Al. Delcea, care dă explicațiile necesare. Corala nu a avut un inventar al partiturilor care să afecteze bugetul. La început, și încă multă vreme, partiturile și Stimme-le se multiplicau prin scrierea de mină a membrilor Coralei. Mai tîrziu, s-a procedat la tipărirea pieselor muzicale și primul inventar s-a făcut în 1956. După aproape 10 ani de activitate, era normal ca Stimme-le vechi să se deterioreze, fenomen de neînlăturat, avîndu-se în vedere faptul că mapele nu sînt capsate și deci filele sînt ușor supuse deteriorării și pierderii.

P. C. Pr. C. Stoica propune ca fiecare corist să aibă mapa sa personală, capsată și cu opis pe dosul primei coperte, pentru ușurința orientării și fiecare să fie răspunzător de buna ei îngrijire.

P. C. Pr. Ilie Ionescu este de acord cu Pr. Ionescu-Amza și susține că bine s-a făcut aducîndu-se la cunoștința adunării situația Bibliotecii, pentru a se lua măsuri de îndreptare. P. C. Sa face un călduros apel să se respecte cu scrupulozitate prezența la repetiții, de care depinde în primul rînd succesul Coralei. S-a verificat că de cite ori s-a muncit cu seriozitate în repetiții, concertele au înregistrat mari succese și de puținele dăți, cînd s-a repetat puțin, manifestările n-au fost la înălțimea așteptărilor. De acest adevăr trebuie să se țină permanent seama.

P. C. Pr. I. Nicolau propune, pentru asigurarea mapelor, ca fiecare corist să aibă mapa asupra sa, spre a răspunde direct de buna ei păstrare, în plus, puțînd s-o studieze acasă, în afara orelor de repetiție.

Înceînd discuțiile la raport, P. C. Vicar Al. Ionescu propune ca toate sugestiile făcute pe marginea raportului, să fie studiate și adoptate în măsura valabilității lor.

Adunarea generală își însușește propunerea și aprobă raportul de activitate pe anul 1956.

Trecîndu-se la punctul doi de pe ordinea de zi se dă cuvîntul P. C. Pr. Ionescu-Amza, casier, care face lectura raportului financiar.

Adunarea generală dă descărcare gestiunii financiare pe anul 1956.

Punctul 2 epuizîndu-se, se procedează la alegerea noului comitet de conducere.

Se dă cuvîntul **P. C. Pr. Ilie Ionescu** care elogiază activitatea Coralei în anul expirat și considerînd că succesul obținut se datorește în mare măsură bunei și priceputei conduceri a Comitetului de Direcție, propune și adunarea aprobă în unanimitate, prin aclamații, realegerea fostului Comitet, compus din **P.P. C.C. Preoți: I. D. Petrescu-Visarion, Sebastian Vlădescu, Ioan Ionescu-Amza, casier, și Gh. Prejneanu, secretar.** Deasemenea, a fost reales și vechiul Comitet artistic.

În numele Comitetului, ia cuvîntul **P. C. Pr. Sebastian Vlădescu**, care mulțumește pentru încrederea ce li se acordă membrilor Comitetului și care asigură Corala de tot devotamentul pe care îl vor depune în ridicarea prestigiului ei.

La ultimul punct de pe ordinea de zi, «Diverse», primul, ia cuvîntul **P. C. Pr. Mihai Tătărim**, care propune ca formația muzicală a preoților să atace un domeniu muzical deosebit de important. **P. C. Sa** preconizează să se studieze și prezinte în concerte speciale, piese de muzică veche religioasă și de stil bisericesc, apelîndu-se la priceperea reputatului muzicolog și Director al Coralei, **P. C. Pr. I. D. Petrescu-Visarion.** Acest nou aspect al activității Coralei, i-ar conferi un prestigiu deosebit și ar fi o meritoasă contribuție la cultivarea simțului muzical al maselor de credincioși, prin punerea în circulație a unei comori neprețuite a Bisericii Ortodoxe vechi.

Deasemenea, **P. C. Sa** propune ca pentru îmbogățirea repertoriului Coralei, să se facă apel la compozitorii noștri consacrați, dintre care mulți sînt și teologi, ca aceștia să abordeze și capitolul muzicii religioase, cunoscut fiind că în activitatea marilor muzicanți ai lumii, piesele religioase: Oratorii, Misse, etc., se situează la loc de frunte.

În altă ordine de idei, vorbitorul opinează că ar fi foarte nimerit să se inițieze deplasări ale Coralei în Ardeal, spre a reaminti fraților de acolo, comorile alese ale muzicii noastre.

La intervenția **P. C. Pr. Gh. Țițeica**, cere cuvîntul **P. C. Pr. Ion Runcu**, care arată că, datorită stării șubrede a sănătății sale, ar fi cazul să roage adunarea generală să-l desărcineze de funcția de dirijor oficial și să fie considerat numai ca un membru al Coralei, la serviciile cărui să se poată apela oricînd, în măsura în care sănătatea îi va permite. **P. C. Sa** își ia angajamentul să pregătească și conducă concertul de Triod din acest an.

Ultimul, ia cuvîntul, **P. C. Pr. Sebastian Vlădescu**, care, reluînd o veche și permanentă dorință a membrilor Coralei, de a li se da o insignă specială, prezintă două proiecte de insigne, spre a fi supuse aprecerii și alegerii Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian.

În completarea acestei propuneri, **P. C. Pr. Gh. Pietreanu**, roagă înalta autoritate bisericească să răsplătească pe membrii Coralei, pentru munca lor, prin acordarea unui punct în plus la notarea întregii activități preoțești a lor.

Ordinea de zi fiind epuizată, **P. C. Pr. Vicar Al. Ionescu**, mulțumește adunării generale pentru modul desăvîrșit în care s-au desfășurat debaterile, aducînd elogii Coralei, pentru frumoasa operă ce o săvîrșește. Prin activitatea Coralei — subliniază **P. C. Sa** — s-a putut înfăptui o strînsă coeziune între slujitorii sfintelor altare din Capitală, spulberîndu-se o veche și nedreaptă socotință, că acest lucru ar fi imposibil de realizat.

Aducînd părinteștile binecuvîntări ale Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, vorbitorul îndeamnă călduros pe membrii Coralei, să continue munca fără preget în scopul dobîndirii unei măiestrii artistice, din ce în ce mai înaltă, pentru întărirea credinței în popor și pentru prestigiul sfintei noastre Biserici și al slujitorilor săi.

Adunarea generală a Coralei preoților din Capitală și-a încheiat lucrările într-o atmosferă de caldă frățietate, legănată în acordurile sublimei cîntări bisericești, care îndeamnă pe apostolii Domnului, la propovăduire:

«Bine ești cuvîntat Hristoase, Dumnezeu nostru, Cea ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițîndu-le lor Duhul Sfînt. Și printr-inșii lumea ai vinat, iubitorule de oameni, mărire Ție».

Preot IOAN BERBECEANU

SFINȚIREA BISERICII DIN SATUL BIȚINA

Pe șoseaua București-Afumați-Urziceni, la km. 39, deplasat în dreapta, la circa 2 km. de șosea, este așezat satul Bițina, care face parte din comuna Chiroiu, Raionul Brănești.

Așezat pe malurile lacului Colceag, satul, pe la anul 1810, avea numai 48 de case de gospodari, avind însă biserică făcută din lemn tare, pusă pe temelie de zid, cu hramul Sfintului Nicolae, ridicată cu osteneala sătenilor pe moșia Stolnicului Nicolae Crețan și fiind înzestrată cu două rînduri de vestminte, și toate cărțile de cult.

Mai tirziu, satul s-a mărit, adăogindu-se încă o parte de populație, adusă din părțile Ardealului de către boier, pentru muncă pe moșie, și primind numele de «Bițina Ungureni» spre deosebire de cei de baștină «Bițina Pămînteni».

Biserica actuală, este zidită în locul celei vechi, cu cheltuiala boierului și ajutorul sătenilor, între ani 1852-1859. Are formă de corabie, fără sinuri, cu turliă închisă în față și învelită cu tablă. A fost sfințită în anul 1859, mai 18. Pisania scrisă pe piatră și fixată deasupra ușei de intrare, este incompletă. Scrie numai atît: «În anul 1859 mai 18, s-au ridicat din temelie acest Sfînt Lăcaș cu hramul Sfîntul Nicolae și Adormirea Maicii Domnului». Aici, se oprește scrisul; pisania are mult loc, unde s-ar mai fi putut scrie, dar..., un conflict a intervenit între boier, stăpînul locului și sătenii din Bițina, care cereau să nu se scrie în citorie numai numele boierului, ci și al lor. Așa au rămas nescrise numele celor ce s-au osîrduit la ridicarea Sfîntului Lăcaș.

Pictura lucrată în ulei, nu i se cunoaște autorul, ci numai la Catapeteasmă, pe Icoanele Împărătești se găsește însemnat «Dumitrache R. pictor, 1863».

În curte, în partea de nord, în dreptul stranei din stînga se află o cruce mare, de piatră masivă, cu o inscripție nedescifrată, ce poartă dăltuit în ea, anul 1846, deci ridicată cu 6 ani înainte de a se pune temelia actualei biserici.

În spatele bisericii, în spre sud-est la circa 100 m. se află curtea și casa parohială, zidită în anul 1893 cu stăruința preotului Nae Stănescu-Nicoară, iar în anul 1924 a reparat-o și mărit-o, fiind distrusă de foc, fiul acestuia, C. Pr. Alexandru Nicoreanu, venerabilul preot-paroh de la biserica Popa-Chițu din Capitală, care păstorea atunci la Bițina.

Biserica a suferit grave avarii în urma cutremurului din 1940 și avind și pictura afumată, n-a putut fi reparată decît treptat, pînă ce în 1955, cu fcaudurile strînse din parohie, la îndemnul și stăruința regretatului preot Petre Cernescu, fostul paroh al acestei parohii, s-a întocmit devizul pentru lucrările de restaurarea picturii, definitivat la 29 aprilie 1955. Dar soarta crudă a făcut ca la 13 mai 1955, blindul și bunul păstor preot Petre Cernescu, să treacă întru cele veșnice, lăsînd un gol de neînlocuit în sinul familiei sale și o amintire de neșters în parohia Bițina. Pr. Petre Cernescu a păstorit aici între anii 1951-1955.

Rămînînd fără preotul lor scump, credincioșii din Bițina n-au încetat stăruințele pentru biserica lor. În luna februarie 1956, este transferat aici de la parohia «Putreda» R. Sărat, vrednicul preot econom Vasile Mușat. Cucernicia sa pornește imediat la lucru, îndeplinește formalitățile, ține licitația și lucrarea de refacerea picturii, începe la 16 august 1956, sub conducerea d-lui prof. pictor Marius Popescu, ajutat de d-l pictor Mircea Dumitrescu și preot-pictor Constantin Stănescu-Brănești.

Incununarea strădaniilor celor doi preoți și a credincioșilor din Bițina, s-a făcut duminică, 20 ianuarie, 1957, cînd a avut loc într-un cadru sărbătoresc și solemn, slujba Sfințirii acestor lucrări de refacere a picturii.

Pentru a cîsti, după cuviință, osteneala acestor buni creștini, P. F. Patriarh Justinian a delegat pe P. C. Pr. Alexandru Petru, Consilier al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, care a sosit în mijlocul credincioșilor încă de simbătă 19 ianuarie.

Slujba Sfințirii s-a făcut conform tipicului și după un program minuțios alcătuit de C. Pr. Delegat. Simbătă seara s-a săvîrșit slujba Vecerniei de către C. Protoiereu al Raionului Brănești, Pr. Gheorghe Dinescu.

A doua zi, duminică dimineața la ora 7, la sunetul clopotului, credincioșii, îmbrăcați în haine de sărbătoare, pășeau grăbiți spre bisericuța lor, bărbați, femei și copii, dornici să asiste la slujba de Sfințire și să audă cuvînt de învățătură. Biserica devenise neîncăpătoare.

Soborul a fost format din: P. C. Pr. Alexandru Petcu, Consilier Eparhial, Pr. Gh. Dinescu Protoereul Raion Brănești, Preot Constantin Stănescu Brănești, Pr. Gh. Militaru-Chiroiu, Pr. Grigore Dinescu-Movilița, Pr. Vasile Mușat, parohul Biținei, și Diacon Nicolae Nicola, Spirea-Veche, București, și secretar al Protoieriei Brănești.

După Utrenie, la timpul potrivit, întregul Sobor urmat de credincioși au ieșit afară, în fața Bisericii, unde s-a sfințit Aghiazma, apoi P. C. Cons. Pr. Alexandru Petcu și Pr. Prot. Gh. Dinescu împreună cu Soborul și toți credincioșii au ocolit Biserica cîntîndu-se Troparul «Sfinților Mucenici» și stropind-o cu apă sfințită. A urmat apoi ungera Sfintului Lăcaș cu Sfintul și Marele Mir, făcută de P. C. Delegat Patriarhal Pr. Al. Petcu.

La ora 10 a început Sf. Liturghie, răspunsurile fiind date de credincioși, sub conducerea cîntărețului.

Predica zilei, a fost rostită de C. Pr. Prot. Gh. Dinescu care pe tema Evangheliei zilei, a vorbit despre rolul Bisericii în viața credincioșilor unui sat.

După Sf. Liturghie, a urmat slujba Parastasului pentru citorii, precum și al defunctului Pr. Petre Cernescu, de față fiind îndurerată și nemîngiata sa soție și fiul său, sosit special pentru acest eveniment, tocmai de la Piatra-Neamț.

Clipele ce au urmat au fost de o sobrietate și o piositate de nedescris. În biserica plină la refuz, se auzeau suspine adînci și picurau lacrimi calde din ochii enoriașilor, pentru cel ce le-a fost preot, păstor adevărat și părinte bun, regretat preot Petre Cernescu.

N-ea impresionat nespun de mult această dragoste, mărturisită prin lacrimi și suspine, dar și faptul că aproape fiecare credincios avea trecut între morții lui dragi, în Pomelnic, pe preotul Petre, pe care nu pot să-l uite.

Iată ce însemnează un preot bun!

La sfîrșit, C. Pr. Paroh Vasile Mușat a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor efectuate, stăruind asupra dragostei enoriașilor către Sf. Biserică și înțelegerii pe care a găsit-o la organele locale. C. Sa termină mulțumind P. F. Patriarh Justinian pentru grija ce o poartă tuturor Sfințelor Lăcașuri și roagă pe P. C. Pr. Consilier Alexandru Petcu să transmită Părintelui Patriarh asigurarea că parohia Bițina este formată din cetățeni buni, devotați Statului și credincioși convingși ai Bisericii, care luptă pentru o viață mai bună și realizarea Păcii. De asemenea, mulțumește P. C. Pr. Cons. Eparhial Al. Petcu pentru osteneala și cinstea deosebită ce a făcut-o credincioșilor din acest sat, fiind în mijlocul lor la această neuitată sărbătoare.

Cucernicul Pr. Constantin Stănescu-Brănești care a făcut parte din colectivul de pictori, a arătat motivele care l-au făcut să ia parte la executarea acestor lucrări, evocînd amintirea Pr. Petre Cernescu și importanța hotărîrii P. F. Patriarh Justinian de a introduce și clerici în pictura bisericească. Cucernicia Sa termină mulțumind C. Pr. Paroh Vasile Mușat și credincioșilor, enoriași ai acestei parohii, pentru dragostea și interesul depus cu ocazia executării acestei lucrări.

Seria cuvîntărilor a fost încheiată de P. C. Cons. Pr. Al. Petcu, delegat al P. F. Patriarh Justinian, care arată bucuria deosebită ce o are P. F. Patriarh cînd află de asemenea înfăptuiri ca cea de la Bițina.

Cucernicia Sa face o frumoasă comparație, vorbind despre «Visul Patriarhului Iacov» care a văzut scara ce leaga pămîntul cu cerul, și arată că această scară în lumea creștină este Biserica. Ea face legătura dintre om și Dumnezeu, prin Ea se capătă curățirea de păcate, ajutorul și tăria sufletească pentru realizarea mîntuirii. De aceea, Cucernicia Sa spune: «Să creșteți întru cele ale credinței și să nu uitați datoria sfîntă de a fi alături de Biserică».

După aceia, feliicită călduros pe credincioșii din Bițina care deși puțini, formează un buchet împreună cu preotul lor, vrednicul paroh Vasile Mușat și înfrățiți la lucru au realizat fapte atît de mărețe. P. C. Sa îndeamnă pe enoriași să fie și pe viitor strînși în jurul Sf. Biserici și a păstorului lor, îndeplinindu-și cu conștiinciozitate și îndatoririle cetățenești, pentru înflorirea Patriei și acelea de credincioși, pentru Slava Sfintei noastre Biserici.

Cucernicia Sa arată că sărbătoarea de astăzi este dovada cea mai grăitoare a libertății de care se bucură cultele în Patria noastră.

Terminînd, aduce binecuvîntarea P. F. Patriarh Justinian pentru toți ostentorii acestei lucrări.

Slujba Sfinților a luat sfîrșit la ora 14.

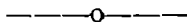
A urmat după aceea o agapă, la care au luat parte, pe lângă invitați, Consilierii, Epitropiile parohiale și soția preotului Petre Cernescu cu fiul.

După amiază, cu sâmiile invitați au fost conduși la mașină pentru București.

Neuitată va rămâne această duminică de ianuarie în amintirea credincioșilor din Bițina, prin importanța lucrărilor efectuate și modul în care s-a desfășurat întreaga Sfință Slujbă oficiată cu acest prilej. Iar cei ce au slujit, își vor aduce aminte cu drag de clipele petrecute aici.

Felicităm parohia Bițina și îi urăm realizări și mai frumoase.

Diacon NICOLAE NICOLA

† PREOTUL AURELIAN DUMITRESCU

După veșnica rânduială a firii, Dumnezeu a chemat la Sine, pe Părintele Aurelian Dumitrescu, parohul parohiei Valea Stîlpului, comuna Otteni, raionul Teleajen, în seara zilei de 12 decembrie 1956, îndoliind familia și acoperind cu zăbranic inimile tuturor celor ce l-au iubit, respectat și apreciat.

C. Sa, moare în vîrstă de 61 ani, cînd, scăpat de multe obligații pămîntești, după socotințele noastre omenești, avea dreptul să culeagă de acum înainte roadele muncii și stăruințelor sale, bucurîndu-se de ele.

Părintele Aurelian Dumitrescu, ultimul din cei 7 copii ai Preotului Dimitrie Dumitrescu, s-a născut în anul 1895, în comuna Drajna de sus, unde tatăl său a păstorit pînă în 1928.

Născut dintr-o familie preotească, care a numărat în generația noastră un număr de 4 preoți, frați și cumnați, Părintele Aurelian, după absolvirea Seminarului Nifon din București, a primit hirotonia în preot, în 1919, pe seama parohiei Făgetul, lângă Drajna, de unde în 1921, obține prin transferare, parohia Valea Stîlpului, pe care a păstorit-o pînă în clipa morții.

Aici, Părintele Aurelian a desfășurat o activitate pastorală remarcabilă. Cei 37 de ani de păstorie ai C. Sale, sînt ani de muncă și de zbuucium pentru ridicarea culturală, spirituală și socială a enoriașilor săi.

A fost un bun soț și un bun tată de familie. Cei 3 copii care-i trăiesc, sînt astăzi cu rosturi bine determinate în viața noastră socială.

Acum, cînd Părintele Aurelian a plecat dintre noi, ca pe un ecran, ni se infățișează în amintire omul care a fost, cu toate calitățile cu care Dumnezeu l-a împodobit și chiar cu slăbiciunile care sînt inerente firii omenești.

Părintele Aurelian Dumitrescu a fost înzestrat de Dumnezeu, cu daruri care au acoperit slăbiciunile firii în așa măsură, încît în amintirea noastră el a rămas omul de caracter, stăpin pe sine, omul datoriei, impunînd tuturor să-și facă datoria, și preotul de înaltă ținută preotească, stăpinut de duhul spiritualității creștine, întru paza poruncilor Bisericii și a legii lui Hristos.

Inteligența Părintelui Aurelian, din care izvora puterea unei rațiuni complexe, încadrată în manifestarea ei, de o logică dură, a fost darul său cel mai de seamă. A fost sabia duhului cu care și-a croit cărare pentru reușita apostolatului în serviciul credincioșilor, umplînd cu mireasmă duhovnicească, miezosele sale predici și tot cuvîntul de învățătură pe care l-a adresat inimilor credincioșilor săi.

O altă podoabă sufletească a Părintelui Aurelian, a fost simțirea sa vie și sentimentală statornic al prieteniei.

În inima lui, atît de bolnavă — care a fost și cauza morții sale — a clocotit sentimentul dragostei pentru toți. Era parcă o nepotrivire între logica lui atît de severă și dură și fluxul său de simțire pentru tot ce este bun, nobil și frumos. Aceste mari calități spirituale le-a pus în slujba semenilor săi, ca preot de enorie. De aceea, în ziua de 15 decembrie, s-a strîns în jurul sicriului său, toată suflarea parohiei Valea Stîlpului și admiratori, încît chiar curtea bisericii era neîncăpă-

toare pentru cei ce au dorit să asiste la prohodirea premergătoare a înhumării și să-și ia rămas bun de la C. Sa.

A fost prohodit într-o atmosferă de sfișietoare durere, de către un sobor de preoți, în frunte cu Părintele Protoiereu, Ilie Rădulescu.

La timpul potrivit, a cuvîntat Părintele Protoiereu, scoțînd în relief, meritele dispărutului, personalitatea sa și răsunetul pe care l-a produs în plai, moartea prematură a Părintelui Aurelian. A adus familiei condoleanțe din partea Forului Superior al Bisericii și din partea preoților din Protopopiat.

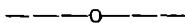
A vorbit apoi Preotul Emilian Vlaiculescu din Văleni, despre însușirile suflatești ale răposatului, care vor fi de neuitat pentru toți acei care s-au împărțășit în zilele de bucurie sau de întristare, din comoara sa de sentimente.

În sunetele triste ale clopotelor, sicriul a fost purtat pe umeri de către preoții slujitori, în jurul bisericii, după care apoi a fost așezat în cavoul familiei din curtea bisericii, spre veșnica odihnă a trupului celui ce a fost preotul Aurelian Dumitrescu.

În umbrele înserării unei zile ce pecetluia ultima filă din cronica unei vieți de preot, și care acum deschidea pentru el, porțile de lumină ale veșniciei, noi preoții și poporul, cu ochii încă umezi, ne-am retras fiecare în ale noastre, purtînd în suflete, amintirea de întristare, cu făgăduința — făcută de noi, nouă înșine — că decedatul nu va fi uitat în rugăciunile noastre; ca Dumnezeu, iertîndu-i păcatele, să-l odihnească în latura celor vii și în corturile dreptilor.

Veșnică să-i fie pomenirea!

ASISTENT

EPISCOPIA BUZĂULUI

SFINȚIRI DE BISERICI

Pe răbojul vremii, anul 1956 a însemnat pentru viața religioasă din cuprinsul Eparhiei Buzăului, un an bogat în realizări în toate domeniile, dar mai ales în acel economic-gospodăresc.

Se schimbă pe zi ce trece fața Eparhiei noastre. Prin osîrdia luminatului cler, pătruns de focul sacru al misiunii sale, ajutat de strădaniile neprecupețite ale evlavioșilor creștini, se înalță din temelii mărețe lăcașuri de rugăciune, se restaurează și se repară acelea cărora dintele necruțător al vremii și marelui cutremur le-au adus în stare necorespunzătoare, iar altele se împodobesc, prin meșteșugul pictorilor talentați, cu aleasă pictură.

Toate acestea au loc în condițiunile climatului de adevărată libertate religioasă, acordată de regimul nostru democrat popular. Credincioșii dovedesc pe lîngă credință și fapte adînc grăitoare, adevărindu-se întru totul cuvîntul Sf. Apostol Iacob, care zice: «Credința fără fapte, moartă este» (Iacob II, 26). În duminici și sărbători ei se adună în biserici spre a se ruga și a asculta învățătura cea dreaptă și înțeleaptă, care ne face buni creștini și fii devotați ai scumpei noastre Patrii. Preoțimea este deplin orientată în cîmpul misiunii și apostolatului social cerut de vremurile actuale de adînci prefaceri sociale și de zămislirea unei noi vieți de dreptate și muncă pentru binele și fericirea obștească.

În ziua de 22 aprilie 1956 a avut loc redeschiderea bisericii parohiale Mihăilești, raionul Mizil, împodobită cu pictură aleasă în întregime prin osîrdia credincioșilor de aici. Slujba religioasă a fost oficiată de P.S. Episcop Antin, înconjurat de un numeros sobor de preoți în frunte cu P.C. Vicar M. Bogoiu. Darea de seamă a fost prezentată de preotul paroh Gh. Costache, care a arătat bucuria și mulțumirea credincioșilor de a avea în mijlocul lor pe părintele lor

duhovnicesc. P.C. Protopop Gh. O Vasile-Mizil, a prezentat o bogată dare de seamă asupra activității preoției raionului Mizil, stăruint în chip deosebit asupra activității social-culturale. P.S. Episcop Antim binecuvintînd strădania poporului dreptcredincios de la Mihăilești, le-a mîngîiat sufletele prin alese învățături, privind viața creștinească. P.S. Sa a vorbit și despre datorii cetățenești, despre viața socială actuală, îndemnînd pe toți cei de față să și lucreze la timp ogoarele și să fie buni cetățeni, prin îndeplinirea îndatoririlor obștești.

Preotului Gh. Costache i s-a acordat rangul de Sachelar.

La 27 mai 1956 a avut loc tirnosirea bisericii celei noi de la parohia Drăgănești, raionul Tecuci, ridicată prin osîrdia vrednicului preot paroh Gh. Miștođe și a enoriașilor acelei parohii.

P.S. Episcop Antim este întîmpinat de credincioși încă de la intrarea în frumoasa comună Drăgănești, așezată pe malul sting al râului Bîrlad, ce-și poartă apele spre Siretul ce curge în apropiere, iar la noua biserică ghirlande de flori și covoare lucrate în motive naționale moldovenești, ca și mulțimea credincioșilor, alcătuiau un minunat buchet sărbătoresc.

Slujba tirnosirii s-a săvîrșit după rînduială, mîngîind sufletele credincioșilor cu alese bucurii duhovnicești. Din darea de seamă prezentată pe părintele paroh, am desprins că temelia acestui sfînt lăcaș a fost pusă din anul 1938, iar la venirea sa în această parohie a găsit buruieni crescute pe zidurile ce se năruiau, iar deznădejdea cuprinsese sufletele credincioșilor de aici: «Omul sfîntește locul». Preotul Gh. Miștođe a cîștigat în scurtă vreme încrederea tuturor enoriașilor și, uniți cu toții, laolaltă au pornit la lucru, desăvîrșind marea operă.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul parohiei, condus de vrednicul cîntăreț Ghintuială.

Cuvîntul P.C. Protopop Vasile Cristea a fost înălțător și vibrant, arătînd că preoția raionului Tecuci lucrează cu sîrg în ogorul Sfintei noastre Biserici, în toate domeniile vieții pastorale.

P.S. Episcop Antim, în cuvînte pline de miez duhovnicesc, aduce mulțumiri tuturor ostentîtorilor, binecuvintîndu-le rodu strădaniilor, concretizate în marea operă îmbrăcată în strălucire și frumusețe. Și aici P.S. Sa propovăduiește cuvîntul Evangheliei, al iubirii între oameni, al credinței celei adevărate și al nădejzii întru fericirea veșnică. Indemnurile P.S. Sale cu privire la viața cea de toate zilele, de a fi luptători activi pentru pace, de a sprijini prin muncă, corectitudine și onestitate strădaniile cîrmuirii noastre populare, au găsit un larg ecou în sufletele credincioșilor.

La sfîrșit, P.S. Sa a gratificat cu rangul de Iconom Stavrofor aprobat de Sfîntul Sinod, pe vrednicul preot Gh. Miștođe, parohul acestei parohii și membru în Consistoriul Eparhial, unde depune o activitate lăudabilă.

La 10 iunie 1956, P.S. Episcop Antim a tirnosit noua biserică din parohia Parava, raionul Adjud, la extremitatea nordică a Eparhiei Buzăului. Temelia acestui sfînt lăcaș a fost pusă încă din anul 1925, iar desăvîrșirea s-a făcut tot prin vrednicia și jertfelnicia unui preot, în persoana actualului paroh Gh. Savin, ajutorat de întreaga obște a parohiei.

Noul lăcaș, împodobit cu aleasă pictură, executată de pictorul Ad. Cantini-Foșani, a primit sfîntirea într-o frumoasă zi de vară, cu holde bogate în pirgă, prilejuind tuturor credincioșilor din acele părți alese bucurii duhovnicești. P.S. Sa, înconjurat de un sobor de 24 preoți, unii veniți din parohiile vecine din cuprinsul Eparhiei Romanului și Hușilor, a săvîrșit slujba rînduită și Liturgia Arhierască, la sfîrșitul căreia a primit darea de seamă asupra mersului lucrărilor, precum și raportul P.C. Protopop R. Drug. În cuvîntul său, P.S. Episcop Antim a lăudat credința și spiritul de sacrificiu al credincioșilor din acele părți, care au înălțat această mare biserică.

Cuvîntul de învățătură cu privire la viața creștină pentru mîntuirea sufletelor și cel cu privire la viața cea de toate zilele, pentru binele și fericirea vieții pămîntești, au mers la inima tuturor celor adunați la această manifestare creștină.

În ziua de duminică 19 august a avut loc tirnosirea capelei din mijlocul cîmîtirului Sf. Gheorghe-Nordic din orașul Foșani, restaurată și înfrumusețată prin strădania și obolul preoției și credincioșilor din acelu oraș.

Răspunzînd rapoartelor prezentate de preotul paroh D. Vlădescu și P. C. Protopop Nicolae Bălănuță, care au arătat grija părintească a P.S. Sale pentru sfintele lăcașuri, din îndemnul căruia s-au efectuat aceste lucrări, precum și dragostea credincioșilor pentru buna podobă a casei Domnului, P.S. Sa a rostit aci

o frumoasă cuvintare ocazională în liniștea fără de margini a cimitirului, despre cultul morților în doctrina Sfintei noastre Biserici.

P.S. Sa n-a neglijat însă și aci zarea celor pămîntești, îndemnînd pe credincioșii de față la îndeplinirea îndatoririlor cetățenești.

În ziua de 7 octombrie 1956, P.S. Episcop a sfințit noul lăcaș de rugăciune din satul Sări, parohia Bisoca, raionul Beceni, regiunea Ploești. În creerul munturilor, ca într-un cuib de vultur, locuitorii și-au durat un lăcaș sfînt de rugăciune, numai din rodul cinstit al muncii lor. Cuvîntul preotului paroh Gh. Niță și al P.C. Protopop Nicolae Diamandescu a lămurit vrednicia creștinească și cetățenească a locuitorilor.

A fost o sărbătoare religioasă, răscolitoare de suflet, în culmile Carpaților din regiunea noastră. Ordinea, buna cuviință și respectul față de cele sfinte, au domnit tot timpul cît s-a tîrnosit sfîntul lăcaș și la masa frățească din curtea bisericii, care a avut loc la sfîrșitul slujbei tîrnosirii.

P.S. Episcop Antim a binecuvîntat mulțimea credincioșilor și i-a îndemnat părintește să-și facă datoriile creștinești și să fie buni și cinstiți patrioți.

Totul s-a încheiat cu voce bună și adîncă mulțumire sufletească.

La 14 octombrie, de ziua Cuvioasei Parascheva, P.S. Episcop Antim a mers la biserica parohiei Pogoanele I, regiunea Ploești. Preotul paroh Const. Sburan, secondat de preotul împreună-slujitor Grigore Teodorescu și cu sprijinul neprecupețit al organelor parohiale și al enoriașilor și bunilor creștini din frunțașă comună Pogoanele, reședință de raion, a reușit să împodobească sfîntul lăcaș cu pictură nouă. Părintele paroh a prezentat raportul convenit, vorbind despre strădania enoriașilor de a înfrumuseța sfîntul lăcaș, precum și bucuria ce o simt de a avea în mijlocul lor pe părintele lor duhovnicesc, iar P.C. Protopop E. Popescu a înfățișat aspectul administrativ bisericesc raional, asigurînd că toți CC. Preoți sînt la datorie și se ostenesc să fie factori de progres social în mijlocul păstorilor lor.

P.S. Episcop Antim, binecuvîntînd rodul ostenețelor vrednicilor creștini din acea parohie, a rostit un frumos cuvînt de învățătură, stăruind în chip deosebit asupra îndatoririlor creștinești și cetățenești, spre binele și fericirea tuturor.

La 11 noiembrie 1956 s-a deschis, prin slujbă arhierescă oficiată de P.S. Episcop Antim, înconjurat de un marelui sobor de preoți, biserica filială Purcelești, parohia Ivănțești, raionul Panciu.

Harnicul preot Ioan Diaconița a reușit, împreună cu organele parohiale și cu enoriașii acelei parohii, să execute din nou pictura celor două biserici din cuprinsul acelei parohii. C. Sa a prezentat un amplu raport gospodăresc și duhovnicesc, scoțînd în evidență calitățile sufletești ale păstorilor săi, concretizate în cele două opere bisericești.

P.C. Protopop Scarlat Dimitriu, în cuvinte alese, pline de simțire, a înfățișat lucrul preoțesc raional.

P.S. Episcop Antim și-a exprimat mulțumirea sufletească pentru lucrul de aici și a dat îndemn de credință, faptă bună, muncă și de apărare a păcii, pentru binele și fericirea tuturor. A încheiat seria îndemmurilor cu binecuvîntări arhieresti pentru preot și păstoriți. Cu acest prilej P.S. Sa a lansat un părintesc apel de revenire în sinul Sfintei noastre Biserici a acelor ce mai țin încă stilul vechiului calendar și dau ascultare unor falși călugări.

Cu toată vremea rece și vijelioasă, credincioșii prezenți au dovedit dragostea lor față de Sf. Biserică și tradiția religioasă.

La 18 noiembrie 1956, în parohia Vadu Săpat, raionul Mizil, P. S. Episcop Antim a deschis biserica parohială din nou pictată. Pe lângă enoriașii parohiei, a participat la slujbă un impresionant număr de credincioși din parohiile vecine. Preotul paroh, Alexandru Alexandrescu, a raportat despre mersul lucrărilor, aducînd mulțumiri tuturor celor ce au contribuit la înfăptuirea acestei lucrări de artă bisericească. P.C. Protopop Gh. O. Vasile, după ce a prezentat o succintă dare de seamă asupra mersului vieții bisericești din Protopopiatul Mizil, stăruind în mod deosebit asupra succesului reputat atît în latura duhovnicescă, cît și în cea socială, a prezentat apoi pe vrednicul preot Alexandrescu, care se numără printre elementele de cinste ale Protopopiatului.

P.S. Episcop Antim luînd act cu mulțumiri, îndeamnă și aici pe preoți și pe credincioși să fie buni creștini și adevărați cetățeni ai Patriei noastre dragi.

În ziua de 21 noiembrie. — Intrarea în Biserică a Maicii Domnului —, P.S. Episcop Antim a deschis biserica parohială Brăhășești II, raionul Tecuci, căreia

i sau făcut reparațiile stricăciunilor provenite de pe urma marelui cutremur din 1940 și i sa restaurat pictura. Răspunzind preotului paroh Nicolae Pamfil, care a prezentat cuvenitul raport de activitate, lăudând credința și dragostea credincioșilor acelei parohii față de Sf. Biserică, și P.C. Protopop Vasile Cristea, care a reliefat vrednicia preoților tecuceni în toate domeniile, P.S. Sa și-a exprimat toată satisfacția și mulțumirea sufletească pentru frumoasele realizări în cuprinsul acestui raion și pentru lucrările executate la această biserică, binecuvîntînd rodul ostanelilor bunilor creștini de aici. Laudă și binecuvîntează pe preotul paroh și pe păstoriții lui, care deși puțini la număr, au reușit să efectueze o lucrare atît de însemnată. Și aici, în laturile moldovene ale Eparhiei, P.S. Sa a rostit cuvinte de aleasă învățătură, cu îndemnurile cuvenite, privind problemele sociale actuale și mai ales lupta pentru apărarea păcii.

La 21 noiembrie 1956, P.S. Episcop Antim a deschis biserica parohială din comuna Făurei, raionul Focșani, care a fost din nou înfrumusețată cu aleasă podoba picturală, prin strădania preotului paroh Ioan Popescu și prin spiritul de jertfă al păstoriților săi. După cuvîntul părintelui paroh, care a arătat mersul lucrărilor, lăudînd atașamentul credincioșilor față de Sf. Biserică și bucuria ce o simt de a avea în mijlocul lor pe Arhiepiscopul duhovnicesc, după cuvîntul plin de vervă și bine încheat al P.C. Protopop Nicolae Bălănuță, care a scos în evidență strădaniile preoțimii focșănene pentru înflorirea vieții religioase și prosperitatea Patriei noastre dragi, a luat cuvîntul P.S. Episcop Antim, aducînd mulțumiri tuturor ostentitorilor pentru opera realizată. P.S. Sa remarcă munca cinstită a preotului paroh cu duh de adevărat păstor duhovnicesc, vorbind credincioșilor adunați în număr mare despre frumusețea și sublimitatea preoției, îndemnînd pe toți să respecte pe preot, care este slujitorul lui Dumnezeu pe pămînt. În încheiere, P.S. Sa vorbește despre îndatoririle cetățenești ale credincioșilor, stăruind în chip deosebit asupra luptei pentru apărarea păcii.

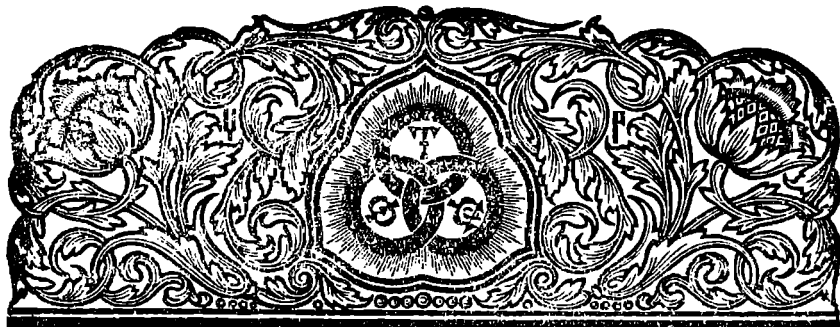
În ziua de duminică 9 decembrie 1956 a avut loc, într-un cadru sărbătoresc, deschiderea bisericii parohiei Sf. Cruce din orașul Odobești, raionul Focșani. Slujba religioasă a fost oficiată de P.S. Episcop Antim, înconjurat de un sobor numeros de roțiți în frunte de P.C. Vicar M. Bogoiu, consilierii ad-tivi R. Ardeleanu și Th. Rotaru, Inspector Bisericesc M. Negulescu, Secretar Eparhial V. Frîculescu și Protopop N. Bălănuță. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul cîntăreților din localitate, împreună cu credincioșii acelei parohii. Preotul paroh C. Dimitriu a prezentat o succintă dare de seamă asupra mersului lucrărilor, care au constat din efectuarea picturii din nou a întregului sf. lăcaș, în condițiuni tehnice și artistice excepționale de către pictorul Vinătoru din București. Aducînd mulțumiri organelor parohiale și credincioșilor acelei parohii pentru concursul dat, C. Sa dă asigurări că și în viitor se va îngriji de buna podoba a casei Domnului și va continua, cu mult elan, mersul lucrărilor de la biserica filială «Sf. Împăraț», care se restaurează cu ajutorul bunilor creștini de aci și cu sprijinul Sfintei Episcopii prin dirijarea la vreme a materialelor planificate. În cuvîntul său, P.C. Protopop Nicolae Bălănuță, prezentînd lucrarea preoțească în acel raion, scoate în evidență vrednicia preotului paroh C. Dimitriu. Odobești în toate ramurile de activitate preoțească. P.C. Sa arată că la această parohie există o cîntare obștească bine încheată, iar comitetul parohial este activ în toate domeniile de viață parohială.

Luînd cuvîntul, P.S. Episcop Antim își exprimă bucuria de a se afla în mijlocul credincioșilor odobeșteni, care manifestă un deosebit atașament față de Sfînta noastră Biserică, binecuvîntînd cu arhierescă binecuvîntare pe toți cei ce s-au ostentit cu banul și cu munca lor la împodobirea acestui sfînt lăcaș de rugăciune.

În continuare, P.S. Sa vorbește despre rostul picturii bisericești cu împărțirea iconografică. În încheiere, P. S. Sa aduce mulțumiri tuturor ostentitorilor în frunte cu preotul paroh C. Dimitriu, și îndeamnă pe toți credincioșii să fie atașați față de Sf. Biserică, care le conduce pașii pe calea mîntuirii, să fie buni cetățeni ai Patriei, luptînd activ pentru apărarea păcii, care este zădărniciță de înrobitorii de oameni și popoare.

La sfîrșit, invitații, în frunte cu P.S. Episcop Antim, au luat parte la agapa frățească ce a avut loc în casele parohiale din curtea bisericii, participînd și organele parohiale.

CRONICAR

OFICIALE – ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCURESTILOR

PAROHII VACANTE

Se publică spre a fi ocupate cu noi titulari, următoarele posturi de preot, cu termen pentru depunerea cererilor și actelor 30 zile de la data apariției numărului prezent din «Glasul Bisericii»:

1. Postul de preot bugetar, de la parohia Greaca, raionul Oltenița; parohie de categoria I-a, cu 784 familii și al doilea preot în funcțiune.

Cererile și actele se vor depune, în termen, la protoieria raionului respectiv.

Cererile depuse pe altă cale sau cu acte lipsă și neconforme cu dispozițiile circularei nr. 8512/954, cum și cele nedepuse în termen, nu vor fi luate în considerație.

Dosarul va fi completat și cu procesele verbale tip de inspecție pe 1954-1956 inclusiv.

